

Про затвердження Програми
економічного і соціального розвитку
м.Миколаєва на 2024-2026 роки

Розглянувши проєкт Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2022-2024 роки, керуючись пунктом 22 частини першої статті 26, частиною першою статті 59 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні”, міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки (додається).

2.Рішення Миколаївської міської ради від 23.12.2021 №12/184 «Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2022-2024 роки» вважати не дійсним з 01.01.2024.

3.Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію міської ради з питань економічної і інвестиційної політики, планування, бюджету, фінансів та соціально-економічного розвитку, підприємництва, наповнення бюджету та використання бюджетних коштів (Панченка), першого заступника міського голови Лукова В.Д.

Міський голова

О. СЕНКЕВИЧ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішення міської ради

від _____

№ _____

Програма
економічного і
соціального розвитку
м.Миколаєва
на 2024-2026 роки

ЗМІСТ

ВСТУП	
I. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	
М.МИКОЛАЄВА ЗА ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРІОД	
II. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО	
РОЗВИТКУ МІСТА НА 2024-2026 РОКИ	
.....	
1. ФІНАНСОВІ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ	
1.1. Бюджетна політика.....	
1.2. Управління об'єктами комунальної власності.....	
1.3. Управління земельними ресурсами.....	
2. РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ.....	
2.1. Промисловість.....	
2.2. Інвестиційна діяльність	
2.3. Архітектура та містобудування.....	
2.4. Розвиток підприємництва	
2.5. Споживчий ринок	
2.6. Адміністративні послуги.....	
2.7. Розвиток туризму	
3. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ	
3.1. Житлове господарство	
3.2. Комунальне господарство.....	
3.3. Транспортна інфраструктура	
3.4. Енергозбереження та енергоефективність	
4. СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА СФЕРИ	
4.1. Доходи населення та ринок праці.....	
4.2. Соціальний захист	
4.3. Охорона здоров'я	
4.4. Освіта.....	
4.5. Культура	
4.6. Підтримка дітей і молоді.....	
4.7. Фізична культура і спорт.....	
5. ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА.....	
6. ОХОРОНА ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	
7. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ.....	
8. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	
III. ДЖЕРАЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І	
СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ М.МИКОЛАЄВА НА 2024-2026 РОКИ	
IV. ДОДАТКИ ДО ПРОГРАМИ	
1. Основні прогнози показники економічного і соціального	
розвитку м.Миколаєва	
2. Перелік міських програм розвитку, які діють у 2024-2026 роках.....	
3. Перелік пропозицій головних розпорядників бюджетних коштів	
щодо інвестиційних проєктів (об'єктів), які планується	
фінансувати у 2024-2026 роках за кошти міського бюджету	

ВСТУП

Програма економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки (далі — Програма) розроблена відповідно до вимог Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанови Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 № 621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проектів Бюджетної декларації та державного бюджету» (зі змінами).

Програма розроблена з урахуванням запровадження воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24.02.2022 № 64 «Про введення воєнного стану в Україні», Закону України «Про правовий режим воєнного стану», постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2022 № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану».

Головною метою Програми економічного та соціального розвитку міста на 2024-2026 роки є створення необхідних умов для забезпечення стабільної роботи господарського комплексу, інфраструктури та соціальної сфери міста в умовах воєнного стану, вдосконалення механізмів управління розвитком міста, створення передумов для прискореного післявоєнного розвитку міста, зокрема, шляхом забезпечення сприятливих умов для ведення бізнесу та залучення інвестицій, відродження духовності мешканців міста.

Завдання і заходи Програми узгоджені з бюджетом Миколаївської міської територіальної громади. Джерелами фінансування заходів Програми, міських цільових програм розвитку, затверджених міською радою, стануть кошти міського бюджету, трансферти з державного та обласного бюджетів, власні кошти суб'єктів господарювання, інвестиційні кошти та інші джерела, відповідно до чинного законодавства.

Програма залишається відкритою для доповнень та коригувань у відповідності до стратегічних напрямків розвитку міста. Зміни та доповнення до Програми затверджуються Миколаївською міською радою.

Підготовку Програми здійснював департамент економічного розвитку Миколаївської міської ради на підставі матеріалів, отриманих від виконавчих органів Миколаївської міської ради.

ІНТЕГРАЦІЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ М.МИКОЛАЄВА НА 2024-2026 РОКИ ЗІ СТРАТЕГІЧНИМИ ЦІЛЯМИ ПРОЄКТУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

Стратегічна ціль	СЦ 1	СЦ2	СЦ 3	СЦ 4
Розділ Програми	БЕЗПЕЧНА ГРОМАДА	КОМФОРТНА ГРОМАДА	КОНКУРЕНТНА ГРОМАДА	ГРОМАДА ПАРТНЕРСТВА
1. ФІНАНСОВІ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ			+	
2. РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ	+	+	+	+
3. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ	+	+	+	
4. СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА СФЕРИ	+	+	+	

5. ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА	+			
6. ОХОРОНА ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	+	+		
7. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ	+		+	+
8. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ				+

I. АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ М.МИКОЛАЄВА ЗА ПОПЕРЕДНІЙ ПЕРІОД

З 2022 року на економічну ситуацію в місті має вплив повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. Наслідками воєнних дій стало припинення стабільної діяльності багатьох підприємств, порушення логістичних ланцюжків, втрата постачальників та ринків збуту продукції, відсутність сировини для реалізації продукції, відтік працездатного населення з ринку праці.

Завдання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2022-2024 роки в умовах воєнного стану в Україні спрямовувались на відновлення та збереження економіки, соціальної стабільності, забезпечення належного функціонування господарського комплексу, соціальної та гуманітарної сфер міста.

За чисельністю населення (470,0 тис. осіб станом на 01.01.2022) м.Миколаїв належить до середніх міст України. Демографічна ситуація у м. Миколаєві характеризувалась подальшим зменшенням чисельності наявного населення за рахунок природного скорочення. Зважаючи на структуру економіки м. Миколаєва, ринок праці міста помірно диверсифікований як за видами економічної діяльності, так і за основними роботодавцями. Значна чисельність мешканців міста зайнята у малому бізнесі (фізичні особи-підприємці, самозайняті та наймані працівники у фізичних осіб-підприємців) та бюджетній сфері (установи освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, державного управління).

Починаючи з 24 лютого 2022 року суттєвий вплив на розвиток ринку праці країни в цілому так і на Миколаївську територіальну громаду чинять наслідки російської військової агресії проти України. Попит та пропозиція робочої сили зменшилися, а рівень безробіття залишився високим.

Внаслідок бойових дій та постійних обстрілів з боку російських військ міста Миколаєва окремі як великі підприємства громади, так і малі суб'єкти господарювання призупиняли свою діяльність, що суттєво вплинуло на стан ринку праці. Починаючи з 24.02.2022 кількість осіб, що втратили роботу, зросла у 2,5 рази.

Рівень зайнятості населення та динаміка рівня оплати праці впливає на обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб (найвагоміше джерело наповнення бюджету громади). Обсяги надходжень податку на доходи фізичних осіб протягом 2016-2022 рр. щорічно зростали, у 2022 році темпи росту надходжень податку були високими – приріст становив 62,2% до показника 2021 року. Зростання обсягу надходжень відбулось за рахунок збільшення у минулому році відсотку зарахування податку до бюджетів територіальних громад з 60% до 64%, а також внаслідок зростання надходжень податку з доходів військовослужбовців. Поряд з цим, мало місце скорочення надходжень до бюджету громади податку з доходів у вигляді заробітної плати.

Заборгованість із виплати заробітної плати станом на 01.06.2023 на 14 економічно активних підприємствах міста перед 878 працівниками склала 18,790 млн .грн. Сума боргу в середньому на одного працівника склала 21,4 тис.грн. Станом на 30.06.2023 зменшення заборгованості за рахунок виплати заборгованої заробітної плати на ДП «Миколаївський авіаремонтний завод «Нарп», КП ММР «Центр соціально значущих хвороб» та становила 14,159 млн грн.

Від 24 лютого 2022 року економіка України функціонує в дуже складних умовах. Активні військові дії, які були розгорнуті російськими окупантами на території України, призвели до руйнування та знищення інфраструктури окремих населених пунктів, призупинення або повної зупинки діяльності підприємств та організацій, в тому числі внаслідок руйнування виробничих потужностей. Порушення взаємозв'язків між регіонами, бізнес-зв'язків та логістики створили умови для дефіциту товарів та призвели до зростання цін, передусім на продукти харчування та пальне. Також мало місце зменшення реальних доходів населення, гуманітарна криза в місцях активних бойових дій та, відповідно, збільшення кількості вимушено переміщених осіб (у тому числі за кордон). Після глибокого падіння на початку війни економіка України у II-III кварталах 2022 року поступово відновлювалась. Пожвавлення економічної активності у II-III

кварталах 2022 року було забезпечено поступовим звільненням земель України від окупантів, адаптацією бізнесу до нових умов, переорієнтацією низки видів діяльності на воєнні потреби, поверненням частини внутрішньо переміщених осіб та вимушених мігрантів до місць постійного проживання та поновленням роботи чорноморських портів після відкриття «зернового коридору». Водночас у IV кварталі 2022 року відновлення економіки призупинилось через наслідки масштабних атак росії на енергетичну інфраструктуру.

Наслідки російської військової агресії проти України чинять суттєвий вплив на рівень соціально-економічного розвитку усіх громад України та стан місцевих фінансів. Водночас рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал Миколаївської міської територіальної громади у 2022 році, як і в попередніх періодах, залишаються високими, чутливість господарського комплексу та бюджету громади до економічних ризиків зросла до високого рівня.

Промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Промисловий комплекс м. Миколаєва помірно концентрований за основними підприємствами та галузями. Провідними галузями промисловості міста є машинобудування, харчова промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря. Протягом 2022 року вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Миколаєва був суттєвим. Частина підприємств від початку російської військової агресії призупинила виробництво або працювала не на повну потужність. У 2022 році підприємствами міста було реалізовано промислової продукції на суму 12,6 млрд грн, або 17,3% від загальнообласного обсягу.

Протягом 2022 року вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Миколаєва та обсяги надходжень податків та зборів до бюджету громади був значним. Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб та плати за землю до бюджету громади за окремими основними промисловими підприємствами міста, порівняно із попереднім роком, погіршилась.

Зважаючи на те, що основним промисловим підприємствам притаманна експортна орієнтованість, чутливість промислового комплексу міста до змін зовнішньоекономічної цінової кон'юнктури, світового попиту на продукцію та зовнішньоторговельної політики Уряду була значною. Протягом попередніх років на динаміку зовнішньої торгівлі товарами підприємств міста впливали труднощі з реалізацією на традиційних ринках збуту продукції машинобудівної галузі. Протягом 2018-2021 рр. обсяги зовнішньоторговельного товарообороту в м. Миколаєві зростали за рахунок збільшення обсягів експорту зернових культур, жирів та олії тваринного або рослинного походження, готових харчових продуктів.

За результатами 2022 року, зважаючи на негативні наслідки російської військової агресії, обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств громади зменшився на 46,4% до аналогічного показника попереднього року та склав 1 697,2 млн. доларів США, що в розрахунку на 1 мешканця в 1,5 рази перевищило середній показник по країні. У структурі експорту товарів у 2022 році основну частку склали продукти рослинного походження (72,9% загального обсягу експорту підприємств громади), жири та олії тваринного або рослинного походження (19,9%).

Транспортний комплекс Миколаєва є однією зі стратегічних галузей міста. Підприємства галузі відіграють важливу роль у забезпеченні робочими місцями мешканців та формують частину надходжень бюджету. Транспортна інфраструктура Миколаєва достатньо розвинута, на території міста діють морські та річковий порти, потужний залізничний вузол, автовокзал та автостанції, система громадського транспорту, поблизу міста розташовані міжнародний аеропорт та аеродром «Кульбакіно».

У попередніх періодах на причалах морських портів міста Миколаєва здійснювалось близько 23% загальної переробки вантажів по Україні. Починаючи з 24 лютого 2022 року в умовах повномасштабної війни портова інфраструктура була заблокована окупантами. Тимчасове припинення торговельного мореплавства в акваторії Чорного та Азовського морів і закриття входу/виходу порту, неможливість здійснювати обслуговування суден та виконання інших робіт, пов'язаних з цим ви

дом діяльності, значно вплинуло на підсумки роботи всіх портових операторів, які проводять діяльність на території громади.

Міська влада проводить роботу в напрямку покращання житлово-комунального господарства міста, відновлення міської інфраструктури.

Доходи бюджету Миколаївської міської територіальної громади формуються за рахунок податкових надходжень, неподаткових надходжень, доходів від операцій з капіталом, цільових фондів (в окремих періодах) та трансфертів. Динаміка дохідної частини бюджету (без урахування трансфертів) протягом 2012-2021 рр. була позитивною. Починаючи з 24 лютого 2022 року на динаміку більшості джерел доходів бюджету громади значною мірою впливали наслідки російської військової агресії проти України. При цьому, внаслідок суттєвого збільшення обсягу надходжень податку на доходи фізичних осіб, обсяг дохідної частини бюджету (без урахування трансфертів) за результатами 2022 року збільшився на 32,2% до відповідного показника 2021 року.

Для бюджету міста Миколаїв характерним є помірний рівень концентрації джерел наповнення дохідної частини загального фонду як за основними галузями, так і за основними платниками податків. Як і в попередніх періодах існує помірна залежність бюджету від окремих основних платників податків. Рівень самостійності бюджету залишався високим, залежність від базової дотації відсутня.

У 2021 році було продано 6 земельних ділянок несільськогосподарського призначення площею 3,2 га.

За результатами 2022 року обсяги надходжень орендної плати за землю зменшились на 61,5% до відповідного показника 2021 року. Зменшення обсягу надходжень зумовлено, передусім, погіршенням фінансового стану землекористувачів в результаті широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України. Слід зазначити, що відповідно до змін до діючої системи оподаткування з метою запровадження додаткових стимулів та послаблень для бізнесу в умовах запровадження воєнного стану на територіях, на яких ведуться бойові дії (Закони України № 2120 та № 2142) плата за землю (земельний податок та орендна плата) не нараховується та не сплачується. У 2021 та 2022 роках ставки на землю не змінювались, у поточному році перегляд ставок не планується.

Протягом 2022 року міська влада не здійснювала продаж земельних ділянок та приватизацію майна, яке належить до комунальної власності територіальної громади, але продовжила передачу майна та земельних ділянок в оренду. Загалом, за результатами 2022 року динаміка надходжень від операцій з майном та землею комунальної власності погіршилась, що було зумовлено наслідками широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України.

Місту Миколаєву оновлено довгостроковий кредитний рейтинг та рейтинг боргового зобов'язання м. Миколаєва за національної шкалою на рівні uaBBB+ стабільний; Інвестиційний рейтинг м. Миколаєва на рівні uaINV4 – високий. Визначено довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній та національній валюті на рівні «В» з прогнозом «Стабільний» (Fitch Rating); за міжнародною шкалою обмежений суверенним рейтингом України (В/Стабільний); кредитний профіль міста на рівні «b+».

Основні тенденції розвитку міста Миколаєва за останні роки в розрізі галузей наведені нижче.

БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА

В першому півріччі 2023 року спостерігається зростання темпів надходження доходів бюджету до відповідного періоду попереднього року на 3,5% (у 2022 році 116,5% у 2023 році 120%).

До дохідної частини бюджету Миколаївської міської територіальної громади за січень - червень 2023 року надійшло 3131,0 млн грн, з них до загального фонду – 3026,6 млн грн, до спеціального фонду – 104,4 млн грн. Порівняно з відповідним періодом 2022 року обсяг доходів збільшився на 521,5 млн грн або на 20,0 %, у тому числі доходи загального фонду збільшилися на 452,7 млн грн або на 17,6 %, доходи спеціального фонду - на 68,8 млн грн або в 2,9 рази більше .

Збільшення обсягу доходів бюджету Миколаївської міської територіальної громади у 2023 році сталося за рахунок збільшення надходжень податків і зборів на 576,8 млн грн та зменшення обсягів міжбюджетних трансфертів на 55,3 млн грн.

В структурі доходів бюджету Миколаївської міської територіальної громади офіційні трансферти складають 14,3 %, тоді як за січень-червень 2022 року цей показник мав значення 19,3%.

Загалом за січень-червень 2023 року до загального фонду бюджету Миколаївської міської територіальної громади (без урахування міжбюджетних трансфертів) надійшло 2578,5 млн. грн, що на 24,5% або 508,0 млн.грн більше в порівнянні з відповідним періодом минулого року .

Зазначене переважно спричинене істотним зростанням податку на доходи фізичних осіб (+25,4%) при цьому надходження податку на доходи найманих працівників зменшилися на 7,6 %, а з грошового забезпечення військовослужбовців збільшилися в 1,6 рази.

Аналізуючи найбільші за обсягами надходження власних доходів бюджету Миколаївської міської територіальної громади, помітно, що основними є: податок на доходи фізичних осіб, єдиний податок, акцизний податок та податок на майно, питома вага яких в загальному обсязі власних доходів складає 99,0% :

- податок на доходи фізичних осіб –2061,6 млн грн, що на 417,2 млн грн, або на 25,4 % більше ніж у відповідному періоді 2022 року;
- єдиний податок – 245,4 млн грн, або більше на 1,4 млн грн (0,6 %);
- акцизний податок – 131,1 млн грн, або більше на 68,5 млн грн (в 2,1 рази більше);
- податок на майно – 114,6 млн грн, або більше на 17,9 млн грн (18,5 %).

Виконання видаткової частини бюджету Миколаївської міської територіальної громади за 1 півріччя 2023 року в цілому склало 2254,4 млн. грн, у тому числі: із загального фонду проведено видатків на загальну суму 1847,0 млн. грн та із спеціального фонду – 407,4 млн. грн.

На фінансування програм соціально-культурної сфери та державного управління направлено 1449,9 млн. грн (64,1 % від загального обсягу видатків).

На економічну діяльність (транспорт та транспортна інфраструктура, дорожнє господарство; будівництво та регіональний розвиток; інші програми та заходи, пов'язані з економічною діяльністю) направлено 419,8 млн. грн (18,6 %).

Видатки на житлово-комунальне господарство склали 190,1 млн. грн (8,4 %).

Перераховані трансферти іншим бюджетам в загальній сумі 135,5 млн. грн (6,0 %), у тому числі державному – 93,0 млн. грн (підрозділам ЗСУ та силовим структурам), обласному – 42,5 млн. грн, з них підрозділам територіальної оборони – 20,0 млн. грн, для відновлення мереж водопостачання у м.Миколаєві – 21,5 млн. грн.)

На фінансування інших програм та заходів спрямовано 59,1 млн. грн, що становить 2,6 % від загальної суми видатків, з них видатки на заходи та роботи з територіальної оборони складають 19,6 млн грн, на заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха – 39,1 млн грн.

У звітному періоді в цілому по бюджету направлено на:

- ✓ заробітну плату з нарахуваннями – 1043,9 млн. грн (46,3 % від загального обсягу видатків);
  - ✓ придбання медикаментів – 1,5 млн. грн (0,1%);
  - ✓ придбання продуктів харчування – 12,5 млн. грн (0,5%);
  - ✓ оплату комунальних послуг та енергоносіїв – 146,2 млн. грн (6,5%);
  - ✓ соціальне забезпечення – 72,6 млн. грн (3,2%);
  - ✓ поточні трансферти органам державного управління інших рівнів – 69,7 млн. грн (3,1%);
  - ✓ субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 129,9 млн. грн (5,8%);
  - ✓ капітальні видатки – 397,2 млн. грн (17,6 %), у тому числі за рахунок коштів бюджету розвитку – 290,4 млн. грн;
  - ✓ інші поточні видатки – 380,9 млн. грн (16,9 %), з них найбільшу питому вагу мають розрахунки за надання послуг перевезення міським електротранспортом – 123,7 млн грн, поточне утримання установ та організацій соціально-культурної сфери та державного управління – 110,9 млн грн, поточне утримання об'єктів житлово-комунального господарства – 25,3 млн. грн, виконання робіт з благоустрою – 36,0 млн. грн, утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури – 41,7 млн. грн,
- Пільгові довгострокові кредити молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво/реконструкцію/придбання житла не надавалися. Повернуто до бюджету – 2,9 млн. грн.

Погашено 1,8 млн. грн зовнішніх зобов'язань за кредитом НЕФКО, які надані на фінансування заходів інвестиційного проєкту «DemoUkraineDN у місті Миколаїв».

УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

З метою ефективного використання об'єктів комунальної власності на виконання рішень Миколаївської міської ради до комунальної власності Миколаївської міської територіальної громади прийнято за 2021- 2022 роки:

- 2 гуртожитка;
- 3 навчально-виховних комплекси;
- об'єкт незавершеного будівництва по пр.Героїв України, 4 – спортивний комплекс;
- майно, що встановлено в сквері «Горобиний» біля житлового будинку № 179 по пр.Центральному;
- 2 квартири, загальною площею 166,9 м²;
- світлофорний об'єкт.

Станом на 01.07.2023 в орендному користуванні знаходяться 489 об'єктів комунальної власності Миколаївської міської територіальної громади загальною площею 103 428.16 м².

Показники надходжень від орендної плати до

Динаміка надходжень коштів до міського бюджету від оренди приміщень комунальної власності

	2021	2022	01.07.2023
Кількість укладених договорів	425	400	425
Площа за укладеними договорами, м²	91514.46	90539.35	103428.16

міського бюджету в 2022 та 2023 роках суттєво відрізняються порівняно з

<i>Надходження до бюджету від оренди, млн грн</i>	13.0	4.64	2.6
---	------	------	-----

2021 роком у зв'язку з прийняттям рішення Миколаївської міської ради від 28.07.2022 № 13/6 «Про встановлення плати за оренду нерухомого та іншого окремого індивідуально визначеного майна комунальної власності Миколаївської міської територіальної громади у період воєнного стану», відповідно до якого у період воєнного стану за договорами оренди комунального майна, укладеними до та після 24.02.2022:

- було звільнено всіх орендарів від сплати орендної плати за договорами оренди комунального майна з 24.02.2022 по 31.08.2022;

- починаючи з 01.09.2022 на період воєнного стану і протягом трьох місяців після його припинення чи скасування, але у будь-якому разі до 31.12.2022, нарахування орендної плати здійснюється в розмірі 50 відсотків розміру орендної плати, встановленої договором оренди (з урахуванням її індексації) та звільнено від орендної плати певних категорій орендарів.

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Інформація про кількість укладених договорів оренди землі, надходження орендної плати за землю по роках

Рік	Кількість договорів станом на кінець року (шт.)	Загальна площа земельних ділянок, що перебувають в оренді станом на кінець року (га)	Надходження орендної плати (тис. грн)	Кількість укладених договорів протягом року (у тому числі договорів про зміни) (шт.)
2021	3189	1263,5160	228 594	184
2022	2973	1179,5878	87 924	62
5 місяців 2023	2640	1058,4628	48 854	6

Інформація про кількість укладених договорів про встановлення особистого строкового сервітуту та надходження плати по роках

Рік	Кількість укладених договорів про встановлення особистого строкового сервітуту протягом року (шт.)	Кількість укладених договорів про зміни протягом року (шт.)	Надходження плати за встановлення особистого строкового сервітуту (тис. грн)
2021	24	6	727
2022	-	-	57
5 місяців 2023	5	-	108

Інформація про кількість укладених договорів купівлі- продажу земельних ділянок			
рік	Кількість договорів (шт.)	Площа землі по договорам (кв.м)	Вартість (грн)
2021	6	31718	3 169 344
2022	-	-	-
5 місяців 2023	2	1281	221 590

Інформація про продаж права оренди земельних ділянок з земельних торгів			
рік	Кількість земельних ділянок (шт.)	Площа землі по Договорам (кв.м)	Вартість (грн)
2021	6	87136	5 880 000
2022	-	-	-
5 місяців 2023	-	-	-

Динаміка надходження плати за землю (млн грн)

	2020 рік	2021рік	2022 рік
Плата за землю, у т.ч.	317 197	346 270	151 487
- орендної плати за землю	189 308	228 594	87924
- земельного податку	127 889	117 676	63 563

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Господарський комплекс м. Миколаєва достатньо диверсифікований за видами економічної діяльності, але промисловість займає важливе місце у місцевій економіці як з точки зору формування та розвитку ринку праці, так і наповнення бюджетів усіх рівнів шляхом сплати податкових платежів. Місто входить до числа найбільш промислово розвинених міст України, а його частка в загальнообласному обсязі реалізації продукції у 2021 році становила 26,1%.

В місті здійснюють свою діяльність близько 6,0 тис. підприємств, із них: 5 великих, 186 середніх та 5,8 тис. малих.

У 2020 році динаміка обсягів реалізації погіршилась, що зумовлено, у тому числі негативним впливом пандемії COVID-19 на глобальну економіку, тоді як у 2021 році темпи росту було відновлено. Обсяг реалізованої промислової продукції підприємствами м. Миколаєва на 14,7% перевищив показник 2020 року та склав 21,9 млрд грн.

У 2022 році в умовах повномасштабної війни мало місце суттєве падіння економічної активності по всій території України через розриви ланцюгів постачання та виробництва, невизначеність та збільшення ризиків, вплив робочої сили та додаткові витрати. Починаючи з II кварталу 2022 року частина українських підприємств поступово відновлювала роботу, але

значна їх кількість працювала із нижчим за довоєнний стан рівнем завантаженості. Відновлення роботи окремих галузей промисловості було, в тому числі, забезпечено налагодженням логістики, релокацією окремих підприємств у більш безпечні регіони, поступовим звільненням окупованих територій, переорієнтацією на воєнні потреби підприємств харчової, фармацевтичної, легкої промисловості та машинобудування. Крім того заміщення імпорту добрив з російської федерації та білорусі підтримало вітчизняну хімічну промисловість, а стійкий видобуток енергетичних ресурсів – добувну. Відновлення промислового виробництва в IV кварталі 2022 року уповільнилось через атаки росії на енергетичну інфраструктуру країни, які призвели до суттєвого дефіциту електроенергії. Частина підприємств адаптувалася до перебоїв з енергопостачанням, закупаючи засоби автономного енергоживлення, але працювала на нижчому рівні потужностей. Інша частина бізнесу не мала змоги пристосуватися до таких умов через особливості виробничих процесів та обмеженість фінансових ресурсів.

У місті Миколаєві з початку військового вторгнення окремі великі підприємства, які забезпечували найбільшу частку обсягу реалізованої промислової продукції міста, призупинили свою діяльність або працювали не на повну потужність. Частина підприємств релокувались в більш безпечні регіони України.

За інформацією ГУ статистики у Миколаївській області за період з 24.02.2022 по 01.07.2023 з м. Миколаєва було реалізовано в інші області 307 підприємств середнього та малого бізнесу.

У 2022 році підприємствами міста було реалізовано промислової продукції на суму 12,6 млрд. грн., або 17,3% від загальнообласного обсягу. У розрахунку на одного мешканця м. Миколаєва обсяг реалізованої промислової продукції склав 26,7 тис.грн. при середньому показнику по області -66,3 тис. грн (у 2021 р. – 46,2 тис.грн. та 76,1 тис. грн. відповідно).

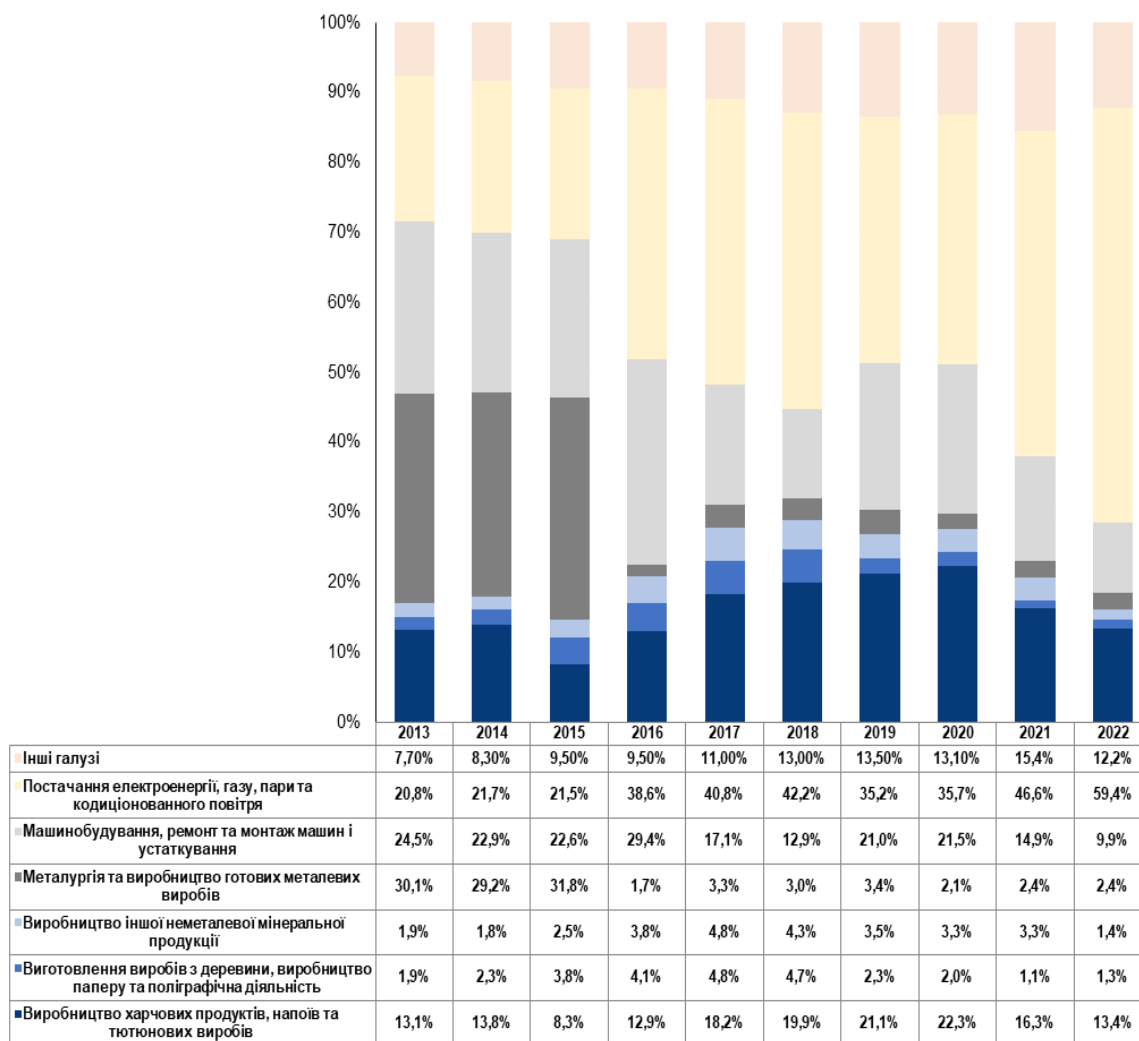
Динаміка основних показників промислового комплексу в м. Миколаєві та в Україні

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по місту, млн грн	17289,9	20007,9	19069,7	21876,9	12608,2
Темп росту обсягів реалізації промислової продукції до відповідного попереднього періоду, %	106,1	115,7	95,3	114,7	57,6
Середній обсяг реалізації промислової продукції по місту у розрахунку на одного мешканця, грн	35 782,0	41 676,2	40 053,9	46545,5	26825,4
Обсяг реалізованої продукції в діючих цінах по країні, млн грн	2 508 579,5	2 480 804,2	2 481 148,5	3589379, 0	н/д**
Темп росту обсягів реалізації промислової продукції до відповідного попереднього періоду, %	116,5	98,9	100,5	144,7	н/д**
Середній обсяг реалізації промислової продукції по Україні в розрахунку на одного мешканця, грн	59 511,0	59 204,3	59659,7	87190,0	н/д**
* дані наведено без урахування неконтрольованих територій					
**з 01.01.2021 р. було змінено методологію розрахунку показника					

За результатами 2022 року скоротився обсяг реалізованої продукції за усіма основними галузями. Провідними галузями міста, як в попередніх періодах, залишалися

машинобудування, харчова промисловість та постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря.

Структура промислового комплексу м. Миколаєва за основними галузями, %

Серед галузей переробної промисловості найбільшу питому вагу в загальних обсягах реалізованої промислової продукції мала харчова промисловість, на яку у 2021 році припадало 16,3% обсягів всієї реалізованої продукції, 2022 році- 13,4%. Серед найбільших підприємств галузі – ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» (входить до міжнародної групи Lactalis (Франція), ПрАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС Україна» (входить до міжнародного пивоварного концерну Anheuser-Busch InBev (Бельгія). Крім цього, у даній сфері в місті працюють підприємства з виробництва борошна та хлібобулочних виробів, кондитерських та ковбасних виробів, виробництва овочевої продукції тощо.

Провідною галуззю промислового комплексу міста є машинобудування – питома вага галузі у загальному обсязі реалізованої продукції у 2021 році становила 14,9%, у 2022 році- 9,9%. Провідні позиції серед машинобудівних підприємств міста займають: ДП «НВКГ «ЗОРЯ»-«МАШПРОЕКТ» (входить до складу ДП «Укроборонпром», є одним із лідерів світового газотурбобудування), ДП «Миколаївський бронетанковий завод» (входить до складу ДП «Укроборонпром», здійснює реалізацію замовлень з відновлення й ремонту бронетехніки Збройних Сил України), ПАТ «Завод «Екватор» (здійснює розробку та виготовлення суднового устаткування вентиляції, кондиціонування та очищення повітря),

ПАТ «МЗМФО» (випускає комплексні автоматизовані системи змащення, нагнітальне обладнання та устаткування для очищення мастильно-охолоджуючих рідин, контрольно-регулюючі прилади, фільтри тощо), ТОВ «Політехпром» (здійснює виробництво електродвигунів, складної побутової техніки), ДП «Миколаївський суднобудівний завод» (раніше – ДП «Суднобудівний завод ім. 61 комунара»), ТОВ «Суднобудівний завод «Океан».

Протягом 2022 року, у зв'язку з російською агресією, вплив негативних чинників на результати діяльності основних підприємств промислового комплексу міста Миколаєва та обсяги надходжень податків та зборів до бюджету громади був значним. Динаміка надходжень податку на доходи фізичних осіб та плати за землю до бюджету громади за окремими основними промисловими підприємствами міста, порівняно із попередніми роками, погіршилась.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

До 24 лютого 2022 спостерігалась стабільна внутрішньополітична ситуація як в регіоні, так і в м.Миколаєві. В попередніх періодах, зберігався сприятливий інвестиційний клімат. Протягом аналізованого періоду у м. Миколаєві реалізовувались важливі інвестиційні проекти підприємствами міста, передусім промислового та транспортного комплексів. За участі місцевої влади реалізовувались проекти відновлення комунальної інфраструктури, зменшення енергоспоживання та оновлення рухомого складу комунального громадського транспорту, у тому числі у рамках співпраці з міжнародними фінансовими організаціями.

Уповноваженим рейтинговим агентством «Кредит-Рейтинг» підтверджувався довгостроковий кредитний рейтинг та рейтинг боргового зобов'язання м.Миколаєва за національною шкалою на рівні *aaBBB+* стабільний.

З 2016 року уповноваженим рейтинговим агентством «Кредит-Рейтинг» визначався Інвестиційний рейтинг м. Миколаєва на рівні *aaINV4* – високий.

З метою підвищення прозорості та інвестиційної привабливості міста Миколаєва на початку червня 2020 року Міжнародне рейтингове агентство Fitch Ratings, одне з трьох провідних рейтингових агентств світу, присвоїло місту Миколаєву довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній та національній валюті на рівні «B» з прогнозом «Стабільний».

Рейтинг міста Миколаєва за міжнародною шкалою обмежений суверенним рейтингом України (B/Стабільний). Fitch також оцінював кредитний профіль міста на рівні «b+». У 2020 році Fitch оцінив 8 українських міст, 6 з яких мають кредитний профіль міста на рівні «b+», а саме: Київ, Одеса, Харків, Львів, Маріуполь, Миколаїв.

4 грудня 2020 року місту Миколаєву залишено без змін довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній та національній валюті на рівні «B» з прогнозом «Стабільний».

У серпні 2021 року місту Миколаєву переглянуто довгостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній та національній валюті на рівні «B» з прогнозом який покращився зі «Стабільного» на «Позитивний».

Рейтинг міста Миколаєва за міжнародною шкалою обмежений суверенним рейтингом України (B/Позитивний). Fitch також оцінює кредитний профіль міста на рівні «b+».

Основними інвестиційними проектами, що реалізувались міською владою із залученням коштів міжнародних фінансових організацій є наступні:

- Інвестиційний Проект «Модернізація систем водопостачання та водовідведення м. Миколаїв». Сума кредитних коштів ЄІБ становить 15,54 млн євро, сума грантових коштів фонду ЕБР становить 5,1 млн євро;

- Інвестиційний проект «Підвищення енергоефективності в сфері централізованого тепlopостачання в Україні». Проектом передбачається кредитування українських теплогенеруючих підприємств на суму понад 300 млн дол. США. Миколаїв підписав договір на загальну суму в 21,7 млн дол. США;

- Інвестиційний проєкт «DemoUkraineDN у місті Миколаїв» - сума проєкту складає 500 000 євро (НЕФКО);
- Інвестиційний підпроєкт «Покращання інфраструктури громадського транспорту міста Миколаєва», сума проєкту складає 4,5 млн євро (ЄІБ);
- проєкт «Покращання інфраструктури громадського транспорту міста Миколаєва та оновлення тролейбусного парку», вартість – 20,0 млн євро (ЄБРР).

Також місто Миколаїв приймало участь у проєкті «Мери за економічне зростання» починаючи з 2017 року. У 2021 році Миколаїв став переможцем проєкту “Мери за економічне зростання” та одним з перших в Україні впроваджував інноваційний “портфельний” підхід у розвитку міста. Ініціатива спрямована на посилення сталого та «зеленого» розвитку міст, зміцнення потенціалу органів місцевого самоврядування, інклюзивне економічне зростання та розвиток міських інновацій, а також пілотування “портфельного підходу” для управління містом із максимальними вигодами для громадян.

У 2020 році місто Миколаїв приймало участь у Грантовій пропозиції Світового банку щодо реалізації Проєкту «Подолання наслідків конфлікту, пілотний проєкт з відновлення та розбудови спроможностей» та реалізувало субпроєкт «Нові можливості адаптації внутрішньо переміщених осіб та ветеранів АТО у громаду м. Миколаєва». Загальна сума субпроєкту складала 322 288,01 дол. США (кошти Гранту - 272 989,01 дол. США (7 589 968,04 грн), співфінансування міською радою - 49 299,00 дол. США). По завершенню проєкту відбулося урочисте відкриття КУ ММР “Міський центр підтримки внутрішньо переміщених осіб та ветеранів АТО”.

Департамент економічного розвитку Миколаївської міської ради співпрацював з ГО «Фонд розвитку міста Миколаєва» по проєкту в рамках операційної програми «Басейн Чорного моря» за напрямом «Туризм», реалізацію заходів якого передбачено на 2021-2023 роки. Вартість проєкту склала 208,4 тис.євро, що були направлені у тому числі на підтримку стартапів у сфері туризму.

Крім цього, місто Миколаїв співпрацювало в рамках надання технічної допомоги з наступними організаціями: Шведська неурядова Академія Фольке Бернадотта, Конгрес місцевих та регіональних влад Ради Європи (у м. Київ), Фондація українсько-польської співпраці ПАУСІ, Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ), Міжнародний благодійний фонд «Українська фундація громадського здоров'я» за підтримки Фонду ООН у галузі народонаселення (UNFPA) в Україні, Федерація канадських муніципалітетів (ПРОМІС), Ініціатива ЄС M4EG тощо.

Порти та стивідорні компанії міста Миколаєва мали велике значення для розвитку економіки міста, створювали нові робочі місця, сприяли розвитку зовнішньоекономічної діяльності та створенню позитивного інвестиційного клімату.

Від 24 лютого 2022 року економіка України функціонує в дуже складних умовах. Активні військові дії, які були розгорнуті російськими окупантами на території України, призвели до руйнування та знищення інфраструктури окремих населених пунктів, призупинки або повної зупинки діяльності підприємств та організацій, в тому числі внаслідок руйнування виробничих потужностей. Порушення взаємозв'язків між регіонами, бізнес-зв'язків та логістики створили умови для дефіциту товарів та призвели до зростання цін, передусім на продукти харчування та пальне. Також мало місце зменшення реальних доходів населення, гуманітарна криза в місцях активних бойових дій та, відповідно, збільшення кількості вимушено переміщених осіб (у тому числі за кордон). Після глибокого падіння на початку війни економіка України у II-III кварталах 2022 року поступово відновлювалась. Пожвавлення економічної активності у II-III кварталах 2022 року було забезпечено поступовим звільненням земель України від окупантів, адаптацією бізнесу до нових умов, переорієнтацією низки видів діяльності на воєнні потреби, поверненням частини внутрішньо переміщених осіб та вимушених мігрантів до місць постійного проживання та поновленням роботи чорноморських портів після відкриття «зернового коридору». Водночас у IV кварталі 2022 року відновлення

економіки призупинилось через наслідки масштабних атак росії на енергетичну інфраструктуру.

Наслідки російської військової агресії проти України чинять суттєвий вплив на рівень соціально-економічного розвитку усіх громад України та стан місцевих фінансів. Водночас рівень соціально-економічного розвитку та інвестиційний потенціал Миколаївської міської територіальної громади у 2022 році, як і в попередніх періодах, залишаються високими, чутливість господарського комплексу та бюджету громади до економічних ризиків зростає до високого рівня.

Враховуючи вищевикладене уповноваженим рейтинговим агентством «Кредит-Рейтинг» 1 червня 2023 року було оновлено кредитний рейтинг міста Миколаїв за 2022 рік. Довгостроковий кредитний рейтинг за Національною рейтинговою шкалою визначено на рівні uaBBB+ негативний, який характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.

Негативний прогноз вказує на можливість зниження рейтингу протягом року при збереженні негативних тенденцій і реалізації поточних ризиків. Внесення рейтингу до Контрольного списку означає, що агентство розглядає питання про зміну рейтингу у зв'язку з подіями або тенденціями, що розвиваються, і які можуть істотно вплинути на кредитоспроможність власника цього рейтингу.

У травні 2023 року Міжнародним рейтинговим агентством Fitch Ratings визначено рейтинг місту Миколаєву:

- Довгостроковий IDR в іноземній валюті на рівні «СС»;
- Довгостроковий IDR в місцевій валюті – «ССС-».

Профіль ризику «Уразливий», оцінка боргової стійкості Миколаєва на рівні «b» - враховуючи те, що на загальні показники міста негативно вплинуло значний шок для економіки, пов'язаний з війною, та пошкодженням критично важливої інфраструктури. Ризик погіршення та спроможності Миколаєва обслуговувати новий борг та підтримувати комунальні підприємства – боржники є високим. Крім того, існує невизначеність щодо темпів майбутнього економічного відновлення, доступу до ринків капіталу та вартості боргу після закінчення війни.

Ключовим фактором що впливає на рейтинг міста - тривала війна, яка послабила здатність і готовність міста обслуговувати та погашати борг. Ліквідність міста погіршується, а готовність уряду України дозволити використання валютних резервів для обслуговування боргу в іноземній валюті зменшується, в той час як витрати на збереження міських та комунальних функцій міста зростають.

Не дивлячись на ситуацію, яка зумовлена військовою агресією російської федерації проти України, місто Миколаїв активізувало роботи по інвестиційних проектах, таких як:

- «Модернізація систем водопостачання та водовідведення м. Миколаїв»;
- «Підвищення енергоефективності в сфері централізованого тепlopостачання в Україні»;
- «DemoUkraineDN у місті Миколаїв»;
- «Покращання інфраструктури громадського транспорту міста Миколаєва»;
- «Покращання інфраструктури громадського транспорту міста Миколаєва та оновлення тролейбусного парку».
- «Мери за економічне зростання»;

На сьогодні місто реалізує нові проекти міжнародної технічної допомоги:

- «Реагування на зимування в Україні – закупівлі для Миколаєва» - партнером якого є Уряд Королівства Данії через Міністерство закордонних справ Данії, на суму понад 18,44 млн дол США.

- «Забезпечення доброго врядування завдяки участі громадськості та підвищенню якості надання послуг і захисту довкілля на сході України» - партнером якого є Уряд

Королівства Швеції через Шведське агентство міжнародного розвитку (SIDA), на суму 35,068 млн шведських крон.

- «Підтримка ЄС для Сходу України – відновлення, зміцнення миру та урядування» - партнером якого є Європейський союз через Програму розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН), на суму 65,371 млн дол. США.

- «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» - партнером якого є Європейський союз, на суму 33,971 млн дол США.

Також відновлена робота щодо створення індустріального парку «Миколаїв», під який планується виділити земельну ділянку розміром 190 га, яка розташована на території II Промзони в Інгульському районі м.Миколаєва між вул. Троїцькою та вул.Херсонське шосе. Земельна ділянка знаходиться в межах міста. Не має сусідства з житловими мікрорайонами. Має доступ до регіональної/національної мережі доріг.

Створення індустріального парку «Миколаїв» буде сприяти створенню більш ніж 1800 робочих місць з перевагою кваліфікованих «робочих» спеціальностей, зайнятих в реальному виробничому секторі економіки. Для Миколаєва індустріальний парк стимулюватиме малий виробничий та інноваційний бізнес, сприятиме активному пошуку та впровадженню «ноу-хау» у своїй ніші, лобюватиме створення кластеру промислової сфери технологій логістики та переробки.

Ведеться робота по розробці нового генерального плану міста Миколаєва, що розробляється спільно з архітектурним бюро OneWorks. В рамках роботи запропоновано 5 пілотних проектів:

- «Наша спадщина»;
- «Зелені легені»;
- «Індустрія та водний фронт»;
- «Інноваційний район»;
- «Об'єкти, що постраждали від обстрілу».

На даний час ведеться робота щодо детальної розробки концептуальних дизайнів вищезазначених проектів.

Також, з метою сприяння вирішенню економічних проблем та пожвавлення економічних процесів в місті на сьогодні в рамках проекту «Мери за економічне зростання», ведеться робота щодо створення «Портфоліо проектів міста Миколаєва».

Експорт, імпорт товарів

Зовнішня торгівля товарами. Обсяг експорту товарів у 2022р. склав 1359,77 млн дол. США. Обсяг експорту товарів у 2021р. склав 2624,28 млн дол. США.

Зовнішньоторговельні операції у 2021 року проводилися з партнерами із 145 країнами світу.

Найвагоміші експортні поставки товарів у 2021 році здійснювалися до Китаю, куди надійшло 16,2% загального обсягу експорту міста, Туреччина (9,4%), Єгипет (8,9%).

Переважаючими статтями експорту у 2022р. стали продукти рослинного походження – 72,9% від його загального обсягу (а саме зернові культури, насіння і плоди олійних рослин), жири та олії тваринного або рослинного походження – 19,9%.

Для порівняння у 2021 році основу товарної структури експорту міста визначили продукти рослинного походження (83,9% від його загального обсягу). Крім цього, 9,7% припало на жири та олії тваринного або рослинного походження.

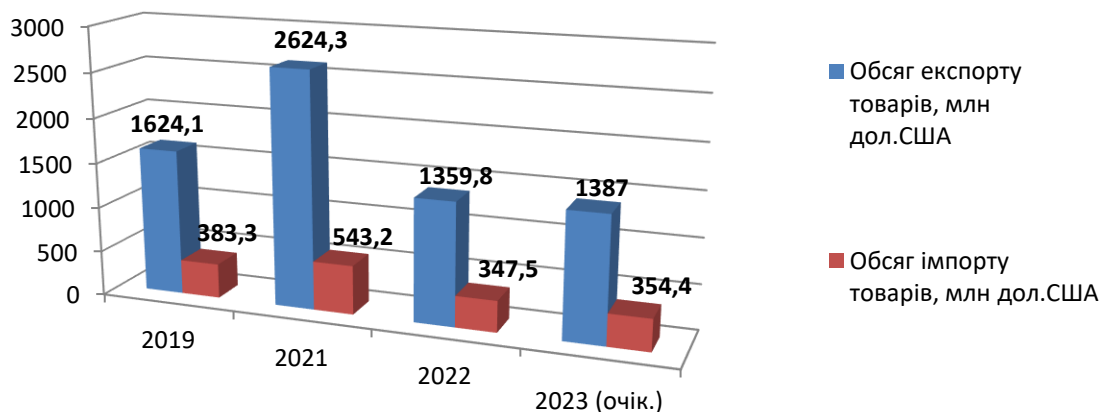
Обсяг імпорту товарів у 2022р. склав – 347,47 млн дол. США. У 2021р. – 543,25 млн дол.США.

Найбільш суттєві імпортні поставки товарів у 2021р. надходили з білорусі (19,1% від загального обсягу імпорту) Китаю (16,1%), Польщі (8,6%), Німеччини (3,7%).

Переважаючі обсяги імпорту товарів у 2022р. припали на засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 36,5%, від його загального обсягу, машини, обладнання та

механізми; електротехнічне обладнання – 27,0%; мінеральні продукти (а саме палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки) – 6,6%; полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 6,1%; продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості (добрива)– 5,3%.

ЕКСПОРТ, ІМПОРТ ТОВАРІВ

За результатами 2022 року, зважаючи на негативні наслідки російської військової агресії, обсяг зовнішньоторговельного товарообороту підприємств громади зменшився на 46,4% до аналогічного показника попереднього року та склав 1 697,2 млн дол. США, що в розрахунку на 1 мешканця в 1,5 рази перевищило середній показник по країні.

Експорт, імпорт послуг

Обсяг експорту послуг у 2022 році становив 63,253 млн дол.США (у % до 2021 року - 37,1%).

Найбільшими видами експорту послуг у 2022 році переважали - транспортні послуги – 76,4%, ділові послуги – 14,6%, послуги, у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги - 5,2%.

Обсяг імпорту послуг у 2022 році становив 17,095 млн дол.США. (у % до 2021 року становить 72,6%)

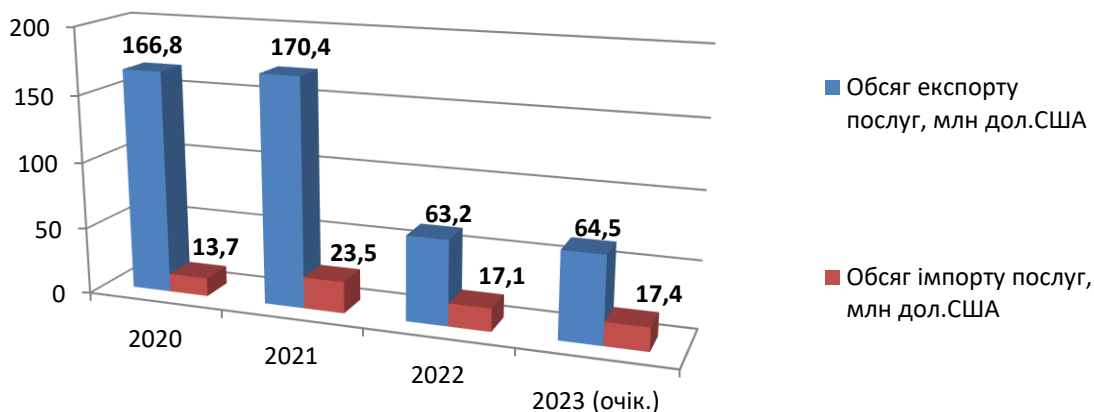
Найбільшими видами імпорту послуг у 2022 році переважали - транспортні послуги – 81,9%, послуги, пов'язані з подорожами – 9,5%, послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги – 6,0%.

Обсяг експорту послуг у 2021 році становив 170,439 млн дол. США. Найбільший експорт послуг здійснювався до Швейцарії – 35,1% від загального обсягу міста, Індії – 11,1%, Нідерланди – 7,4%.

Обсяг імпорту послуг у 2021 році становив 23,543 млн дол. США. Найбільший експорт послуг здійснювався до Туреччини– 38,% від загального обсягу міста, Кіпр– 5,6%, Естонія– 5,4%, Болгарія – 4,8%.

Найбільшими видами імпорту послуг у 2021р. переважали - транспортні послуги - 60,8%, ділові послуги – 15,7%, послуги, пов'язані з подорожами - 13%.

ЕКСПОРТ, ІМПОРТ ПОСЛУГ

АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ

Провідна роль у довгостроковому соціально-економічному та просторовому плануванні розвитку території міста на сучасному етапі належить містобудівній документації та забезпеченню контролю за її реалізацією через систему містобудівного кадастру та моніторингу.

У зв'язку зі значними руйнуваннями, спричиненими обстрілами з боку російських агресорів, змінами в економічному та соціальному становищі міста виникла невідкладна потреба в докорінній зміні генерального плану міста для вирішення проблем та подальшого сталого розвитку.

За результатом попередньої комунікації Мінрегіону та за ініціативи Європейської економічної комісії ООН реалізується проєкт, у рамках якого Миколаєву в розробці перспективного, орієнтованого на людей генерального плану, допомагає команда відомих міжнародних експертів та архітекторів. Миколаївські фахівці у рамках проєкту #UN4Mykolaiv об'єднали зусилля з представниками міжнародної архітектурної фірми One Works (головний офіс Мілан, Італія).

Упродовж місяців співпраці пройдено чималий шлях з підготовки до створення головного планувального документа для нашого міста: проаналізовано поточну ситуацію та нормативну базу, визначено основні виклики та проблеми, які має вирішити майбутній генплан, попередньо окреслено больові точки міського розвитку на думку самих жителів Миколаєва.

До розробки перспективного генерального плану Миколаєва вже залучено: Департамент міського планування Політехнічного університету Мілана, експерти з цифрових перетворень міст Municipia, ExSUF – Центр передового досвіду Женевської хартії ООН, данська компанія COWI.

Також у рамках #UN4Mykolaiv реалізується робота над пілотними проєктами: Heritage and iconic landmark, Green lungs, Industry and the waterfront, Innovation district, Housing – Micro-district. Головна ідея вищезазначених проєктів передбачає швидку реалізацію та імплантацію концепцій на всю територію міста. Це дозволить створити такі об'єкти, які потрібні мешканцям та будуть економічно обґрунтованими (як у самому створенні, так і в подальшому їх функціонуванні).

Фахова робота, майданчик комунікації з місцевою громадою, зважений на довгострокове планувальне рішення щодо розвитку міських територій є роботою, яка не має відповідних прикладів в Україні.

В січні 2023 року визначено містобудівний SWOT-аналіз міста, підхід і бачення загальноміської стратегії за допомогою експертної роботи міжнародної архітектурної фірми One Works.

Завдяки реалізації заходів соціально-економічного розвитку протягом 2018-2021 років у м. Миколаєві вже проводилась робота з розроблення генерального плану м. Миколаєва; розроблення історико - архітектурного опорного плану м. Миколаєва з визначенням меж і режимів використання зон охорони пам'яток та історичних ареалів, розроблення розділу інженерно-технічних заходів ЦЗ (ЦО); розроблення розділу «Охорона навколишнього природного середовища» в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку. У зв'язку з виникненням непередбачуваних обставин, які унеможливили виконання умов договору, а саме, збройної агресії російської федерації, договір від 29.11.2018 було пролонговано до 31.12.2023 на проведення робіт з поданням матеріалів генерального плану на експертизу (після відповідного розгляду генерального плану містобудівною радою, проведення громадських слухань генерального плану; розгляду історико-архітектурного опорного плану науково – методичною радою Мінкульту/ Експертиза проєкту).

Для кращого розуміння наслідків руйнувань, завданих військовою агресією, міська влада створила базу геоінформаційних даних щодо руйнувань в місті та провела аналіз економічного впливу цих пошкоджень.

За підтримки уряду Данії на замовлення Антикорупційної ініціативи ЄС до цієї роботи залучили команду «Росія заплатить». Спільна робота дозволила отримати супутникові знімки компанії Махар Technologies та за методологією Київської школи економіки провести їх аналіз.

У зв'язку з введенням вимог, встановлених новими нормативно-правовими актами, а саме: Законом України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», постановою Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 532 «Про затвердження Порядку функціонування національної інфраструктури геопросторових даних», а також враховуючи запровадження роботи Геоінформаційної системи містобудівного кадастру Миколаївської міської ради, що розміщена на сайті mbk.mkrada.gov.ua, рішення міської ради від 21.04.2011 № 5/11 «Про інженерно-геодезичне забезпечення території м. Миколаєва» потребує удосконалення та/або корегування у відповідності до норм діючого законодавства з подальшим впровадженням та адаптацією створення, оновлення, перевірки топографо-геодезичних зніманих та ведення єдиної цифрової топографічної основи території м. Миколаєва масштабу 1:500, 1:2000. Також потребує подальшого розвитку вся Геоінформаційна система містобудівного кадастру Миколаївської міської ради шляхом постійного технічного обслуговування, створення та впровадження нових підсистем, необхідних для міста.

Також протягом 2021-2023 років були затверджені проєкти документів державного планування – «Коригування: детальний план території, обмеженої вулицями: Лазурна, Київська (60 років СРСР), Генерала Карпенка, Нікольська, Велика Морська та береговою лінією р. Південний Буг в м. Миколаєві); детальний план намівної території, з урахуванням забудови мікрорайону «Ліски-2» в м. Миколаєві; детальний план мікрорайону «Північний» в м. Миколаєві» та звіту про стратегічну екологічну оцінку», розроблено та підготовлено до затвердження містобудівну документацію «Детальний план території міста Миколаєва, обмеженої проспектом Богоявленським, вулицею Виноградною, вулицею Старофортечною та територією промислових підприємств».

Серед іншого, у 2021 році розпочато реалізацію розроблення детального плану території міста Миколаєва, обмеженої вулицею Північною та річкою Південний Буг, від вулиці Поштової до вулиці Микитенка, який буде завершено після закінчення бойових дій.

За результатами виконання рішення Миколаївської міської ради від 21.04.2011 № 5/11 «Про інженерно-геодезичне забезпечення території м. Миколаєва» протягом 2022-2023 років

було прийнято для внесення до містобудівного кадастру більш 1300 топографічних планів для оновлення планового матеріалу міста в М 1:500, що орієнтовно становить більше трьох тисяч гектарів.

Дане рішення надавало можливість сприяти оновленню планового матеріалу міста М 1:500, стимулюванню суб'єктів містобудівної діяльності більш відповідально підходити до використання підгрунтя для ведення проєктно-вишукувальних робіт, зменшити витрати на ліквідацію аварій на інженерних мережах та їх наслідки.

На підставі рішення Миколаївської міської ради від 22.11.2022 № 15/11 "Про бюджет Миколаївської міської територіальної громади на 2023 рік" на замовлення департаменту архітектури та містобудування виконані роботи з топографо-геодезичні знімання території міста Миколаєва для розробки проєктів з відновлення водопостачання міста Миколаєва.

Якісним показником є постійне поповнення інженерно-геодезичного фонду міста Миколаєва.

У зв'язку з відсутністю топографічних планових матеріалів міста Миколаєва масштабу М 1:500 на території біля 10 відсотків від загальної площі міста, є потреба у виконанні робіт з проведення топографічних знімів 2,5 тис.га для забезпечення:

- розроблення містобудівної документації;
- матеріалами балансоутримувачів мереж для проведення їх капітального ремонту, реконструкції, нового будівництва;
- потреб розроблення землевпорядної документації пільговим категоріям населення;
- робіт з благоустрою, забезпечення інформацією громади міста.

Департамент архітектури та містобудування постійно розширює перелік адміністративних послуг, які надаються через Портал державної електронної системи у сфері будівництва.

З 28.01.2022 надано 272 рішення про присвоєння адрес об'єктам нерухомого майна.

Стосовно інвестиційних намірів замовників будівництв на території міста Миколаєва протягом 2022 року уповноваженим органом з питань архітектури та містобудування видано 28 містобудівних умов на проєктування об'єктів будівництв та 20 будівельних паспортів на забудову земельних ділянок.

Протягом 2023 року видано 42 містобудівні умови на проєктування об'єктів будівництв та 34 будівельних паспорти на забудову земельних ділянок.

У 2023 році відкрита нова адміністративна послуга – надано 10 рішень про переведення з садових будинків у житлові.

У 2021 році здійснено розробку проєктів комплексних схем розміщення зовнішньої реклами на території м. Миколаєва: по пр. Героїв України, по вул. Чкалова, по вул. Погранична, по вул. Генерала Карпенко. У 2023 році проводиться процедура розгляду регуляторного акта та затвердження вказаних схем. На наступні роки планується розробка проєктів комплексних схем розміщення зовнішньої реклами на території м. Миколаєва по інших магістральних вулицях, з урахуванням демонтажу незаконно розміщених рекламних конструкцій, дотримання державних норм та вимог, переходу до менших розмірів рекламних конструкцій. Ведеться системна робота щодо дотримання вимог законодавства про українську мову.

Розпочато роботу з активізації розробки проєктів благоустрою території міста, використання сучасних рішень та технологій, погодження проєктів, які виконуються за рахунок місцевого бюджету, задля підвищення рівня відновлення та подальшої розбудови міста.

З метою отримання якісного результату департамент організовує та проводить архітектурні конкурси, кількість яких необхідно збільшувати. Так, у 2023 році організовано проведення 2 конкурсів на краще архітектурне рішення меморіалів загиблим захисникам України.

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Переважає більшість суб'єктів малого підприємництва задіяна в сфері платних послуг населенню. Сфера побутових послуг (перукарні, салони краси, ремонт одягу, хімчистка та ін.) майже на 85% формується за рахунок приватних підприємців – фізичних осіб.

Зокрема, сума єдиного податку, сплаченого підприємцями до бюджету міста Миколаєва за 2022 рік становила 471,2 млн грн., за 2021 рік становила 517,5 млн грн, за 2020 рік становила 421,3 млн грн, у 2019 році – 388,6 млн грн.

Оцінюючи внесок кожного СПД до бюджету, слід зробити висновок, що надходження до бюджету у вигляді сплати податків суб'єктами, особливо представниками МСП, є важливою складовою формування дохідної бази міського бюджету, а тому створення сприятливого бізнес-клімату для ефективної роботи підприємців є стратегічним завданням не тільки держави, а й органів місцевого самоврядування.

Головним механізмом реалізації державної політики підтримки малого і середнього підприємництва у місті Миколаєві є Програма розвитку малого і середнього підприємництва у м. Миколаєві до 2023 року (далі - Програма) затверджена рішенням Миколаївської міської ради від 24.12.20 № 2/21. Метою Програми є створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва, запровадження ефективних форм співпраці міської влади та суб'єктів підприємництва задля стійкого функціонування і розвитку підприємництва, залучення широких верств населення до підприємницької діяльності, підвищення його ролі у вирішенні стратегічних завдань економічного і соціального розвитку міста.

Основні шляхи Програми спрямовані на реалізацію державної політики щодо сприяння розвитку МСП:

- покращання базових умов ведення бізнесу;
- посилення просування місцевого бізнесу;
- інформаційна підтримка;
- підприємницьке навчання, кадрова інфраструктура.

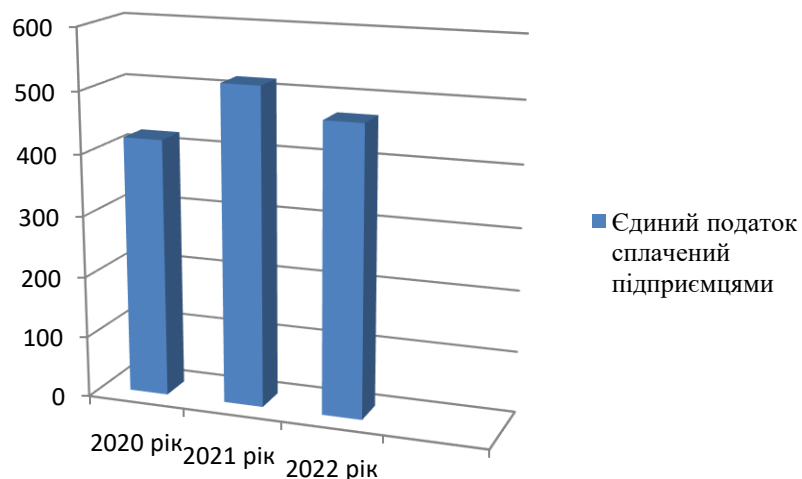
Протягом 2022 року у зв'язку з повномасштабною російською агресією частина малого бізнесу припинила свою діяльність, частину підприємств було пошкоджено внаслідок обстрілів.

Незважаючи на повномасштабну агресію РФ малий та середній бізнес, якій на початку військової агресії припинив роботу, наприкінці 2022 року почав повертатися та відновляти свою діяльність.

З метою відновлення діяльності бізнесу м. Миколаєва, зокрема залучення грантової допомоги, департаментом економічного розвитку Миколаївської міської ради проводиться дослідження проблем бізнесу м. Миколаєва.

Ведеться робота щодо збору проблемних питань шляхом заповнення Google-форми серед суб'єктів підприємницької діяльності міста, які були змушені зупинити або скоротити свою діяльність через війну, й зараз не можуть відновити свою роботу з певних причин.

Єдиний податок, сплачений підприємцями, млн грн

В опитуванні взяло участь 148 підприємців.

В ході опитування серед проблемних питань підприємці виділяли наступні:

- відсутність фінансових ресурсів – 49%;
- відсутність ресурсів (будівельні матеріали) -13%;
- кадровий голод та нестача кваліфікованих кадрів або обмеженість засобів для їх перекваліфікації – 7%;
- брак коштів на технічне обладнання, яке було пошкоджено – 6%;
- консультаційні послуги (дозволи, тощо) – 7%;
- інше -18% (обмеженість ринку збуту; пошкодження виробничих приміщень, внаслідок обстрілів; брак коштів на відновлення виробничих приміщень, яке було пошкоджено; мінування полів тощо).

Органи місцевого самоврядування тісно співпрацюють з центрами зайнятості та підприємствами міста щодо працевлаштування.

З метою сприяння відновленню та покращенню роботи підприємств міста, які були змушені скоротити діяльність через війну та нестачу кваліфікованих кадрів або обмеженість засобів для їх перекваліфікації, у м. Миколаєві за допомогою Програми ООН організовано короткострокові курси перекваліфікації кадрів для підприємств міста Миколаєва.

Також відновлена робота щодо створення індустріального парку «Миколаїв», під який планується виділити земельну ділянку розміром 134 га, яка розташована на території II Промзони в Інгульському районі м.Миколаєва між вул. Троїцькою та вул.Херсонське шосе.

Створення індустріального парку «Миколаїв» буде сприяти створенню більш ніж 1800 робочих місць з перевагою кваліфікованих «робочих» спеціальностей, зайнятих в реальному виробничому секторі економіки. Для Миколаєва індустріальний парк стимулюватиме малий виробничий та інноваційний бізнес, сприятиме активному пошуку та впровадженню «ноу-хау» у своїй ніші, лобюватиме створення кластеру промислової сфери технологій логістики та переробки.

Однією із проблем, що перешкоджає розвитку малого і середнього підприємництва, є недостатня ресурсна база як матеріально-технічна, так й фінансова, при цьому спостерігаються високі ризики кредитної діяльності. Тому підтримка банківськими установами суб'єктів малого та середнього бізнесу шляхом надання фінансових послуг з широким спектром пропозицій у частині швидкого мікрокредитування зокрема і на відновлення роботи підприємств, допомога для повернення релокованих підприємств та розвиток нових має пріоритетне значення.

Також важливим аспектом у підвищенні розвитку малого та середнього підприємництва у місті залишається підтримка стартапів. Сьогодні можливість розвитку стартапів має, зокрема ІТ-галузь, такі її сфери, як: надання онлайн-послуг, електронна комерція тощо, завдяки легкості організації стартапу у комп'ютерній сфері, на відміну від будівництва, промисловості, соціальної сфер, в яких достатньо важко розробити стартапи за короткий час та реалізувати їх.

Водночас, однією із головних перешкод розвитку підприємництва є те що місто знаходиться в червоній зоні безпеки та є по суті прифронтовим містом.

Реалізація державної регуляторної політики Миколаївською міською радою та її виконавчим комітетом здійснюється у відповідності до завдань, визначених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», мета яких – прийняття виважених рішень з урахуванням максимально можливих позитивних результатів, спрямованих на забезпечення балансу інтересів суб'єктів господарювання, громадян та влади.

Відповідальною постійною комісією з питань реалізації державної регуляторної політики визначено постійну комісію міської ради з питань прав людини, дітей, сім'ї, законності, гласності, антикорупційної політики, місцевого самоврядування, депутатської діяльності та етики.

Підготовка аналізів регуляторного впливу та звітів про відстеження результативності регуляторних актів здійснюється їх розробниками відповідно до вимог Методик, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 №308.

Для одержання зауважень і пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, розробники регуляторних актів постійно оприлюднюють проекти регуляторних актів з відповідними повідомленнями про оприлюднення та аналізами регуляторного впливу на офіційному порталі міської ради (www.mkrada.gov.ua) у підрозділі «Регуляторна діяльність» розділу «Підприємцям».

Відповідно до вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» річні плани діяльності з підготовки проектів регуляторних актів затверджуються в установленому регламентами міської ради та виконавчого комітету порядку.

Плани-графіки відстеження результативності регуляторних актів Миколаївської міської ради та виконавчого комітету Миколаївської міської ради на відповідні роки затверджені міським головою.

Всі Плани та відповідні доповнення до них оприлюднюються у спосіб, передбачений ст.13 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», на офіційному порталі Миколаївської міської ради (www.mkrada.gov.ua) у підрозділі «Регуляторна діяльність» розділу «Підприємцям».

СПОЖИВЧИЙ РИНОК

Протягом останніх років спостерігається тенденція щодо зростання обсягів роздрібного товарообігу підприємств міста, основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля. У 2020 році товарообіг становив 26954,6 млн. грн., що в порівнянні з 2019 роком більше на 1505,9 млн. грн. у порівняльних цінах більше на 5,9%. У 2021 році товарообіг становив 32489,5 млн. грн., що в порівнянні з 2020 роком більше на 5534,9 млн грн, у порівняльних цінах більше на 20,5%.

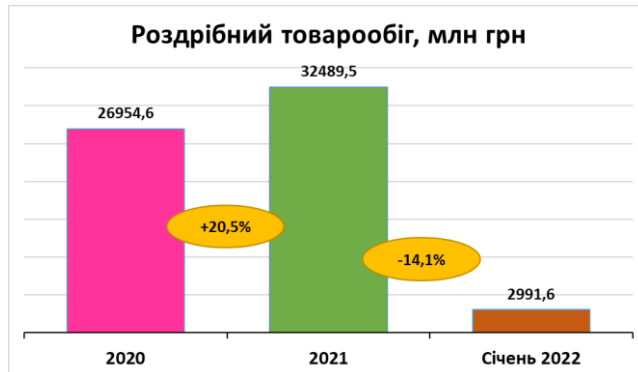
У січні 2022 року порівняно з січнем 2021 року товарообіг у порівняльних цінах зменшився на 14,1%, що пов'язано з повномасштабним російським вторгненням. Чимало підприємств змушені були евакуюватися в більш безпечні регіони або припинили роботу, а ті які залишились потерпали через проблеми з логістикою та нестачу сировини.

У м. Миколаєві сконцентровано більше 75% обсягу роздрібного товарообігу підприємств області.

За товарною структурою у роздрібному товарообігу торгової мережі міста переважали непродовольчі товари.

Зростання обсягів роздрібного товарообігу, до повномасштабного російського вторгнення, відбувалось за рахунок розширення мережі приватного сектору, збільшення обсягів продажу власної продукції через роздрібну торговельну мережу, виносну і виїзну торгівлю, проведення щотижневих ярмарків, відкриття закладів швидкого обслуговування, які користуються попитом у споживачів із середнім достатком.

Стосовно сфери послуг необхідно відзначити позитивну тенденцію у розвитку сфери побутового обслуговування населення, а саме збільшення мережі підприємств побуту та надання населенню високоякісних послуг. Проте порівняно з 2021 роком у 2022 році набагато

скоротився попит за рахунок того що велика кількість співробітників та споживачів послуг виїхала з міста через ведення активних бойових дій. Необхідно визначити, що підприємства побуту повертаються до роботи та надання населенню високоякісних послуг.

Протягом останніх років спостерігалась тенденція щодо зростання обсягів послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, тоді, як питома вага послуг, реалізованих населенню, зменшується.

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, у 2021 році становив 18622,9 млн грн і збільшився проти 2020 року на 2115,6 млн грн.

У структурі загального обсягу реалізованих послуг вагому частку займали послуги транспорту, складського господарства, пошти та кур'єрської діяльності.

Населенню міста у 2020 році реалізовано послуг на 2272,5 млн. грн., що склало 12,1% в їх загальному обсязі, тоді, як у 2021 році реалізовано послуг на 3551,3 млн грн, що склало 16% в загальному обсязі.

У структурі обсягу послуг, реалізованих населенню, найбільша питома вага припадає на такі види побутових послуг, як перукарські, хімічна чистка одягу та ремонт автотранспорту.

Враховуючи існуючу високу забезпеченість міста ринками та комплексами торговельних павільйонів, подальший розвиток мережі не передбачається. Разом з тим планується удосконалення матеріально-технічної бази ринків, що націлено на покращання умов обслуговування населення.

Для підтримки місцевих товаровиробників, стабілізації роздрібних цін, розширення партнерських стосунків продовжиться робота з організації проведення виставкових заходів та ярмарків.

Актуальними проблемами у сфері побутових послуг є: - відновлення майна та зруйнованої інфраструктури через повномасштабне російське вторгнення. Чимало підприємств змушені були евакуюватися в більш безпечні регіони або припинили роботу. Проблема мобілізації працівників особливо актуальна для сфери послуг.

АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

Відповідно до Положення про департамент, затвердженого рішенням Миколаївської міської ради від 23.02.2017 № 16/32 «Про затвердження Положень про виконавчі органи Миколаївської міської ради» зі змінами (далі - Положення), департамент є виконавчим органом Миколаївської міської ради, на який, зокрема, покладено завдання з організації надання адміністративних послуг.

Сфера адміністративних послуг зберігає важливе значення навіть при значних безпекових викликах, в тому числі в умовах війни. Громадянам необхідні паспортні документи, щоб посвідчити свою особу; є потреба у реєстраційних діях, пов'язаних із місцем проживання, особливо для цілей отримання внутрішньо переміщеними особами (ВПО) соціальної допомоги. Ці та інші адміністративні послуги необхідні навіть в часи війни. А для відбудови України є важливими та запитуваними також і адміністративні послуги у сфері нерухомості, земельній, будівельній та інших сферах.

Разом з цим, посадові особи департаменту з перших днів введення в Україні правового режиму воєнного стану продовжували обслуговувати суб'єктів звернень: через збільшення вимушеної міграції здійснювали прийом внутрішньо переміщених осіб - надавали консультації, приймали та передавали документи для подальшого відпрацювання департаменту праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради.

Варто нагадати, що на початку перших місяців війни та активної фази бойових дій у місті гостро постали проблеми:

- загалом зупинення надання усіх послуг, що вчиняються з використанням державних

- реєстрів (реєстрація бізнесу, нерухомості, ДЗК т.д.);
- припинення надання однієї з найзапитованих груп послуг - реєстрації/декларування місця проживання, що мало вплив і на (не)можливість надання інших послуг або ускладнило їх надання;
- як наслідок, це також тимчасове припинення надання більшості послуг, які надавалися через центри надання адміністративних послуг (ЦНАПи);

Пізніше, коли відбувалось поетапне підключення Миколаївської міської територіальної громади до державних реєстрів, виникла проблема кадрового дефіциту (вимушена евакуація спеціалістів департаменту, неможливість призначення на деякі посади (державних реєстраторів) інших, оскільки Міністерство юстиції України припинило проведення тестування на знання законодавства у сфері державної реєстрації осіб, які мають намір виконувати функції державного реєстратора та претендують на посаду державного реєстратора). Крім того, військовим командуванням області впроваджено певні обмеження користування адміністративними будівлями міста, зокрема і будівлею Миколаївської міської ради за адресою: м. Миколаїв, вул. Адміральська, 20. Як наслідок, прийом суб'єктів звернення за адміністративними послугами посадовими особами департаменту здійснювався і станом на сьогодні здійснюється лише за двома точками доступу: м. Миколаїв, пр. Богоявленський, 1, пр. Богоявленський, 314. Також, починаючи з березня 2023 року, у зв'язку з масовим поверненням мешканців до міста, збільшився попит на адміністративні послуги, а зменшення кількості точок доступу до таких послуг призвело до великого навантаження на функціонуючі та утворення черг за найбільш запитуваними серед населення послугами.

Крім того, регулярні обстріли енергетичної інфраструктури і, як наслідок тривалі відключення електропостачання й інтернету, часті повітряні тривоги створюють надскладні умови для доступності та зручності адміністративних послуг.

Відповідно до проведеного моніторингу кількості суб'єктів звернення за адміністративними послугами в департамент у 2022 році та I-му півріччі 2023 року встановлено, що кількість таких осіб в порівнянні з попередніми роками зменшилась, але залежно від зміни безпекової ситуації в місті помірно зростає.

Станом на 23.02.2022 відповідно до Переліку адміністративних послуг, що надаються через департамент з надання адміністративних послуг Миколаївської міської ради, затвердженого рішенням Миколаївської міської ради від 20.19.2019 № 56/73, кількість послуг, які можна було одержати у департаменті, складало 163. З початком збройної агресії російської федерації проти України кількість надаваних послуг через департамент значно зменшилась - станом на 16.11.2022 в департаменті можна було отримати 69 послуг.

У період з 01.01.2022 до 24.02.2022 від громадян прийнято 15786 заяв для отримання адміністративних послуг.

У період після 24.02.2022 по 31.12.2022 прийнято 5500 заяв для отримання адміністративних послуг.

Разом з цим, у I-му півріччі 2023 року порівняно з відповідним періодом 2022 року відбулося значне збільшення кількості звернень за адміністративними послугами (на 63 %): з 01.01.2022 по 30.06.2022 прийнято 15831 заяв для отримання адміністративних послуг; з 01.01.2023 по 30.06.2023 прийнято 24927 заяв для отримання адміністративних послуг.

Така ж ситуація і з доходами загального фонду міського бюджету м. Миколаєва від надання адміністративних послуг: у 2021 році - 1513, 397 тис. грн, у 2022 році - 347, 98 тис. грн; у I-му півріччі 2023 року дохід становить вже 237, 916 тис. грн.

Незважаючи на складні умови, у яких опинилась сфера адміністративних послуг після повномасштабного вторгнення російської федерації, посадові особи департаменту все ж намагаються організувати можливі оптимальні умови для успішної та ефективної роботи для надання адміністративних послуг.

Головними принципами роботи департаменту залишаються клієнтоорієнтованість та сервіс-орієнтованість, саме тому до посадових осіб департаменту ставляться вимоги

забезпечити найкомфортніші умови для військовослужбовців, що звертаються за послугами, поважне з розумінням ставлення до людей.

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ

До початку 2022 в місті Миколаєві активно розвивалася туристична галузь.

Миколаїв позиціонувався як, місто - музеїв, театрів та галерей. Місто - історико-культурних та археологічних пам'яток. Місто яскравих подій - водних та джазових фестивалів та регат. Активно розвивалася супутня інфраструктура мережа закладів громадського харчування та готельного бізнесу.

За 2021 рік до бюджету міста Миколаєва надійшло 3238,9 тис. грн. туристичного збору, що на 182% більше ніж показники 2020 року (1770,6 тис. грн.). Крім того, надходження від туристичного збору міста Миколаєва складають 41% від надходжень туристичного збору Миколаївської області (7862,7 тис. грн.). За станом на 12.01.2021 згідно ліцензійного реєстру суб'єктів туropераторської діяльності на території міста Миколаєва знаходяться 10 туристичних операторів. За даними головного управління статистики у Миколаївській області 2020 року на території Миколаєва діяли 73 туристичних агента (у 2019 році діяло 67 підприємств) та 16 готелів та аналогічних засобів розміщування на 1398 місць. Протягом 2020 року в місті Миколаїв було обслуговувано 36205 осіб, з них: громадян України – 34782, іноземних туристів – 1423 особи. В порів'язанні 2019 роком кількість обслуговуваних туристів (21 639 осіб) збільшилась на 13143 осіб (38%), проте, кількість іноземних туристів зменшилось на 1098 осіб (44%). Зменшення кількості іноземних туристів пов'язано із введенням 2020 року в Україні карантинних обмежень, пов'язаних з гострою респіраторною хворобою COVID-19.

Середня тривалість перебування у закладах розміщування протягом 2020 року збільшилась порівняно з 2019 роком та складає – 2,8 ночівель, серед іноземних туристів – 5,8 ночівель. У 2019 році середня тривалість перебування складала 1,8 ночівель, серед іноземних туристів – 5,2 ночівель.

Протягом 2022-2023 років спостерігалася тенденція до різкого падіння основних показників, які характеризують туристичну галузь міста Миколаєва. Основною причиною різкого зниження основних показників галузі стала повномасштабна війна російської федерації проти України. Під час якої місто зазнає постійних обстрілів із різних видів зброї від яких значно постраждала готельна інфраструктура, підприємства, житлові будинки. Заклади громадського харчування вимушені були закриватися з причин відсутності клієнтів, Туристичний сезон Миколаївщини скасовано.

Єдиним показником на сьогодні по якому можна відстежити стан туристичної галузі міста є туристичний збір який скоротився у порів'язанні із 2021 роком більше ніж в 5 разів та складає 563, тис. грн. за 2022 рік. У 2023 році також спостерігається негативна тенденція понадходженню туристичного роботу до бюджету міста. Це обумовлено тим, що місто Миколаїв залишається у червоній зоні безпеки та є фактично прифронтовим містом.

Незважаючи на сьогоднішні події туристична галузь залишається стратегічною для розвитку міста.

Може здатися парадоксальним, але розвиток туризму під час воєнного стану має велике значення для здоров'яз нації та економічного благополуччя.

Важливо розуміти, що туризм не лише приносить доходи готельному бізнесу та місцевим підприємцям у регіонах, а й сприяє створенню робочих місць, відновленню економіки та інфраструктури.

Відпочинок під час воєнного стану дозволяє людям країни, яка воює, відволіктися від негативних новин, зміцнити здоров'яз та психологічні ресурси, а також підтримати та розвиток економіки.

Тому, Миколаїв прагне відновити свій туристичний потенціал. На сьогодні ми маємо тенденції повільного поступового відновлення цієї галузі. Відновили роботу театри міста та

деякі музеї. Відновлюється готельна інфраструктура, відкриваються заклади громадського харчування. Пожвавилася робота екскурсійної діяльності. Більшість історичних будівель у Миколаєві збереглися, працює муніципальний транспорт.

Місто Миколаїв зазнало великої популярності завдяки своєму героїчному опору агресору. Миколаїв – місто герой. Миколаїв – фортеця Півдня. Сьогодні про місто Миколаїв знають не тільки в Україні, а й далеко за її межами. І цю тенденцію потрібно підтримувати.

Також слід враховувати, що ситуація з воєнними діями призвела до зміни аудиторії туристів. Якщо раніше основними внутрішніми туристами були пари та сім'ї з чоловіками, то зараз основними мандрівниками стали жінки та діти. Це також потрібно враховувати при формуванні попиту на різні види туристичних послуг.

Для збереження туристичної галузі в місті, планується проводити заходи, які покликані популяризувати місто навіть в умовах війни, розвинути міський туризм враховуючи всі виклики

Туристичний збір до бюджету м. Миколаєва, тис. грн

Роки	2020	2021	2022
Туристичний збір (всього)	1770,61	3238,9	563,4
Туристичний збір, сплачений юр. особами	805,5	1704,0	162,1
Туристичний збір, сплачений фіз особами	965,0	1534,9	401,3

*за даними департаменту фінансів Миколаївської міської ради

ЖИТЛОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Житловий фонд м. Миколаєва наразі складає 42 485 домоволодіння, з яких:

- 39 045 будинків садибної забудови;
- 35 будинків відомчого житлового фонду;
- 727 багатоквартирних будинків, які обслуговують ОСББ, ЖБК;
- 1760 багатоквартирних будинків, в яких мешканці самостійно обрали управителя або управитель був обраний на конкурсних засадах;
- 909 житлових будинків, в яких співвласниками не обрано форму управління і вони знаходяться на обслуговуванні житлово-експлуатаційних підприємств по тарифах, затверджених виконкомом Миколаївської міської ради.
- 9 будинків знаходяться на самостійному обслуговуванні.

Житловий фонд обладнано:

- Водопостачанням – 96,8%
- Водовідведенням – 96,3%
- Опаленням – 96,1%
- Газопостачанням – 93,7%
- Електроплитами – 2,6%.

У житлових будинках нараховується 1675 ліфтів, 1625 будинків забезпечено системою центрального опалення, 14 будинків обладнані системами пожежогашіння і димовидалення.

До початку повномасштабного вторгнення російської федерації у місті налічувалося аварійного житла:

- 70 квартир загальною площею 3096,4 кв.м;
- ветхого житла – 179 квартир, загальною площею 6764,7 кв.м;
- не придатного для проживання – 34 квартири, загальною площею 2053,8 кв.м;

З початку повномасштабного вторгнення російської федерації, в результаті обстрілів частково або повністю зруйновано 44 багатоквартирних житлових будинків, з яких 7

потребують часткового демонтажу частин об'єктів, 4 - демонтажу, ліквідації. В цих будинках, згідно технічного звіту, проведеному спеціалізованими організаціями, непридатні до експлуатації – 465 квартир

Також, зазнали пошкодження:

- 1112 багатоквартирних будинків (вибиті вікна, пошкоджені покрівлі та фасади). З них відновлено 1 будинок.

- 1629 будинків приватної садибної забудови зазнали пошкоджень або руйнації. З них відновлено 55 будинків.

Одним з пріоритетних напрямків міської влади є забезпечення мешканців міста відповідними житловими умовами належної якості, у тому числі утримання прибудинкових територій в належному санітарно-технічному стані.

Співвласники житлових будинків активно проводять роботу з самостійного вибору управляючої компанії, або створення об'єднань співвласників багатоквартирного будинку. Управління багатоквартирними будинками здійснюють 4 комунальні підприємства, 22 приватні підприємства, 645 ОСББ та 14 ЖБК.

За період військового часу:

- створено ОСББ та прийнято будинки в управління: у 2022-2023 роках – 8; обрано управителя самостійно: у 2022-2023 роках - 21.

- 909 житлових будинки, в яких співвласниками не обрано форму управління (станом на 01.07.2021), знаходяться на обслуговування житлово-експлуатаційних підприємств по тарифах, затверджених виконавчим комітетом Миколаївської міської ради.

За наступні 3 роки провідним завданням органів місцевого самоврядування є закінчити процес визначення форми управління багатоквартирними будинками, чого вимагає чинне законодавство та особливості реалізації державної Програми «Відновлення». Забезпечити максимальне охоплення городян знаннями щодо їх житлових прав та обов'язків як власників спільного майна багатоквартирних будинків, незалежно від технічного стану будинку. Здійснити перехід виключно на співфінансування для проведення капітальних ремонтів відповідно до Програми реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Миколаєва на 2020-2024 роки. Організувати ліквідацію наслідків військової агресії РФ: обстеження зруйнованого житлового фонду міста, прийняття рішень щодо демонтажу або відновлення будинків, що зазнали часткової руйнації, проєктування та проведення відновлення з виконанням заходів згідно чинного законодавства України.

КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Для забезпечення централізованим водопостачанням та водовідведенням в м. Миколаєві створено МКП «Миколаївводоканал». Забезпеченість централізованим водопостачанням та водовідведенням м. Миколаєва складає 85%.

До початку ворожої агресії російської федерації для централізованого питного водопостачання м. Миколаєва використовувалася вода р. Дніпро та підземних джерел. На даний час вода в місто подається з Інгулецької зрошувальної системи (річка Інгулець) не питної якості та з підземних джерел. Середньодобове споживання води містом складає близько 60,0 тис.м³, з яких 85% споживається населенням, а 15% задовольняють потреби підприємств та інших споживачів.

Очисні споруди водопроводу загальною потужністю 190 тис.м³ на добу займають територію площею 52,8 га, працюють в форсованому режимі та здатні забезпечувати подачу питної води до 105 тис.м³ на добу.

Протяжність водопровідних мереж МКП «Миколаївводоканал» становить 1208,559 км.

Система водовідведення міста складається з мережі самопливних колекторів, якими стічні води транспортуються 32 насосними станціями каналізації та мережі напірних колекторів, якими стічні води транспортуються від насосних станцій каналізації до Галіцинівських чи

Варварівських очисних споруд каналізації. У середньому на теперішній час через очисні споруди каналізації проходить 35 тис. м³ стічних вод. Довжина каналізаційної мережі – 725,1 км.

Постачання тепла населенню м. Миколаєва здійснюється від двох найбільших його виробників: ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» та ОКП «Миколаївоблтеплоенерго». Провідне підприємство теплоенергетики ОКП «Миколаївоблтеплоенерго» забезпечує тепловою енергією близько 60% споживачів м. Миколаєва.

На балансі підприємства знаходиться 92 котельні, встановленою потужністю від 440,519 Гкал/год., 118 центральних та індивідуальних теплових пунктів, 340 котлів, 473,778 км теплових мереж у однотрубному обчисленні, у т.ч. у котельні, бойлерні, ІТП, ЦТП теплоенергетичного комплексу комунальної власності Миколаївської міської ради.

У користуванні ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» знаходяться мережі в однотрубному обчисленні довжиною 106,1492 км, з них для надання послуг централізованого гарячого водопостачання (припинено рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради) 1,56 км та безпосередньо теплові мережі – 104,5892, у тому числі на балансі 95184 м, в оренді 9405,2 м.

Миколаїв має досить розгалужену мережу доріг, загальна довжина яких складає 834,9 км, у місті розташовано 10 інженерних споруд: міст через річки Південний Буг і Інгул, шляхопровід у мкр Широка Балка, Аляудська переправа, Каботажний мол, Вітовський міст (автомобільна мостова споруда по пр. Богоявленському), Вітовський міст (автомобільна мостова споруда по об'їзній дорозі по вул. Степовій), міст Вітовський (пішохідний міст непарний бік по пр. Богоявленському) та міст Вітовський (пішохідний міст парний бік по пр. Богоявленському), які знаходяться на утриманні КП «ЕЛУ автодоріг».

Крім цього, у м. Миколаєві розташовані 2 підземних переходи, в районі парку «Перемоги» та в районі Центрального ринку.

Зливова каналізація міста має протяжність 60,7 км, в т.ч. на балансі КП «ЕЛУ автодоріг» 31,6 км, з яких відкритого типу 12 км, налічується 1074 одиниці дощоприймальних колодязів, 888 одиниць оглядових колодязів, 2144 одиниці зливоприймальних решіток.

У місті існують наступні засоби регулювання дорожнім рухом: 113 од світлофорних об'єктів, 11838 од дорожніх знаків, 7369 п.м НПО, 1407,4 п.м пристроїв примусового зниження швидкості.

По місту налічується 1466,043 км кабельних та 1569,84 км повітряних мереж зовнішнього освітлення, 36143 од світлоточок.

На території міста розташовано 4 діючих міських цвинтарі (Матвіївський новий, Корабельний новий (Балабанівка), Велика Корениха і Мала Корениха) та 10 закритих цвинтарів (Старо-Руський, Інтернаціональний, Міський (Мішково-Погорілове), Корабельний старий, Водопійський, Солянський, Матвіївський старий, Тернівський, Широкобальський, Варварівський, які знаходяться на утриманні КП «Миколаївська ритуальна служба».

Вивезення твердих побутових відходів з мікрорайону Велика Корениха здійснюється адміністрацією Заводського району у зв'язку з наявністю поблизу мікрорайону міського звалища відходів, яке забруднює повітря навколо та при сильному вітрі спричиняє захаращення навколишньої території. Крім того, під час руху спеціального автотранспорту, яким перевозиться сміття на звалище, засмічуються вулиці мікрорайону. На території звалища виникають пожежі внаслідок чого повітря забруднюється шкідливими речовинами. Звалище спричиняє забруднення ґрунтових вод на території мікрорайону, що за умови відсутності централізованого водопостачання значно погіршує екологічну ситуацію. Також на території та навколо звалища концентрується значна кількість злочинних елементів, у зв'язку з чим ускладнюється загальна криміногенна обстановка.

ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

На сьогоднішній день транспортна мережа міста Миколаєва складається з 6 трамвайних, 6

тролейбусних та 47 автобусних маршрутів. Якість та доступність транспортної інфраструктури м. Миколаєва становить 73 %, загальна кількість транспортних засобів, що здійснюють перевезення пасажирів на міських маршрутах загального користування становить 470 од.

Протягом 2022 року та 6 місяців 2023 року КП ММР «Миколаївелектротранс» були проведені наступні ремонти:

	Трамвай		Тролейбус	
	2022 рік	6 міс. 2023 року	2022 рік	6 міс. 2023 року
Капітальні ремонти	5	4	5	4
Середні ремонти	16	4	8	1

У березні 2023 року вийшов на лінію капітально відремонтований та переобладнаний трамвайний вагон типу КТМ 5МЗ-ВП з частково низкою підлогою.

На даний час, проводяться роботи по переобладнанню ще одного трамвайного вагону типу КТМ 5МЗ-ВП з частково низкою підлогою та тролейбусу ЛАЗ Е 183 Д з переобладнанням у тролейбус з автономним рухом.

Ремонт трамвайної колії		
Замінено:	2022 рік	6 міс. 2023 року
	1884,33 м рейок	1044,6 м рейок

Ремонт контактної мережі		
	2022 рік	6 міс. 2023 року
Заміна к/ мережі	4,605 км	1,389 км
Заміна опор к/мережі	29 од.	19 од.

КП ММР «Миколаївелектротранс» виконані наступні роботи:

1. Встановлення швидкосторуджувальних павільйонів «Тимчасове укриття» в кількості 14 одиниць:

- Площа Перемоги у напрямку руху до мкр. Ліски,
- пр. Миру ріг вул. Театральна у напрямку руху до ринку «Колос»,
- пр. Миру ріг вул. Театральної у напрямку руху до залізничного вокзалу,
- пр. Миру ріг вул. Будівельників у напрямку руху до залізничного вокзалу,
- Ринок «Колос» у напрямку руху до мкр. Ліски,
- зуп. «Автовокзал» у напрямку руху до Корабельного району,
- пр. Богоявленський ріг вул. Театральна у напрямку руху до Корабельного району,
- пр. Богоявленський ріг вул. Театральна у напрямку руху до центру міста,
- пр. Богоявленський ріг вул. Космонавтів у напрямку руху до центр міста,
- пр. Центральний ріг вул. Зя Слобідська у напрямку руху до центра міста,
- пр. Центральний ріг вул. бта Слобідська у напрямку руху до центра міста,
- вул. Садова (у напрямку руху до Корабельного району),
- вул. 2 Екіпажна біля міської лікарні №1),
- вул. Соборна у напрямку руху до залізничного вокзалу «Миколаїв-пасажирський».

2. Облаштування трамвайних переїздів:

- вул. Декабристів – вул. Потьомкінська,
- вул. Артилерійська- вул. Потьомкінська,
- вул. Нікольська- вул. Потьомкінська,
- вул. Чкалова - вул. 7 Слобідська,
- вул. Кузнечна- вул. 5 Слобідська,

- вул. Кузнечна- вул. 3 Слобідська,

- вул. Сінна – вул. Рюміна.

3. Виконали благоустрій дорожньої інфраструктури по вул. Потьомкінська від вул. Садова до вул.3я Слобідська після проведення поточного ремонту трамвайної колії.

4. Встановили свердловини:

- вул. Андрєєва Палагнюка,17,

- вул. Генерала Карпенка 40 Б.

КП ММР «Миколаївелектротранс» у ході реалізації проєкту «Покращення інфраструктури громадського транспорту міста Миколаєва» за кредитні кошти банку ЄБРР 06.05.2021 підписано контракт з ТОВ «Літан» на постачання 40 од. нових 12-метрових низькопідлогових тролейбусів (із запасними частинами, діагностичним обладнанням, інструментами та супутніми послугами). За 2022 рік- 2023 рік (6 місяців) отримано 37 тролейбусів ДНПРО Т-203 які вже працюють на лінії.

ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Протягом останніх шести років з початку реалізації Міської програми енергозбереження «Теплий Миколаїв» на 2017-2024 роки станом на 30.06.2023 розглянуто та компенсовано:

- 230 ОСББ – 40 548 599,54 грн;

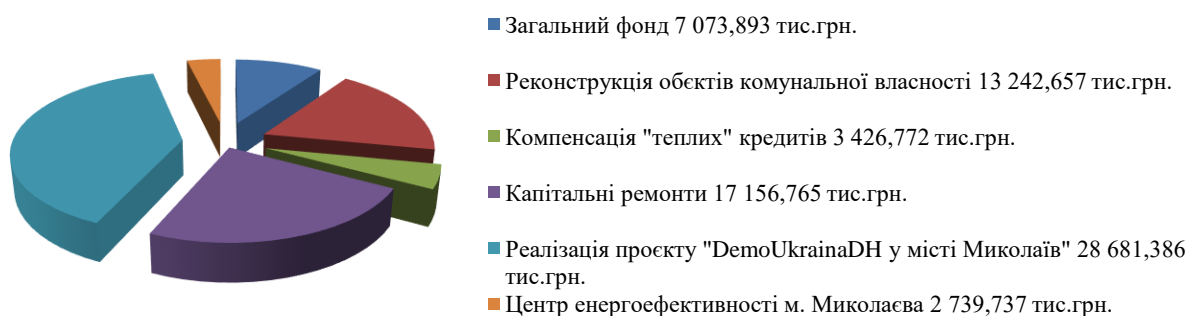
- 554 фізичні особи – 3 928 397,17 грн.

Основним напрямком використання - є впровадження заходів енергозбереження, а саме утеплення фасаду і цокольного поверху, заміна існуючого покрівельного матеріалу з утеплювачем та використанням сучасних, більш якісних та ефективних матеріалів, модернізацію системи опалення з можливим встановленням індивідуальних теплових пунктів, встановлення вікон з енергозберігаючими склопакетами та входних дверей з утепленими опорами.

Було здійснено заходи з енергомодернізації житлового фонду, шляхом заміни старих вікон та входних дверей в під'їздах житлових будинків на сучасні, енергозберігаючі протягом періоду дії Програми.

Основними планами у 2023 році є: продовження реалізації проєкту «DemoUkraineDN у місті Миколаїв» в частині реконструкції теплових мереж; виконання робіт в частині заміни вікон та дверей будівель дошкільних навчальних закладів, ЗОШ, гімназій, ліцеїв, пошкоджених внаслідок збройної агресії РФ на сучасні енергозберігаючі склопакети, що відповідають ДСТУ.

Виконання бюджету департаментом ЕЕЗІТ ММР у 2021 році.

ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ ТА РИНОК ПРАЦІ

За даними оперативного моніторингу, заборгованість із виплати заробітної плати станом на 01.06.2023 на 14 економічно активних підприємствах міста перед 878 працівниками склала 18790,0 тис.грн. Сума боргу в середньому на одного працівника склала 21,4 тис.грн.

Сума заборгованості із виплати заробітної плати складала: на державних підприємствах – 12132,5 тис.грн (Державне Південне виробничо-технічне підприємство – 6157,0 тис.грн, ДП «Миколаївський авіаремонтний завод «Нарп» - 4571,5 тис.грн, ДП «Миколаївський суднобудівний завод» - 1404,0 тис.грн), комунальних – 5425,3 тис.грн (Підприємство комунальної власності області «Фармація» - 5373,3 тис.грн, КП ММР «Центр соціально значущих хвороб» - 51,0 тис.грн), приватних – 1233,2 тис.грн.

Станом на 30.06.2023 заборгованість зменшилась, у тому числі, за рахунок виплати заборгованої заробітної плати на ДП «Миколаївський авіаремонтний завод «Нарп», КП ММР «Центр соціально значущих хвороб» та склала 14159,4 тис.грн.

Основними причинами існування заборгованості із виплати заробітної плати залишаються: відсутність замовлень і, як наслідок, обсягів робіт.

Кількість працездатного населення у працездатному віці станом на 01.01.2021 складала 278,5 тис. осіб та зменшилася на 0,6 %, у порівнянні з 01.01.2020 - 280,2 тис. осіб та на 1,3 % у порівнянні з кількістю працездатного населення.

Організація громадських та інших робіт тимчасового характеру у 2022 році та у I кварталі 2023 року не проводилась.

Постійно проводиться моніторинг потреби міста у кадрах, інформація про наявні вільні місця у місті щомісяця розміщується на сайті Миколаївської міської ради.

Всього по місту Миколаєву станом на 01.07.2023 є в наявності 770 вакансій, з них:

- законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери – 84;
- професіонали – 168;
- фахівці – 134;
- технічні службовці – 15;
- працівники сфери торгівлі та послуг – 43;
- кваліфіковані робітники – 280;
- найпростіші професії – 46 робочих місць.

За інформацією Миколаївського міського центру зайнятості протягом 1 півріччя 2023 року мали статус безробітного 1724 молоді особи; всього отримали послуги – 8912 осіб; працевлаштовано – 87 молодих осіб; продовжують отримувати допомогу по безробіттю – 655 осіб.

У розрізі професій найбільший попит роботодавців спостерігається на лікарів загальної практики – сімейні лікарі, сестри медичні, молодший медичний персонал, економістів, бухгалтерів, електриків, швачок тощо.

На професійне навчання були направлені 67 осіб з числа безробітних, які перебувають на обліку в центрі зайнятості. Після проходження навчання 47 осіб працевлаштувались, що становить 70,0 % від усіх осіб, які пройшли професійне навчання та підвищення кваліфікації.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Соціальна політика — це складова загальної політики, втілена в соціальні програми та різноманітні заходи, спрямовані на задоволення потреб та інтересів людей і суспільства. Способом реалізації соціальної політики є система соціального захисту і соціальних гарантій.

За рахунок коштів державного бюджету забезпечується:

- виплата щомісячної грошової допомоги відповідно до Порядку надання щомісячної грошової допомоги особі, яка проживає разом з особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу, яка за висновком лікарської комісії медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, на догляд за нею;

- виплата державної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, допомоги при народженні дитини, допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, допомоги на дітей одиноким матерям, допомоги при усиновленні дитини, допомоги на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, допомоги на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідності, відповідно до Порядку призначення і виплати державної допомоги сім'ям з дітьми, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 року № 1751;

- виплата державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям відповідно до Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року № 250;

- виплата державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю відповідно до Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 року № 261;

- виплата державної соціальної допомоги на догляд відповідно до Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю і державної соціальної допомоги на догляд, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 2 квітня 2005 року № 261;

- виплату тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме, відповідно до Порядку призначення та виплати тимчасової державної допомоги дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів, не мають можливості утримувати дитину або місце проживання їх невідоме, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 лютого 2006 року № 189;

- виплату тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, відповідно до Порядку призначення тимчасової державної соціальної допомоги непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2017 року № 1098;

- виплату допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях, відповідно до Порядку виплати допомоги на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2019 року № 250 "Деякі питання надання соціальної підтримки багатодітним сім'ям";

- виплату щомісячної компенсаційної виплати непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою, яка досягла 80-річного віку, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 березня 2019 року № 233 "Деякі питання державної допомоги окремим категоріям громадян";

- виплату державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю відповідно до наказу Мінпраці, Мінфіну, МОЗ від 30 квітня 2002 року №№ 226/293/169;

- виплату державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних

сім'ях, здійснення видатків на сплату за них єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування відповідно до Порядку призначення і виплати державної соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, грошового забезпечення батькам-вихователям і прийомним батькам за надання соціальних послуг у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях за принципом «гроші ходять за дитиною», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2019 року № 552;

- відшкодування вартості послуги з догляду за дитиною до трьох років «муніципальна няня» відповідно до Порядку відшкодування вартості послуги з догляду за дитиною до трьох років «муніципальна няня», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 68 «Деякі питання надання послуги з догляду за дитиною до трьох років «муніципальна няня».

З метою обліку внутрішньо переміщених осіб ведеться Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб. 2022 року в місті Миколаєві перебували на обліку 29009 внутрішньо переміщених осіб.

На обліку у 2022 році перебували 2044 громадяни, які постраждали внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС, на 01.07.2023 року – 1999 осіб.

Постійно проводиться інформаційно-роз'яснювальна робота з питань надання усіх видів соціальної допомоги.

Показники виплати державних соціальних допомог по м. Миколаєву

№ п/п	Економічні показники	2022 рік		на 01.07.2023	
		Кількість	Кошти, тис.грн	Кількість	Кошти, тис.грн
1	Допомога у зв'язку з вагітністю та пологами	678	1786,02	311	1085,83
2	Допомога при усиновленні дитини	24	338,02	20	110,96
3	Допомога при народженні дитини	8248	100789,41	6946	45017,71
4	Допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування	428	32735,85	389	17323,44
5	Допомога на дітей одиницями матерям	1203	18319,42	777	5568,23
6	Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям	2123	93859,98	1655	34926,33
7	Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю	4767	157953,31	4812	88559,82
8	Тимчасова державна допомога дітям	120	4189,93	145	2514,44
9	Відшкодування послуги з догляду за дитиною до трьох років „муніципальна няня”	96	2306,59	20	840,75
10	Державна соціальна допомога на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, грошового	77	8223,25	78	6249,46

	забезпечення батькам-вихователя і прийомним батькам				
11	Допомога по догляду за особою з інвалідністю I чи II групи внаслідок психічного розладу	584	16349,11	595	8713,67
12	Державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю	1983	46378,2	2025	26092,7
13	Щомісячна компенсаційна виплата непрацюючій працездатній особі, яка доглядає за особою з інвалідністю I групи, а також за особою. Яка досягла 80-річного віку	143	66,9	111	31,01
14	Тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального пенсійного віку, але не набула права на пенсійну виплату	343	6324,94	217	2267,5
15	Допомога на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях	1148	31440,12	1046	15552,60
16	Компенсація фізичним особам, які надають соціальні послуги	505	3589,45	454	5032,38
17	Адресна допомога внутрішньо переміщеним особам	17499	340609,45	26322	619264,70

Міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) надає соціальні послуги громадянам похилого віку та особам з інвалідністю, громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, за місцем проживання в умовах тимчасового або денного перебування в структурних підрозділах міського територіального центру.

Протягом I півріччя 2023 року відділеннями міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) було обслуговано 42405 громадян старшого віку, осіб з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб. (у 2022 році – 50726 осіб, у 2021 році – 9812 осіб, у 2020 році – 12422 особи), а саме:

Кількість осіб, які отримали послугу «догляд вдома»
у районних відділеннях соціальної допомоги вдома

Район	2020 рік	2021 рік	2022 рік	I півріччя 2023 року
Заводський	568	582	501	420
Інгульський	560	498	444	377
Корабельний	419	447	363	281
Центральний	553	548	454	407
Всього	2100	2075	1762	1485

Кількість осіб, які отримали соціальні послуги
у районних відділеннях денного перебування

Район	2020 рік	2021 рік	2022 рік
Заводський	289	268	112
Інгульський	344	258	297
Корабельний	206	204	204
Центральний	209	220	222
Всього	1048	950	835

У зв'язку із введенням в дію воєнного стану в Україні на міський територіальний центр були покладені обов'язки з видачі гуманітарної та благодійної допомоги населенню міста Миколаєва, в т.ч внутрішньо переміщеним особам. Керуючись наказом директора департаменту праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради видача гуманітарної та благодійної допомоги незахищеним верствам населення проводилась відділеннями денного перебування. З 01.09.2022 року районні відділення денного перебування були реорганізовані на районні відділення організації надання адресної натуральної допомоги.

З 1 червня 2023 року поновлено надання соціальних послуг відділенням денного перебування. Були проведені заходи для багатодітних сімей з числа внутрішньо переміщених осіб, в якому взяли участь як дорослі так і діти. Загальна чисельність отримувачів послуг у відділенні денного перебування станом на 01.07.2023 складає 59 осіб.

В I півріччі 2023 року районними відділеннями організації надання адресної натуральної допомоги були надані послуги 40844 громадянам, які опинились у складних життєвих обставинах, в тому числі і ВПО (у 2022 році – 48129 особам, у 2021 році – 6787 особам, у 2020 році – 9274 особам). Гуманітарна та благодійна допомога надавалась і видається соціально незахищеним верствам населення, в тому числі за рішеннями виконавчого комітету Миколаївської міської ради.

01.09.2022 в міському територіальному центрі було створене відділення для тимчасового перебування осіб, які опинились в складних життєвих обставинах та внутрішньо переміщених осіб. Відділення розраховано на одночасне перебування 30 осіб. До кінця року в приміщенні проводились ремонтні роботи та облаштування кімнат необхідним інвентарем, була проведена робота по заключенню договорів з надавачами комунальних послуг. З квітня по червень 2023 року соціальну послугу «надання притулку» отримали 17 внутрішньо переміщених осіб з Херсонської області, міста Очакова та сім'ї з міста Миколаєва, у яких постраждало житло під час обстрілів.

З початку ведення бойових дій в Миколаївській області, людей зі Снігурівського, Баштанського та інших районів Миколаївської та Херсонської областей розміщували районні відділення міського територіального центру. У 2022 році прихисток отримали 222 особи. Деякі проживали 1-2 дні, а інші залишались і на півроку або до моменту звільнення від окупації населених пунктів.

В міському територіальному центрі діє служба перевезення, яка створена для надання транспортних послуг особам та дітям з інвалідністю, особам літнього віку, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються за допомогою допоміжних засобів реабілітації, особам із захворюваннями, які не здатні до самостійного пересування та потребують сторонньої допомоги, особам з хронічною нирковою недостатністю, що потребують гемодіалізу, іншим маломобільним групам населення. Служба перевезення налічує 3 мікроавтобуси, які надають транспортні послуги в межах міста з урахуванням індивідуальних потреб до установ та підприємств міста, медичних закладів, надавачів житлово-комунальних послуг, банківських установ, залізничного та автовокзалів, навчання, місць тренування зі спорту, спортивних заходів тощо. За I півріччя 2023 року були надані 1646 транспортних послуг 366 особам (у 2022 році – 3193 послуги, у 2021 році – 4995, у 2020 році – 4583).

«Міський центр комплексної реабілітації для дітей та осіб з інвалідністю – реабілітаційна установа, цільовим призначенням якої є здійснення комплексу реабілітаційних

заходів, спрямованих на створення умов для всебічного розвитку дітей з інвалідністю до 18 років, та дітей віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, та осіб з інвалідністю, засвоєння ними знань, умінь, навичок, досягнення і збереження їхньої максимальної незалежності, фізичних, розумових, соціальних, професійних здібностей з метою максимальної реалізації особистого потенціалу.

У Центрі проводяться:

- індивідуальні корекційні заняття з спеціалістами;
- заняття для розвитку творчих здібностей та покращення емоційного стану з сенсорної інтеграції, музикотерапії, арт-терапії тощо;
- психологічні консультації та різноманітні тренінги;
- лікувальна фізкультура, оздоровчий масаж, медичне спостереження;

Зарахування до Центру проводиться за рішенням приймальної комісії після консультування з батьками (опікунами) дитини та особи з інвалідністю та проведення відповідного тестування дитини та особи з інвалідністю.

Для проведення реабілітаційних заходів, у Центрі створені умови: працює вертикально-підіймальна платформа, яка полегшує підймання та опускання дітей та осіб з церебральним паралічем на другий поверх, сприятливі умови для освоєння предметно-просторового оточення.

Центр забезпечує:

- створення умов для зменшення та подолання фізичних, психічних, інтелектуальних та сенсорних порушень, запобігання таким порушенням, коригування порушень розвитку, формування та розвиток основних соціальних і побутових навичок осіб.
- створення умов для запобігання та недопущення дискримінації осіб, зокрема шляхом забезпечення розумного пристосування. Проведення (надання) комплексу заходів (послуг) з ранньої, соціальної, фізичної, медичної, психолого-педагогічної реабілітації, професійної орієнтації та трудової реабілітації відповідно до потреб осіб.
- реабілітаційні заходи проводяться виключно на підставі індивідуальних планів реабілітації, складених, зокрема, з метою реалізації індивідуальних програм реабілітації, із залученням до участі в цьому процесі батьків або законних представників;
- розвиток навичок автономного проживання осіб в суспільстві з необхідною підтримкою, формування стереотипів безпечної поведінки, опанування навичок захисту власних прав, інтересів і позитивного сприйняття себе та оточуючих;
- підготовку батьків або законних представників осіб до продовження (в разі потреби) реабілітаційних заходів поза межами Центру;
- проведення заходів (надання послуг), зокрема з професійної орієнтації, визначення можливостей осіб для подальшого професійного навчання, майбутньої трудової діяльності та, за можливістю, проведення заходів з опанування особами трудових навичок, визначення їхніх можливостей;
- оперативне коригування (в разі потреби) індивідуальних планів реабілітації Осіб у частині зміни обсягів, строків і черговості проведення реабілітаційних заходів;
- співпрацю з реабілітаційними, освітніми, медичними, науковими підприємствами, установами, організаціями та громадськими об'єднаннями.

Загалом в Центрі обслуговується 71 особа та дитина з інвалідністю у трьох корпусах, які розміщені в різних районах міста: вул. Погранична,13, вул. Новобудівна, 1/1, вул. 12 Поздовжня 50 а.

З метою соціального захисту бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі, на території міста функціонує КУ центр реінтеграції бездомних осіб (далі - Центр), який є підвідомчим підрозділом департаменту праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради, розрахований до 50 ліжко-місць.

Центр реінтеграції бездомних осіб (далі-Центр) надає клієнтам: тимчасове проживання, триразове харчування, медичну допомогу, комплекс побутових послуг, одяг і взуття,

збереження документів, надає допомогу у відновленні паспортів, реєстрації, отриманні коду платника податків, сприяє в призначенні пенсії і держдопомоги, встановленні групи інвалідності, оформленні в будинки-інтернати, надає соціальний супровід особам, що перебувають на стаціонарному лікуванні в лікарнях міста, представляє інтереси у судових процесах та ін.

На виконання Розпорядження Миколаївського міського голови № 380–р від 22.11.2021 відкривались пункти видачі гарячого харчування та теплого одягу за адресою Центру, який функціонував з 21.12.2021 по 31.03.2022. Пунктом скористувалось 253 особи та видано 954 порції гарячої їжі.

На виконання Рішення виконавчого комітету Миколаївської міської ради № 586 від 01.11.2022 відкривався пункт видачі гарячого харчування та теплого одягу за адресою Центру, яким скористувалось 452 особи.

За осінньо-зимовий період 2021-2022 рр. бригадою соціального патрулювання Центру здійснено 86 рейди в ході яких виявлено 143 особи без визначеного місця проживання.

Показники наданих послуг Центром реінтеграції бездомних осіб по м. Миколаєву

	Показник	Одиниці виміру	За 2022 рік
1.	Отримали послуги, з них:	особи	473
2.	Надано тимчасове проживання	особи	167
3.	Виявлено соц. патрулем	особи	143
	В ході виїздів	шт.	86
4.	Виконано ліжко-місце	ліжко/місце	12234
5.	Відновлено паспортів	особи	11
6.	Надана реєстрація	особи	2
7.	Видано довідок	одиниць	18
8.	Призначено пенсій і держдопомог	особи	2
9.	Встановлена інвалідність	особи	3
10.	Оформлено в будинки-інтернати	особи	5
11.	Направлено на стаціонарне лікування	особи	31
12.	Видано одягу та взуття	одиниць	630

Комунальна установа «Міський геріатричний будинок милосердя імені Святого Миколая» є стаціонарною інтернатною установою для цілодобового проживання (перебування) та догляду за громадянами похилого віку та осіб з інвалідністю, які за станом здоров'я потребують стороннього догляду, соціально – побутового, медичного обслуговування, соціальних послуг .

Станом на 01.07.2023 в КУ «Міський геріатричний будинок милосердя імені Святого Миколая» мешкає 44 підопічних з них 21 особа тяжкі лежачі хворі, які потребують стороннього догляду та не мають близьких працездатних родичів. Протягом 2021-2022 років та I півріччя 2023 року послугу стаціонарного догляду отримали 81 чоловік, в т.ч. мешканці м. Миколаєва, будинки яких постраждали від обстрілів.

У 2022 році встановлено станцію очищення води AQUIFER-200 EX24V вартістю до 400,0 тис. грн (гуманітарна допомога від KATADYN CROUP) по переробці соленої води з міської мережі водопостачання в питну, із зворотнім осмосом. У червні 2023 року був проведений ремонт у трьох жилих кімнатах, в одній з яких проживає 6 лежачих підопічних.

Для поліпшення умов проживання та утримання підопічних постійно зміцнюється матеріальна база установи.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Охорона здоров'я – це найважливіша складова соціальної сфери, один із головних чинників національної безпеки. Це системи заходів, спрямованих на підвищення ефективності функціонування системи охорони здоров'я міста, якості та доступності медичної допомоги з метою поліпшення стану здоров'я миколаївців, зростання тривалості їхнього життя.

Мережа закладів охорони здоров'я міста Миколаєва, яка підпорядкована управлінню охорони здоров'я Миколаївської міської ради, складає 20 лікувальних закладів: 17 комунальних некомерційних підприємств, а саме: 6 лікарень, у тому числі 1 дитяча лікарня, 3 пологових будинки, 7 центрів первинної медико-санітарної допомоги, на базі яких розгорнуто 38 сімейних амбулаторій загальної практики - сімейної медицини, центр соціально значущих хвороб; 3 комунальні підприємства стоматологічного спрямування.

У закладах охорони здоров'я міста надається первинна та спеціалізована медична допомога на рівні сучасних стандартів та з впровадженням науково-медичних технологій. Прикладом таких впроваджень служать результати роботи опікового центру, відділення реконструктивної та пластичної хірургії, відділення реабілітації, відділення ангіографії та ендovasкулярних втручань, відділення гемодіалізу, міської централізованої клініко-біохімічної лабораторії, індивідуальних сімейних пологових залів, кабінетів „Довіра”. Приділяється велика увага впровадженню сімейної медицини в місті, на базі семи центрів первинної медико-санітарної допомоги розгорнуто 38 сімейних лікарських амбулаторій.

По галузі «Охорона здоров'я» рахується 5801,25 штатних одиниць, у тому числі 1459 одиниць лікарів, 2076,25 одиниць середнього медичного персоналу, 1061,25 штатні одиниці молодшого медичного персоналу, 1204,75 штатних одиниць фахівців та іншого персоналу. У закладах охорони здоров'я розгорнуто 1975 стаціонарних ліжок.

П'ятий рік триває медична реформа галузі. Діяльність галузі відбувається за новим фінансовим механізмом від Національної служби здоров'я України (далі -НСЗУ) за договорами надання медичної допомоги за програмою медичних гарантій. У закладах охорони здоров'я первинного рівня покращився рівень надання медичної допомоги пацієнтам, збільшився рівень заробітної плати медичних працівників, кількість укладених декларацій з сімейними лікарями та на сьогодні становить 353 188.

Медичне обслуговування населення здійснюється за програмою медичних гарантій на 2023 рік з НСЗУ. Кількість укладених договорів у цьому році зросла на 39 і складає — 153 договори по 31 пакету послуг, на загальну суму більше 850 млн грн. Зкладами вторинного рівня надання медичної допомоги укладено 117 договорів, лідером стали КНП ММР «Міська лікарня № 5» – 24 договори та КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» – 16 договорів; зкладами первинного рівня укладено 36 договорів.

Усі медичні заклади, що підписали договір, відповідають певним вимогам, тобто мають обладнання, фахівців та умови для надання належної медичної допомоги, забезпечено інклюзивність (доступності) будівель медичних закладів для осіб з обмеженими можливостями. Медичні заклади отримали суми у договорах, відповідно до своїх потужностей та кількості послуг, які надали торік і внесли в електронну систему охорони здоров'я.

Робота галузі охорони здоров'я продовжувалася в період воєнного стану, але і в цих складних умовах вдалось досягти певних результатів протягом 2022 року, а саме:

- придбано медичне обладнання на загальну суму 59,3 млн грн для надання якісної медичної допомоги у важких умовах воєнного стану. Для 9 міських стаціонарних лікувальних закладів загалом придбано 62 одиниці високовартісного обладнання. Все обладнання введено в експлуатацію, а саме: 6 апаратів рентгенівські (МЛШМД, МЛ5 по 2 од., МДЛ2, ЦСЗХ); система рентгенівська пересувна типу С-дуга (МЛ3); 6 наркозно-дихальних станцій (ПБ1 (2 од.), МЛ4 1 од, ПБ2, МЛ3, МЛ5); апарат УЗД експерт класу (ПБ1); апарат ШВЛ портативний для новонароджених (ПБ3); аналізатори гематологічний (ПБ1) біохімічний (ПБ1, МДЛ2); автоматичний мікробіологічний аналізатор (МЛ1); 3 системи ендоскопічної візуалізації

(МЛШМД, МЛ1, МЛ5); 2 лампи операційні (МЛ3); 2 відкриті реанімаційні системи для новонароджених (ПБ1, ПБ3); 17 спеціалізованих ліжок (МДЛ2, ПБ3, ПБ 1, МЛ5, МЛ4); коагулятор лабораторний (МДЛ2); електрокардіограф (ПБ1); 3 дефібрилятора з функцією синхронізації (МДЛ2); електрохірургічний апарат (МЛ4); неінвазивний білірубінометр ПБ3; ларингоскоп МЛ4; 3 інкубатора для новонароджених (ПБ3); 3 пристрої неонатальних для фототерапії та обігріву (ПБ3); 2 операційних стола (ПБ3); 2 дизель-генератори потужністю 200 кВт (МЛ3, МЛ5). В тому числі медичне обладнання на загальну суму 8,1 млн. грн. для створення Перинатального центру в КНП ММР «Пологовий будинок №3»;

- у 2022 році запроваджено електронні рецепти на препарати, які відпускаються виключно за рецептами лікаря та фінансуються за рахунок фізичних осіб: з 1 серпня 2022 року – на антибіотики, виписано – 983 таких електронних рецептів; з 1 листопада 2022 року - на наркотичні (психотропні) препарати, цих рецептів виписано -119;

- в КНП ММР «Міська лікарня №4» введено в експлуатацію новий, закуплений за кошти державного бюджету та перерозподілений від Міністерства охорони здоров'я України, комп'ютерний томограф;

- введено в дію надсучасну ПЛР-лабораторію в КНП ММР «Міська лікарня №1», на яку з міського бюджету витрачено 10,7 млн. грн. В ПЛР-лабораторії можна діагностувати практично всі вірусні та бактеріальні інфекції і визначати різноманітні мутації вірусів. Закуплено автоматичний мікробіологічний аналізатор вартістю 3 млн.грн.;

- в КНП ММР «Міська лікарня №5» лікарі опанували методику надання допомоги при гострій нирковій недостатності «гостра нирка»;

- стаціонарні заклади КНП ММР «Міська лікарня № 3, № 4, № 5» та «Міська лікарня швидкої медичної допомоги», які надають медичну допомогу постраждалим в наслідок бойових дій, отримали апарати для VАС-терапії, яка застосовується для лікування хронічних та гострих ран, опіків, відкритих травм живота та грудної клітини. Цей метод успішно використовується для лікування об'ємних уражень внаслідок вогнепальних поранень;

- на базі відділення пластичної та реконструктивної хірургії КНП ММР «Міська лікарня № 4» пацієнтам з травматичними ампутаціями, вогнепальними переломами та мінно-вибуховими травмами проводяться надскладні багатогодинні реконструктивні операції із відновленням кровопостачання кінцівок та пластикою дефектів;

- в КНП ММР «Центр соціально значущих хвороб» введено в дію рентгенівський апарат для діагностики туберкульозу, пневмоній у хворих на COVID-19 та інших захворювань легень;

- забезпечено швидке відновлення медичних закладів, які були пошкоджені внаслідок бомбардувань. З початку повномасштабного вторгнення російської федерації в Україну в результаті ракетних ударів по місту Миколаєву пошкоджено 16 лікувальних закладів, підпорядкованих управлінню охорони здоров'я Миколаївської міської ради. У 2022 році швидкими темпами повністю відновлено 9 з 16 пошкоджених закладів. На відновлення пошкоджених лікувальних закладів з бюджету Миколаївської міської територіальної громади виділено 20,7 млн. грн.

У 2023 році році в галузі «Охорона здоров'я» виконуються наступні завдання та заходи:

1. Формування спроможної мережі закладів охорони здоров'я, яка забезпечить медичне обслуговування у межах Миколаївського госпітального округу, зокрема під час надзвичайних ситуацій, надзвичайного чи воєнного стану, та дасть змогу організувати належну якість такого обслуговування, своєчасність та доступність для населення, а також ефективне використання матеріальних, трудових та інших ресурсів для забезпечення фінансової стійкості закладів охорони здоров'я.

2. Створення міського перинатального центру на базі КНП ММР «Пологовий будинок №3», що передбачає організацію інноваційних напрямків перинатальної та акушерсько-гінекологічної допомоги (служби пренатальної діагностики, мамологічної, урогінекологічної).

3. Розпочати проєктні роботи по будівництву дитячого діагностичного центру з бомбосховищем та переходом до стаціонарного корпусу в КНП ММР «Міська дитяча лікарня

№ 2", що дозволить створити єдиний медичний простір для дитячого населення міста з повним комплексом надання амбулаторно-поліклінічної допомоги.

4. Створення «Реабілітаційного центру» в тому числі для постраждалих від військових дій, на базі КНП ММР «Міська лікарня №4» з концентрацією високотехнологічного обладнання та висококваліфікованих фахівців у сфері реабілітації.

5. Капітальний ремонт (відновлення) будівлі травматологічного пункту з прибудовою критого переходу між будівлями головного корпусу і травматологічного пункту КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги». Міський травматологічний пункт єдиний заклад в області, який цілодобово надавав весь комплекс медичних послуг необхідних при травмуванні мешканцям всього міста та області, був зруйнований ракетним ударом російських військ 01.08.2022, в зв'язку з чим припинив свою роботу.

Також будівництво повітряного переходу між будівлями травматологічного пункту та лікувального корпусу КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги», що забезпечить безпечне переміщення обладнання та лікарів для виконання діагностичних та лікувальних процедур хворим, які отримують допомогу в умовах травматологічного пункту та за потреби транспортування пацієнтів в стаціонарні відділення для подальшого лікування; можливість використання сучасної операційної зали на третьому поверсі травматологічного пункту, як резервної для стаціонару, а також використання для потреб відділення хірургії одного дня.

6. Поточний ремонт (відновлення) будівлі КНП ММР «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 4» після ракетного вибуху поблизу закладу.

7. Ремонт існуючих захисних споруди цивільного захисту, що знаходяться на балансі закладів охорони здоров'я міста та об'єктів, які за своїми технічними характеристиками та захисними властивостями можуть бути використані як найпростіші укриття.

8. Капітальні ремонти систем централізованого киснепостачання в КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» та КНП ММР «Пологовий будинок № 3».

9. Завершення капітального ремонту приймального відділення в опорній лікарні КНП ММР «Міська лікарня № 3» з встановленням комп'ютерного томографа придбаного за кошти державного бюджету.

10. Продовжується оновлення матеріально-технічної бази в закладах охорони здоров'я м. Миколаєва.

ОСВІТА

У м.Миколаєві розвинута потужна освітня галузь: 74 заклади дошкільної освіти (у зв'язку з військовим станом та з урахуванням вимог безпеки з них працюють очно лише 14 закладів, 164 групи /3104 дітей); заклади загальної середньої освіти здійснюють освітній процес в дистанційному форматі це 68 закладів загальної середньої освіти (41002 здобувачів освіти, у тому числі 928 внутрішньо переміщених здобувачів освіти), в тому числі 1 спеціальна школа для дітей з порушеннями зору – 1 (дошкільне відділення – 104, шкільне відділення – 12 класів, 156 здобувачів освіти); 7 – професійної (професійно-технічної) освіти (144 групи, 3468 студентів), 1 заклад передвищої освіти (35 студентів), 7 - позашкільної освіти (471 груп 6139 вихованців), 4 - інклюзивно-ресурсних центрів, які надають консультативні послуги батькам дітей та учням з особливими освітніми потребами.

Для забезпечення якісної профільної середньої освіти проведено трансформацію мережі закладів ЗСО. У 2023/2024 навчальному році в місті функціонують такі типи закладів: 24 ліцеї, 41 гімназія, 2 початкові школи, 1 спеціальна школа для дітей з порушеннями зору.

Створено умови для отримання якісної освіти дітьми з особливими потребами. На базі 5 ЗЗСО функціонують 25 спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку (244 здобувачі освіти); у 48 ЗЗСО працюють 288 інклюзивних класів (421 особа). У спеціальній школі для дітей з порушеннями зору отримують освіту 156 здобувачів освіти. У ЗДО – 532

дітей отримують освітні послуги у 45 спеціальних групах, у тому числі з затримкою психічного розвитку, мовлення, опорно-рухового апарату, з порушеннями інтелекту, зору. У ЗДО функціонують 54 інклюзивні групи (89 дітей). Консультативна група Центру професійного розвитку педагогічних працівників надає допомогу педагогам закладів освіти міста щодо організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами; поради - батькам, що потребують підтримки фахівців, психологічна підтримка учасників освітнього процесу. Особлива увага приділяється питанням дистанційного навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Інтелектуальні та творчі перемоги здобувачів загальної середньої освіти. В умовах воєнного часу, в режимі онлайн довелося здобувати освіту юним мешканцям Миколаєва. Маємо такі здобутки:

278 9-класників отримали свідоцтво з відзнакою; 85 випускників 11-х класів нагороджені золотими медалями «За особливі успіхи в навчанні», 28 учнів одержали срібні медалі «За успіхи у навчанні».

220 випускників 11-х класів нагороджено Похвальними грамотами «За особливі досягнення у вивченні окремих предметів»;

26 випускників закладів ЗСО отримали найвищий результат – 200 балів з окремих предметів Національного мультипредметного тесту (НМТ). Найвищі 400 балів з двох предметів – української мови та історії України здобув випускник ліцею №22.

1970 учнів перевідних класів нагороджено Похвальними листами «За високі досягнення у навчанні», 278 – Похвальними грамотами.

Протягом 2022/2023 н.р. 437 школярів закладів освіти міста взяли участь у інтелектуальних змаганнях та творчих конкурсах, які проводилися в дистанційному форматі. Переможцями та призерами стали 271 учасник змагань. Це 6 переможців IV етапу учнівських олімпіад з математики, хімії, біології, астрономії, української мови, історії (з них 3 учнів ліцею №38, по 1- ліцею ім.М.Александрова, ліцеїв №2 та №8). 92 переможці III (обласного) етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів; 2 переможці IV етапу учнівських олімпіад увійшли до складу збірних команд України з міжнародних олімпіад з математики та астрономії (учні ліцею №38 ім.В.Д.Чайки та ліцею ім.М. Александрова). 28 переможців обласного етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН; 73 – II (міського) та 22 III (обласного) етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика; 33 - II (міського) та 17 III (обласного) та 2 IV етапів XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т.Г. Шевченка; 6 – II (міського) етапу XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченого Шевченківським дням. I місце в номінації «Література» на XXI Всеукраїнському конкурсі, присвяченому Шевченківським дням, що проходить під гаслом «Об'єднаймо ж, брати мої!», посіла учениця гімназії №50. За результатами VII Міжнародного конкурсу наукових і мистецьких робіт Дипломом з відзнакою нагороджена учениця ліцею ім. М.Аркаса, авторка творчої роботи (відео) «Людська жатва 1932–1933 рр.» в номінації «Кращі дослідницькі та мистецькі роботи учнів ЗСО». Випускниця Миколаївського ліцею №58 є переможницею (срібна медаль) Всеукраїнському конкурсі «Олімпіада геніїв України» та отримала грант на навчання в коледжі США.

1810 вихованців закладів позашкільної освіти здобули перемогу у різнорівневих конкурсах міжнародного та всеукраїнського рівнів за напрямками: художньо-естетичний, науково-технічний, туристсько-краєзнавчий та еколого-натуралістичний.

Професійні здобутки освітян

➤ В обласному турі всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2023» вчителі міста вибороли в 4-х номінаціях 7 призових місць: три перших, три других та одне третє. Перші місця отримали в номінаціях «Початкова освіта», «Фізична культура» та «Основи здоров'я»; другі – в номінаціях

«Фізична культура», «Основи здоров'я» та «Захист України»; третє – в номінації «Фізична культура».

- У міському заочному конкурсі «Класний керівник-2023» взяли участь 13 вчителів з 11 закладів освіти. Перемогу одержали конкурсантi ліцеїв №28, 40, 42 та гімназій №36, 64.
- VII Міжнародний конкурс наукових і мистецьких робіт учителька ліцею ім. М. Аркаса посіла III місце за методичну розробку «Метафоричність образів Голодомору та російсько-української війни через вимір зображального мистецтва: формування громадянина, який цінує мистецтво як чинник розвитку суспільства».
- II етап Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів «Нові технології в новій школі» у номінації «Профілактичні програми» посіла I місце робота практичного психолога гімназії № 24.
- Учителька ліцею «АДТ» разом зі старшокласниками взяли участь у 3-денному семінарі Освітнього центру «Простір толерантності» «Молодь розмірковує про Голокост: мультимедійні прогулянки Iwalk» в Польщі.
- Цінним є досвід учительки ліцею №53 щодо підготовки учнів до участі у XXIII Всеукраїнському конкурсі учнівських робіт «Історія і уроки Голокосту» ім. М.Б. Медвинського та доробок для онлайн-збірника науково-методичних публікацій Всеукраїнської асоціації "Нова Доба" учительки ліцею ім. М.Аркаса з теми «People Management: як ефективно організувати віддалену роботу команди над проектом».

КУЛЬТУРА

Незважаючи на складну соціально-економічну, політичну та епідемічну ситуацію, результатом виконання основних завдань та заходів на 2021-2023 роки стали збереження та оптимізація роботи мережі закладів, установ, організацій культури і мистецтв комунальної власності.

Впевненого підтвердження отримав процес відновлення соціокультурної діяльності, активно розпочатий у закладах культури ще в 2021 році. Кількість

соціокультурних заходів, проведених наживо, майже зрівнялась із кількістю заходів у дистанційному форматі.

Закладам культури вдалося провести чималу кількість цікавих соціокультурних заходів, не наражаючи ані їх учасників, ані відвідувачів та користувачів послуг на небезпеку, майстерно комбінуючи онлайн та офлайн формати проведення. Значного позитивного резонансу серед громадськості додали наступні культурні події:

- 9 травня 2023 року Україна вперше долучилася до святкування Дня Європи разом європейськими країнами. Міські заклади культури презентували цього дня творчі привітання

та вражаючі мистецькі проєкти: онлайн-концерт «Європа – простір свободи» (ДМШ №2), музичний онлайн-марафон «Україна єднає світ», що його розпочала ДШМ №1 в січні, zoom-вікторину «Подорожуємо Європою» та фотомарафон #UnitywithEurope (Тернівський БК).

- у ЦМБ для дітей ім. Ш.Кобера і В.Хоменка було організовано у онлайн форматі зустріч молоді з Оленою Кузьміною, авторкою роману-антиутопії «Лабіринт», що викликав свого часу чималий розголос в українській літературній спільноті.

- в Миколаївському академічному художньому драматичному театрі відбулося відкриття виставки творчих робіт учениці ДХШ м. Миколаєва, студентки МФККіМ Марії Глушкової – «Ой у лузі червона калина». 16-річна мисткиня представила загалу свій творчий експеримент на тему українського костюма.

- в ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького урочисто відкрився ще один гостинний простір для вільного спілкування громади – Центр сучасного читання «Марко». Ідея створення такого центру виникла як реакція закладу на необхідність підвищення престижності та розвитку культури читання у суспільстві.

На базі бібліотек ЦБС для дорослих та дітей м. Миколаєва продовжує працювати мережа з 27 інтерактивних центрів публічного доступу до електронних систем - 18 Центрів обслуговування громадян та 9 Центрів доступу до мережі Інтернет, діяльність яких можна вважати моделлю вільного доступу до послуг електронного врядування у місцевій громаді.

Як і раніше існує великий громадський інтерес до аматорського мистецтва, який підкреслює доволі високий рівень культури миколаївців.

На сьогодні в міських будинках і палацах культури зареєстровано 187 клубних формувань, які налічують 3931 учасника. З 87 колективів аматорського мистецтва 16 колективів носять почесне звання «народний», 11 колективів – «зразковий».

Щорічно творчі колективи будинків та палаців культури стають переможцями понад 60 міжнародних і всеукраїнських фестивалів та конкурсів.

Учасниками конкурсів різних рівнів щорічно стають близько 500 вихованців мистецьких шкіл, понад 100 – призерами всеукраїнських та міжнародних конкурсів. У 2018 році Дитяча художня школа та Дитяча музична школа №1 ім. М.А.Римського-Корсакова взяли участь у пілотному проєкті з упровадження освітніх програм в мистецьких школах.

У 2018 році на базі ДМШ №1 ім. М.А.Римського-Корсакова була створена студія звукозапису.

Вперше за історію незалежної України у м. Миколаєві було придбано об'єкт для сфери культури в мкр. Намив. Це об'єкт незавершеного будівництва, в якому з часом планують розмістити культурно-дозвіллевий центр для дітей та дорослих.

Найкращий в Україні Миколаївський зоопарк - одна з найбільших установ міста, колекція тварин якої налічує 3267 особин тварин (434 вид, з них 227 занесені до Червоної книги України та Міжнародної Червоної книги).

З початку військових дій до зоопарку було принесено близько п'ятиста особин більш ніж п'ятдесяти видів тварин. Великі та малі папуги, коти, собаки, кролики та морські свинки, акваріумні риби, ящірки та агами, еноти та тхори та удави, поні.

26 квітня зоопарк відзначив 122 річницю з дня заснування. Протягом квітня своїх відвідувачів зоопарк радував програмами з циклу «Активні вихідні» (квести, рухливі анімаційні програми, вікторини). Продовжив свої заняття гурток юних біологів.

Бюджетна установа «Культурно-ігровий комплекс «Дитяче містечко «Казка» є важливим культурним осередком, який забезпечує організацію дозвілля усіх верств населення, від дітей і підлітків до найстарших миколаївців та гостей міста. БУ «КІК «Дитяче містечко «Казка» – унікальний об'єкт відпочинку й розваг, в якому щороку проводиться близько 1 000 культурно-мистецьких, спортивних, розважальних заходів, учасниками яких стають понад 300 тис. миколаївців та гостей міста.

У Дитячому містечку «Казка» відбулось відкриття та презентація Центру підтримки та укріплення сім'ї для дітей вразливих груп населення.

Наразі усім бажаючим у дитячому просторі пропонують: тренінги, покази фільмів для дітей та підлітків, театральні вистави, майстер-класи, різноманітні заняття з: графіки, англійської мови, ліплення з глини, арт-терапії і т.п.)

Станом на 01.10.2019 у м. Миколаєві, яке постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 № 878 включено до Списку історичних населених місць України, на державному обліку знаходиться 346 об'єктів культурної спадщини, у тому числі 15 національного значення.

Реалізація Програми охорони культурної спадщини міста Миколаєва дала змогу забезпечити дослідження 2 пам'яток археології, в т.ч. унікальної пам'ятки археології – поселення «Дикий Сад» в рамках її музеєфікації, виготовити за бюджетні кошти та урочисто відкрити 29 меморіальних дощок на честь видатних особистостей, серед яких народні художники України А.Антонюк, М.Ряснянський та М.Бережний, народний артист України В.Бурдик, видатний вчений Ю.Крючков та 24 миколаївця, які загинули в зоні АТО (операції об'єднаних сил ЗСУ), захищаючи Батьківщину, сприяла поглибленню знань миколаївців про рідне місто, а також забезпечила максимально безболісний демонтаж пам'ятників, пам'ятних знаків та меморіальних дощок, які підпали під дію Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) режимів в Україні та заборону пропаганди їх символіки».

ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Миколаївська міська територіальна громада не може повноцінно функціонувати без участі молоді у громадському та політичному житті міста, у тому числі без врахування інтересів молоді у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування.

Системний та комплексний аналіз законодавства України та соціальної сфери вказує, що молодіжна політика є одним з пріоритетних напрямів державної політики, що здійснюється органами державної влади на загальнонаціональному рівні та органами місцевого самоврядування на місцевому рівні. На території м. Миколаєва таким профільним виконавчим органом місцевого самоврядування, що проводить молодіжну політику, а також реалізує повноваження у молодіжній сфері, є управління молодіжної політики Миколаївської міської ради.

Молодіжна політика, яка здійснюється профільним управлінням, є важливою складовою повноцінного розвитку потенціалу молоді м. Миколаєва.

Відповідно до статистичних даних кількість населення м. Миколаєва становить 465 516 осіб, серед них 105 586 молодих людей (вік 14-34 роки) (інформація станом на 01.01.2022 надана головним управлінням статистики у Миколаївській області).

Координація роботи щодо формування пропозицій та рекомендацій з питань, що стосуються молоді, здійснюється Радою з питань молодіжної політики при міському голові. Діючий склад ради з питань молодіжної політики при міському голові налічує 18 осіб з них 17 представники інститутів громадянського суспільства та 1 представник управління молодіжної політики Миколаївської міської ради.

З метою підтримки діяльності інститутів громадянського суспільства проводиться конкурс програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, яким надається фінансова підтримка за рахунок бюджетних коштів. Впродовж 2020 - 2021 рр. було підтримано 43 проекти на суму 517 775,12 грн. У 2022 році конкурс не проводився у зв'язку з військовою агресією росії проти України.

Кількість підтриманих заходів та фінансування на конкурсі програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, яким надавалась фінансова підтримка за рахунок бюджетних коштів у 2020-2021 роках

Крім того, однією з форм підтримки молоді в м. Миколаєві є відзначення студентської молоді стипендією міського голови та міської ради.

Стипендія міського голови та міської ради запроваджена з метою вдосконалення системи стимулювання творчої активності, посилення соціальної захищеності та фінансової підтримки найбільш обдарованої молоді м. Миколаєва, популяризації і пропаганди успіхів студентів та вручається щорічно, виходячи з фінансових можливостей міського бюджету, в межах затверджених бюджетних призначень.

У 2022 році церемонія вручення стипендій міського голови не проводилась у зв'язку з військовою агресією росії проти України.

Пріоритетним у діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування є заходи, спрямовані на збереження та зміцнення фізичного і психічного здоров'я дітей, у тому числі шляхом організації якісного дитячого відпочинку

Одним із найважливіших завдань у сфері соціального захисту дітей є реалізація їх права на відпочинок, охоплення організованими формами відпочинку дітей, що потребують особливої соціальної уваги та підтримки відповідно до статті 1 розділу 1 Закону України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», зокрема:

- діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування; діти осіб, визнаних учасниками бойових дій відповідно до пункту 19-24 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

- діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час масових акцій громадянського протесту; діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи; діти, які проживають у населених пунктах, розташованих на лінії зіткнення; рідні діти батьків-вихователів або прийомних батьків, які проживають в одному дитячому будинку сімейного типу або в одній прийомній сім'ї; діти, взяті на облік службами у справах дітей як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах; діти з інвалідністю; діти, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; діти, які постраждали внаслідок стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф; діти з багатодітних сімей; діти з малозабезпечених сімей; діти, батьки яких загинули від нещасного випадку на виробництві або під час виконання службових обов'язків, у тому числі діти журналістів, які загинули під час виконання службових обов'язків; діти, одному з батьків яких встановлено інвалідність I або II групи; діти, які перебувають на диспансерному обліку; талановиті та обдаровані діти - переможці міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських олімпіад, конкурсів, фестивалів, змагань, спартакіад, відмінники навчання, лідери дитячих громадських організацій; діти – учасники дитячих творчих колективів та спортивних команд.

Відпочинковими послугами за рахунок бюджету Миколаївської міської територіальної громади охоплено: у 2019 році, 2007 дітей пільгової категорії на суму 12 млн. 751 тис.110 грн.; у 2020 році, 1785 дітей, на суму 12 млн. 404 тис. 263 грн.; у 2021 році, 1607 дітей, на суму 13 млн. 460 тис. 006 грн.

Кошти бюджету Миколаївської міської територіальної громади у 2023 році у сумі 15 110 258 грн. спрямовуються на закупівлю 947 відпочинкових послуг для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки

Права дитини на відпочинок і дозвілля визначені Конвенцією ООН про права дитини, що ратифікована Україною в 1991 році, Законом України «Про оздоровлення та відпочинок дітей», Програмою відпочинку дітей на 2022-2024 роки.

Формула щасливого дитинства – це дотримання прав «маленьких людей». Те, яким було дитинство у людини, безпосередньо впливає на розвиток її світогляду у майбутньому. Від ставлення до дітей, розуміння дитячих проблем, потреб та інтересів, охорони дитинства взагалі, залежить доля не тільки конкретної дитини, а й розвиток суспільства, громади в цілому, і це нерозривно пов'язано з необхідністю підтримки сім'ї з дітьми, створення безпечного сімейного середовища для дітей, формування навичок відповідального батьківства.

Станом на 01 липня 2023 на обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування перебуває 686 дітей. У порівнянні, за останні три роки існує тенденція до зменшення числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Так, у 2019 році на такому обліку перебувало 777 дітей, у 2020 році – 752 дитини, станом на 01 жовтня 2021 року – 736 дітей, 2022 – 705

Разом з тим за останні три роки збільшилися кількість дітей, які проживають в родинях, що опинилися в складних життєвих обставинах. Так, за зазначеною категорією у 2018 році на обліку перебувало 136 дітей, у 2019 – 156 дітей, у 2020 – 184 дитини, у 2021 – 188 дітей, у 2022-184 дітей. Діяльність органу опіки та піклування спрямована перш за все на збереження біологічної родини дитини. Питання відібрання дітей від батьків без позбавлення їх батьківських прав, позбавлення батьків батьківських прав, порушуються лише у крайніх випадку з метою захисту прав та інтересів дитини. Але, зважаючи на зростання кількості дітей, батьки яких неналежно виконують свої батьківські обов'язки, зростає кількість батьків, стосовно яких застосовується крайня міра – позбавлення батьківських прав. Так, за позовом органу опіки та піклування у 2018 році позбавлено 17 батьків, у 2019 – 24, у 2020 – 28, у 2021 – 28, у 2022 - 46.

Викладене вище свідчить про необхідність посилення соціального напрямку в роботі виконавчих органів Миколаївської міської ради, розроблення спеціальної програми, направленої на захист сім'ї та дитинства в комплексі, будуючи «соціальне місто», в якому центром зусиль місцевої влади буде молоде покоління та діти, які хочуть будувати в цьому місті свої майбутні сім'ї.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ТА СПОРТ

У місті Миколаєві за період 2020-2022 роки збережена інфраструктура спортивних шкіл усіх типів та фізкультурно-оздоровча робота.

Не зважаючи на активні військові бойові дії на території України спричинені агресією з боку російської федерації за рахунок бюджету Миколаївської міської територіальної громади утримується 15 спортивних шкіл, школа вищої спортивної майстерності, КУ «Центральний міський стадіон», спортивний комплекс «Зоря», стадіон «Юність», надається фінансова підтримка ДЮСШ «Динамо», громадській організації «Миколаївський міський фізкультурно-оздоровчий клуб інвалідів «Вікторія», Громадській організації «Міський баскетбольний клуб «НІКО-БАСКЕТ».

У дитячо-юнацьких спортивних школах усіх типів міста Миколаєва на даний час тренуються 3026 юнаків та дівчат.

Фізкультурно-оздоровчою роботою у місті Миколаєві охоплено 11982 особи

У 2022 році підготовлено майстрів спорту України - 3 особи, майстрів спорту України міжнародного класу – 2 особи, кандидатів в майстри спорту України - 33 особи, спортсменів І розряду - 39 осіб.

Миколаївські спортсмени успішно виступили змаганнях Всеукраїнського та міжнародного рівнів у 2022 році.

Бондар Олександра вихованка МСДЮСШОР з фехтування на кубку світу з фехтування серед юніорів отримала срібну нагороду.

Мірза Максим вихованець КДЮСШ «Україна» на чемпіонаті Європи зі стрибків у воду серед юніорів посів III місце.

Покришко Роман, Руденко Роман та Болотов Павло стали срібними призерами ЧС з веслування академічного серед юніорів. Вони вихованці ШВСМ.

Хурцілава Раланд на кубку світу з кікбоксингу ВАКО став другим. Набієв Єльмір на чемпіонаті Європи з боксу став бронзовим призером. Царенко Кирило на чемпіонаті Європи з велоспорту серед молоді посів третє місце.

Спортсмен ШВСМ відділення тхеквондо Мірзоєв Сімур завоював бронзову медаль на Чемпіонаті Європи U21. Змагання проходили у Албанії з 27 по 30 вересня.

На Чемпіонаті світу з кікбоксингу ISKA, що проходив у Туреччині, миколаївські спортсмени здобули 10 медалей: 6 золотих, 3 срібні та 1 бронзову. Токаренко Богдан - два "золота", Тонконогова Надія - "золото" і "срібло", Завадський Владислав - два "золота", Бровко Аліна - "золото" і "срібло", Цуканова Ангеліна - "срібло" та "бронза".

На чемпіонаті Європи по кіокушинкай карате серед кадетів, юніорів та молоді в Софії (Болгарія) вихованець ДЮСШ з єдиноборств Карпенко Едуард здобув бронзову медаль.

ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА

Діяльність управління у сфері цивільного захисту в 2020-2022 рр. спрямовувалась на забезпечення виконання розпоряджень Миколаївської обласної державної адміністрації Про основні завдання цивільного захисту Миколаївської області на відповідний рік та розпоряджень міського голови Про планування та реалізацію основних завдань і заходів з підготовки цивільного захисту м.Миколаєва на відповідний рік.

Головним завданням з підготовки цивільного захисту м. Миколаєва протягом зазначеного періоду вважалося розроблення конкретних завдань та заходів щодо реалізації державної політики, спрямованої на забезпечення безпеки та захисту населення і територій, матеріальних і культурних цінностей та доквілля від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру у мирний час та в особливий період.

Основні зусилля у ході реалізації головного завдання зосереджувались на:

- забезпеченні готовності до дій Миколаївської міської субланки Миколаївської районної ланки Миколаївської територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту (далі – ЄДС ЦЗ);
- проведенні попереджувальних заходів у сфері захисту населення, техногенної та пожежної безпеки, з метою зниження ризиків виникнення надзвичайних ситуації (далі – НС) та зменшення людських і матеріальних втрат;
- розвитку створеного потенціалу засобів захисту населення, накопичення матеріальних резервів, призначених для попередження та ліквідації НС;
- підтриманні у постійній готовності міської системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, здійснення її модернізації та забезпечення функціонування;
- забезпеченні достатнього фінансування бюджетами всіх рівнів заходів цивільного захисту;
- розробленні та здійсненні заходів, спрямованих на безаварійне функціонування потенційно небезпечних об'єктів, систем життєзабезпечення міста;
- підготовці та навчанні осіб керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань ЦЗ.

Показник	Рік		
	2020	2021	2022
Кількість проведених засідань, з них:	23	23	13

Виконання заходів, спрямованих на ефективну реалізацію державної політики у сфері захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, запобігання та оперативного реагування на них, вважалося одним із пріоритетних завдань органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, незалежно від форм власності і підпорядкування.

планових	9	10	3
позапланових	14	13	10
Розглянуто питань, з них	49	48	15
планових	17	20	4
позапланових	32	28	11
Кількість рішень МБК ММР прийнятих за зверненнями Комісії	12	10	98

З метою забезпечення техногенної безпеки, попередження виникнення НС або ліквідації наслідків НС у Миколаєві діє місцева комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій. В таблиці представлені результати роботи комісії з питань ТЕБ і НС.

Прийняті комісією рішення забезпечують:

- готовність сил та засобів до реагування на НС та події;
- вжиття запобіжних заходів щодо попередження виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- достатній рівень техногенної безпеки, аварійно-рятувального обслуговування території та об'єктів міста, житлово-комунального господарства та потенційно небезпечних об'єктів;

- надання допомоги постраждалим від надзвичайних подій;

- оперативну ліквідацію наслідки збройної агресії російської федерації;

- фінансування заходів направлених на оборону, відсіч і стримування збройної агресії

З метою забезпечення гарантованого рівня захисту населення і території, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, в місті діє Міська цільова соціальна програма забезпечення цивільного захисту м.Миколаєва на 2020-2023 роки. Фінансування заходів Програми забезпечено. Далі наведено динаміку з фінансування та реалізації Програми.

Показник	Рік		
	2020	2021	2022
Використано коштів, тис. грн	11934,080	12329,470	55925,842
Відсоток освоєння, %	98,23	99,77	79,52
Матеріальний резерв міста створено на суму, тис. грн	3 404,848	3 918,363	48 895,465
Використано матеріальних резервів протягом року на суму, тис. грн	1 824,495	1 198,552	19 699,043
Виїздів аварійно-рятувального підрозділу, в тому числі на аварійно-рятувальні роботи, од.	1346	1144	865
Врятовано життя, ос.	7	3	49
Придбано ЗІЗ, тис.грн	89,830	53,850	270,432
Відремнтовано захисних споруд на суму, тис. грн	60,993	586,140	60,993
Утримання та модернізація міської системи централізованого оповіщення, тис. грн	470,309	368,007	180,840

Укриття населення м. Миколаєва у разі виникнення НС здійснюється у захисних спорудах, а також шляхом використання підвальних приміщень у будівлях та у будинках приватного сектора.

У наявному фонді захисних споруд укривається населення у кількості 342 383 особи, в тому числі:

- у сховищах -27 360 осіб;
- в підвальних приміщеннях багатопверхових будинків, установ та організацій 239 478 осіб;
- в підвальних приміщеннях будинків приватного сектору 52 545 осіб;
- НПЗ (найбільша працююча зміна) — 23 000 осіб.

Хімічна небезпека в м. Миколаєві пов'язана із наявністю об'єктів, що використовують небезпечні хімічні речовини або їх транспортування територією міста.

У промислового комплексу м. Миколаєва функціонує 3 об'єкти, на яких зберігається або використовується у виробничій діяльності 28 т небезпечних хімічних речовин, у тому числі: 13,0 т хлору, 15 т аміаку.

Загальна площа зони можливого хімічного ураження складає 15,615 кв.км з населенням 17,688 тис. осіб.

Загальна площа прогнозованої зони хімічного ураження складає 2,677 кв.км з населенням 3,038 тис. осіб.

Заходи забезпечення засобами радіаційного і хімічного захисту працівників органів місцевого самоврядування та непрацюючого населення, яке проживає в прогнозованій зоні хімічного забруднення передбачено рішенням Миколаївської міської ради 20.12.2019 №56/65 “Про затвердження міської цільової соціальної програми забезпечення цивільного захисту м. Миколаєва на 2020-2022 роки”.

Стан забезпечення засобами захисту органів дихання:

Персонал ХНО:

- потрібно - 0,911 тис. шт.,
- в наявності - 0,911 тис. шт. (100%).

Доросле непрацююче населення, яке проживає в ПЗХЗ - потрібно - 1,603 тис. шт., в наявності - 0,399 тис. шт. (24%).

Працівники виконавчих органів Миколаївської міської ради:

- потрібно - 1,050 тис. шт.,
- в наявності - 0,812 тис. шт. (77%).

Особовий склад міського територіального формування цивільного захисту забезпечений :

- засобами індивідуального захисту органів дихання від бойових отруйних 0,208 тис. шт (100%);

- промисловими засобами захисту органів дихання від небезпечних хімічних речовин 0,128 тис.шт (62%);

- протигазами ізолюючого типу 0,023 тис.шт. (100%)

- одягом спеціальним захисним 0,077 тис.шт. (37%);

- приладами радіаційної розвідки 0,016 тис. шт. (7%);

- приладами хімічної розвідки 0,004 тис.шт. (25%)

Протягом 2022 року придбано та отримано 74 од. побутових дозиметрів МКС-05 ТЕРРА-П,

Відповідно до доручення міського голови від 23.05.2022 №56/02.02.05-10 організовано 49 точок радіаційного спостереження.

До складу сил цивільного захисту Миколаївської міської ланки ТП ЄДС ЦЗ в Миколаївській області входять:

- аварійно-рятувальні служби (7 державних, кількістю 465 осіб; 1 об'єктова, кількістю 9 осіб)

- міське територіальне формування цивільного захисту, кількістю 208 осіб
- об'єктові формування цивільного захисту (225 формувань, кількістю 1796 осіб).
- добровільні формування цивільного захисту (1 формування, 13 осіб)

З метою реагування на загрози, щороку видається розпорядження міського голови "Про заходи по боротьбі зі сніговими заметами, ожеледицею та іншими наслідками стихійних явищ на відповідний рік." та затверджується персональний склад міського штабу з даного питання.

Розроблено та погодження з управлінням з питань ЦЗ Миколаївської облдержадміністрації «Оперативний плани спільних дій, спрямованих на локалізацію і ліквідацію можливих наслідків аварій на системах газо-, електро-, тепло- та водопостачання міста Миколаєва».

Для проведення невідкладних відбудовних робіт і заходів, спрямованих на запобігання, ліквідацію надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків створено міський матеріальний резерв, який містить будівельні, промислові вироби та ПММ

Техногенні надзвичайні ситуації залежать від діяльності людини (проектування, конструювання, будівництва, експлуатації, обслуговування, ремонту, змащення, регулювання, випробування і таке інше).

Серед техногенних загроз найбільшу небезпеку для території та населення міста становлять хімічна, пожежна та вибухова небезпеки. Крім того, серед надзвичайних ситуацій техногенного характеру велику небезпеку становлять аварії на транспорті, системах життєзабезпечення та пожежі (вибухи).

ОХОРОНА ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Основними екологічними проблемами міста Миколаєва є забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів, шумове забруднення, посилення екзогенних геологічних процесів (підтоплення, зсуви), збереження біорізноманіття на території міста, поводження з безпритульними тваринами, побутовими відходами та відходами руйнувань. Значний негативний вплив на всі компоненти навколишнього середовища має військова агресія.

Всі побутові відходи вивозяться на міський полігон ТПВ, що розташований за адресою вул. Нова, 16, с. Весняне Миколаївського району. Полігон був організований в 1972 році, на даний час його заповненість становить понад 90%.

Розпорядженням Миколаївської обласної військової адміністрації від 25.01.2023 № 26-р, Миколаївський міський полігон визначено місцем тимчасового зберігання відходів від руйнувань, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків.

Водні об'єкти м. Миколаєва відчувають на собі значний антропогенний вплив, через потрапляння забруднюючих речовин із дощовою та талою водою, несанкціоновані врізки побутової каналізації до міської системи зливової каналізації, скидання недостатньо очищених стічних вод підприємствами, витіки паливно-мастильних матеріалів та інших хімічних речовин в результаті аварій у акваторії, недотримання технологій при перевантаженні сипучих вантажів у портах. Так, у системі

Основним забруднювачем атмосферного повітря в м. Миколаєві є автотранспорт, зокрема великовантажні транспортні засоби, що рухаються містом по транзитним автошляхам та до портової інфраструктури. Від пересувних джерел викидів надходить в середньому в 3,5 – 4 рази більше забруднень, ніж від стаціонарних об'єктів. У свою чергу, забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел викидів є наслідком використання застарілого обладнання на діючих підприємствах та недотримання технологій при перевантаженні сипучих вантажів у портах.

Серед небезпечних геологічних процесів місто найбільше потерпає від підтоплення. У Центральному районі підтоплюються ділянки мкр Тернівка, у Корабельному районі – мкр Кульбакине, житловий масив в межах вул. Ключова балка – вул. Фонтанної від вул. Степової до пр. Богоявленського, житловий масив по вул. Торговій, вул. Янтарній, вул. Ольшанців, вул. Академіка Патона в межах вулиць Рильського та Леваневського, мкр Широка Балка північно-східна та південно-західна частина приватного сектору, парк «Богоявленський», район річки Вітовка, у Інгульському районі – сел. Горького, мкр Старий Водопій, житловий масив по пров. 2 Троїцькому, у Заводському районі – мкр Ліски, Залізничне селище, робітниче селище Ялти.

Зсувонебезпечні ділянки розташовані у мкр Соляні, Велика Корениха та Тернівка. Абразійні процеси спостерігаються по береговій лінії мкр Намив.

Наявність безпритульних тварин на вулицях міста постійно викликає соціальну напругу серед мешканців. На сьогодні, Миколаївською міською радою затверджено Програму поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у м. Миколаєві на 2020-2024 роки, відповідно до якої пріоритетним напрямом регулювання чисельності безпритульних тварин є метод відлов-вакцинація-біостерилізація-адопція або повернення тварин у ареал попереднього перебування з акцентом на адопцію (прилаштування) безпритульних тварин.

У межах міста станом на 01.07.2023 налічується 239 об'єктів зеленого господарства, з них 12 парків, 104 сквери, 4 бульвари та 119 інших зелених зон. На території міста розміщується 21 об'єкт природно-заповідного фонду місцевого значення.

Оновлення зеленого фонду міста відбувається вкрай повільно та не перекиває потребу у озелененні, дані щодо придбання саджанців наведено у таблиці.

№ п/п	Вид розсадницької продукції	Кількість розсадницької продукції, одиниць		
		2020	2021	2022
1	Дерева	295	990	-
2	Кущі	2573	50	-

Крім того, останнім часом гостро постало питання щодо попередження виникнення алергічних реакцій, шляхом заміни породного складу дерев у місті та знищення вогнищ карантинних рослин, зокрема амброзії полинолистої.

З метою збереження та розвитку зелених зон у м. Миколаєві, проводиться робота з розробки проектів землеустрою щодо організації та встановлення меж зелених зон та проведення інвентаризації зелених насаджень з оцінкою малих архітектурних форм на об'єктах благоустрою міста. На сьогодні, розроблені проекти землеустрою мають 112 об'єктів зеленого господарства, а матеріали інвентаризації – 93. У перспективі потребують розробки проекти утримання та реконструкції для існуючих парків-пам'яток садово-паркового мистецтва та рекомендації щодо заповідання нових територій та об'єктів.

З метою підвищення рівня екологічної свідомості громадян постійно проводиться просвітницька робота та заходи з виховання екологічної культури, динаміка використання коштів по даному напрямку за період 2020-2022 роки наведена у таблиці.

№ п/п	Напрямок використання коштів	Загальна вартість заходів, тис. грн		
		2020	2021	2022
1	Виховання екологічної культури	149,540	117,910	49,900
2	Проведення просвітницької роботи	70,590	48,890	-

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ

Електронне врядування має декілька напрямків: електронна взаємодія органів влади, доступ до даних, електронні послуги, електронна участь громадян в управлінні тощо. Робота спрямована на автоматизацію процесів обміну документів між відомствами. Також це зробить

систему управління більш прозорою, забезпечить відкритий доступ до даних, а тому підвищить довіру громадян, зекономить час, зусилля, дозволить отримувати необхідні дані чи послуги у режимі 24/7, уникнути паперової тяганини та бюрократії.

Крім того, спростить систему управління.

Наразі триває удосконалення інформаційних технологій, впровадження електронних сервісів електронного урядування у виконавчих органах Миколаївської міської ради, підпорядкованих установах та підприємствах комунальної власності.

Впроваджені сервіси: «Відкриті дані», «Громадський бюджет» (Бюджет участі), «Тендерні закупівлі» - спеціальні розділи на сайті Миколаївської міської ради. Сервіси мають на меті ознайомлення громади з наборами даних виконавчих органів Миколаївської міської ради. Бюджет участі – інструмент прямої демократії, за допомогою якого мешканці міста залучаються до розподілу частини міського бюджету. Головна мета функціонування системи державних закупівель визначається необхідністю забезпечення ефективного використання бюджетних коштів при розвитку конкуренції, прозорості та відкритості організації процесу закупівель.

У виконавчих органах Миколаївської міської ради впроваджено систему електронного документообігу (далі -СЕД «АСКОД»), що дозволяє відслідковувати проходження вхідної кореспонденції, надання відповіді на звернення, інформацію щодо виконавців, а також термінів її виконання в електронному режимі.

На даний момент СЕД «АСКОД» функціонує на сервері ДЦ «Парковий».

Станом на 29.05.2023 у системі використовуються 573 ліцензії, з них 6- автоматизоване робоче місто керівника (АРМ), серед них виконавчий комітет Миколаївської міської ради, адміністрації районів Миколаївської міської ради, головні розпорядники бюджетних коштів Миколаївської міської ради та комунальні підприємства.

Виконавчий комітет Миколаївської міської ради підключено до системи СЕВ ОБВ.

Із січня 2020 року діє автоматична наскрізна реєстрація внутрішніх документів із використанням кваліфікованого цифрового підпису із візуалізацією реєстрації у вигляді штрих-коду.

Наступні підрозділи використовують автоматичну реєстрацію вихідних документів з візуалізацією кваліфікованого підпису у вигляді QR-коду:

- департамент архітектури та містобудування Миколаївської міської ради;
- департамент економічного розвитку Миколаївської міської ради;
- департамент енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій Миколаївської міської ради;
- департамент забезпечення діяльності виконавчих органів Миколаївської міської ради;
- департамент фінансів Миколаївської міської ради;
- управління апарату Миколаївської міської ради;
- управління державного архітектурно-будівельного контролю Миколаївської міської ради;
- управління земельних ресурсів Миколаївської міської ради;
- управління комунального майна Миколаївської міської ради;
- управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій Миколаївської міської ради;
- управління у справах фізичної культури і спорту Миколаївської міської ради;
- відділ обліку та розподілу житла Миколаївської міської ради;
- відділ стандартизації та впровадження електронного урядування Миколаївської міської ради;
- комунальне підприємство «Експлуатаційне лінійне управління автодоріг».

З березня 2020 року використовується автоматична реєстрація для власних розпорядчих документів та доручень міського голови з візуалізацією кваліфікованого підпису у вигляді

штрих-коду. Регулярно проводяться навчання щодо роботи в СЕД «АСКОД».

РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України.

Міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, законами України.

Виконавчими органами міських рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи міських рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади — також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.

Діяльність органів місцевої влади спрямована на задоволення суспільних потреб громадян і, у першу чергу, пов'язаних з отриманням життєво необхідних послуг. Місцеві бюджети є фінансовою базою місцевого самоврядування і від обсягу ресурсів, що акумулюються в цих бюджетах, залежить, наскільки результативно місцеві органи влади будуть виконувати покладені на них повноваження.

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗАХОДИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ МІСТА НА 2022-2024 РОКИ

1. ФІНАНСОВІ ТА МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ

1.1. БЮДЖЕТНА ПОЛІТИКА

Мета розвитку галузі	- зміцнення фінансової основи та посилення фінансової незалежності шляхом формування достатніх фінансових ресурсів для реалізації заходів міських програм, підвищення ефективності використання бюджетних коштів і посилення фінансової дисципліни, спрямування коштів на фінансування пріоритетних напрямків соціально-економічного розвитку міста шляхом забезпечення виконання бюджету міста у відповідності з затвердженим планом, досягнення збільшення обсягів надходжень в результаті усунення недоліків та забезпечення ефективного управління майном та земельними ресурсами, що належать територіальній громаді
-----------------------------	---

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- втрата значної кількості суб'єктів господарювання (у т.ч. внаслідок ведення активних бойових дій), а з ними й їх потенціалу щодо сплати податків, зниження ділової активності суб'єктів економіки міста та невизначеності щодо їх діяльності в короткостроковій перспективі, звуження податкової бази;
- наявність податкового боргу до бюджету Миколаївської міської територіальної громади, заборгованості по заробітній платі
- збитковість підприємств комунальної форми власності;
- наявність випадків використання земельних ділянок без правовстановлюючих документів, за якими наступають обов'язки щодо плати за землю;
- обмеженість фінансового ресурсу для здійснення фінансування напрямів соціально-економічного розвитку міста.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальні за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Прогнозування доходів бюджету Миколаївської міської територіальної громади на основі реальних прогнозних показників соціального та економічного розвитку міста, норм бюджетного та податкового законодавства, рекомендацій Міністерства фінансів України. Перегляд та коригування планових показників бюджетних надходжень з урахуванням поточної економічної та бізнес-ситуації	департамент фінансів ММР	забезпечення фінансуванням в повному обсязі заходів, передбачених бюджетом
2.	Доведення до органів стягнення планових показників розпису доходів бюджету Миколаївської	департамент фінансів ММР	виконання планових показників доходів

	міської територіальної громади, а також змін до них		
3.	Активізація роботи виконавчих органів міської ради, податкових та інших контролюючих органів із залучення коштів до бюджету Миколаївської міської територіальної громади		
4.	Налагодження взаємодії з центральними органами виконавчої влади з метою залучення коштів державного бюджету до фінансування місцевих ініціатив	департамент фінансів ММР, департамент економічного розвитку ММР, головні розпорядники коштів	зміцнення фінансової спроможності бюджету Миколаївської міської територіальної громади
5.	Залучення в установленому порядку коштів суб'єктів господарювання всіх форм власності до фінансування міських проєктів у якості спонсорської/меценатської допомоги	головні розпорядники коштів	
6.	Реалізація проєктів із залученням коштів міжнародних фінансових організацій та фондів		
7.	Забезпечення контролю за дотриманням фінансової дисципліни, економією бюджетних коштів та ефективним використанням енергоресурсів у бюджетних установах	головні розпорядники бюджетних коштів	економія бюджетних коштів, покращання фінансової дисципліни
8.	Забезпечення своєчасного обслуговування та погашення місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою міста боргу	департамент фінансів ММР	забезпечення дотримання встановленого граничного обсягу місцевого боргу та гарантованого територіальною громадою міста боргу на кінець року, виконання боргових зобов'язань
9.	Інформування громадськості міста про надходження та використання коштів бюджету Миколаївської міської територіальної громади шляхом розміщення на сайті Миколаївської міської ради	департамент фінансів ММР	підвищення рівня інформаційної прозорості та відкритості бюджету Миколаївської міської територіальної громади
10.	Розширення та систематичне поповнення бази даних для візуалізації бюджету Миколаївської міської територіальної громади на сайті міської ради у проєкті "Відкритий бюджет"	департамент фінансів ММР, головні розпорядники коштів	забезпечення відкритості та прозорості бюджету Миколаївської міської територіальної громади

11.	Субвенція з бюджету Миколаївської міської територіальної громади обласному бюджету Миколаївської області на виконання заходів обласних програм	головні розпорядники бюджетних коштів	покращання якості життя та надання послуг мешканцям міста Миколаєва
-----	--	---------------------------------------	---

1.2. УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Мета розвитку галузі - забезпечення реалізації місцевої політики у сфері управління комунальною власністю

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- необхідність проведення технічної інвентаризації та державної реєстрації на неприватизовані квартири, кімнати комунальної власності Миколаївської міської територіальної громади;
- виявлення безхазяйних об'єктів житлового та нежитлового фонду;
- створення єдиного програмного комплексу для ведення обліку комунального майна Миколаївської міської територіальної громади;
- у зв'язку із змінами законодавства в сфері орендних відносин існує нагальна потреба в приведенні інформаційно-аналітичної системи управління орендою у відповідність до нового порядку передачі в оренду нерухомого майна;
- пунктом 5 рішення Миколаївської міської ради від 24.12.2020 №2/29 визначено порядок розподілу орендної плати між орендодавцем, балансоутримувачем. Зазначені зміни та особливості нарахування ПДВ на орендну плату у відповідності до цих змін потребують нових підходів щодо інформаційного забезпечення вищезазначеного процесу

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Замовлення незалежної оцінки на об'єкти нерухомого майна, що приймаються у комунальну власність, передаються в оренду та підлягають приватизації (відчуженню), або для укладання інших правочинів	управління комунального майна ММР	забезпечення стабільного надходження до міського бюджету коштів від розпоряджання об'єктами комунальної власності
2.	Замовлення рецензування оцінок на об'єкти нерухомого майна, що приймаються в комунальну власність, передаються в оренду та підлягають приватизації (відчуженню), або для укладання інших правочинів	управління комунального майна ММР	забезпечення об'єктивного розгляду результатів оцінки майна
3.	Забезпечення систематичним інформуванням населення про передачу об'єктів комунальної	управління комунального майна ММР	забезпечення прозорості процесів, пов'язаних з використанням комунального

	власності в оренду, про хід приватизації (відчуження) комунальної власності (оголошення у ЗМІ, внесення інформації щодо об'єктів оренди, інформаційні повідомлення про оголошення аукціонів, інформаційні повідомлення про оголошення конкурсів по відбору суб'єктів оціночної діяльності для проведення оцінки майна, інформація про підсумки проведення аукціонів, конкурсів та про продані об'єкти тощо)		майна, відкритості його використання для громадян
4.	Замовлення технічної документації по встановленню меж земельних ділянок та підготовка документації із землеустрою, незалежної оцінки землі для продажу на аукціоні нерухомих об'єктів комунальної власності, розташованих на зазначених земельних ділянках, або для укладання інших правочинів	управління комунального майна ММР, управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, скорочення термінів підготовки нерухомих об'єктів комунальної власності для продажу на аукціоні, збільшення надходжень коштів до бюджету
5.	Виконання заходів, пов'язаних з підготовкою пропозицій про здійснення державно-приватного партнерства, та/або реалізацією проєктів, що здійснюються на умовах концесії, а саме: - проведення аналізу ефективності здійснення державно-приватного партнерства, та/або проєктів, що здійснюються на умовах концесії; - підготовка техніко-економічного обґрунтування здійснення державно-приватного партнерства, та/або проєктів, що здійснюються на умовах концесії; - розроблення (виготовлення) землевпорядної документації та проведення її експертизи; - залучення радників; - інші заходи, пов'язані з забезпеченням процедури укладання правочинів із застосуванням механізму державно-приватного партнерства, та/або реалізацією проєктів, що здійснюються на умовах концесії	управління комунального майна ММР	створення сприятливих умов для отримання інвестицій від приватних партнерів

6.	Замовлення технічної документації та правовстановлюючих документів на об'єкти безхазяйного майна	управління комунального майна ММР	ведення обліку та подальше використання майна
7.	Замовлення технічної документації та правовстановлюючих документів на нежитлові та житлові приміщення, які обліковуються в комунальній власності Миколаївської міської територіальної громади	управління комунального майна ММР	забезпечення належного обліку, контролю за збереженням та використанням комунального майна
8.	Модернізація програмного комплексу «Реєстр комунального майна»	управління комунального майна ММР	забезпечення контролю за збереженням та використанням майна комунальної власності м.Миколаєва
9.	Модернізація інформаційно-аналітичної системи управління орендою	управління комунального майна ММР	скорочення термінів та спрощення процедури передачі майна в оренду, ведення претензійно-позовної роботи, що забезпечить підвищення рівня контролю за надходженням орендних платежів та збільшить надходження до міського бюджету
10.	Створення та ведення реєстру приватизованих та неprivатизованих жилих об'єктів	управління комунального майна ММР	прискорення надання інформації на запити юридичних та фізичних осіб, оптимізація процесу приватизації жилих об'єктів
11.	Внески органів місцевого самоврядування до статутних капіталів підприємств комунальної форми власності	головні розпорядники бюджетних коштів, до сфери управління яких належать відповідні підприємства; управління комунального майна ММР	підвищення ефективності використання об'єктів комунальної власності територіальної громади міста Миколаєва
12.	Здійснення заходів контролю щодо стану об'єктів комунальної власності	управління комунального майна ММР, департамент внутрішнього фінансового контролю, нагляду та протидії корупції ММР	належний стан об'єктів комунальної власності

13.	Збереження комунальної мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку	Виконком ММР, КП ММР «Позаміський дитячий заклад оздоровлення та відпочинку «Дельфін»	Забезпечення щорічного якісного надання відпочинкових послуг дітям
-----	---	---	--

1.3. УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

Мета розвитку галузі - забезпечення реалізації державної та місцевої політики у галузі земельних відносин відповідно до чинного законодавства України

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- відсутність проведення інвентаризації земель;
- недосконалість законодавчої бази в строках оформлення правових документів;
- затримка в прийнятті рішень міською радою та оформленні правовстановлюючих документів на землю з 24.02.2022 відповідно до Закону України "Про правовий режим воєнного стану", в Україні введено режим воєнного стану. Відповідно до підп.5 п.27 розділу X Земельного кодексу України безоплатна передача земель державної, комунальної власності у приватну власність, надання дозволів на розроблення документації із землеустрою з метою такої безоплатної передачі, розроблення такої документації забороняється;
  - недосконалість законодавчої бази в строках оформлення правових документів;
  - затримка в прийнятті рішень міською радою та оформленні правовстановлюючих документів на землю;

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Функціонування автоматизованої програми та контролю за надходження орендної плати за землю (супроводження програми)	управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, збільшення надходжень до бюджету міста
2.	Своєчасне укладання договорів оренди землі, договорів про встановлення особистого строкового сервітуту	управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, збільшення надходжень до бюджету міста
3.	Функціонування програми «Земельний кадастр м.Миколаєва» (супроводження програми)	управління земельних ресурсів ММР	збільшення надходжень до бюджету міста
4.	Підготовка документації із землеустрою, експертної грошової оцінки землі для проведення земельних торгів	управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, збільшення надходжень до бюджету міста

	та забезпечення проведення земельних торгів		
5.	Виготовлення документації із інвентаризації земель міста	управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, збільшення надходжень до бюджету міста
6.	Виготовлення проєктів відведення земельних ділянок та технічних документацій із землеустрою по встановленню меж земель комунальної власності м.Миколаєва	управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, збільшення надходжень до бюджету міста
7.	Проведення експертної грошової оцінки землі для продажу земельних ділянок	управління земельних ресурсів ММР	підвищення ефективності управління земельними ресурсами, збільшення надходжень до бюджету міста

2. РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ

2.1. ПРОМИСЛОВІСТЬ

Мета розвитку галузі	- створення умов для забезпечення сталого розвитку промислового комплексу міста, удосконалення існуючої структури промисловості у напрямку пріоритетного розвитку високотехнологічних секторів економіки, підтримка конкурентоспроможності продукції промислових підприємств міста
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- нестабільна політична та економічна ситуація в країні, у зв'язку з військовим станом внаслідок повномасштабної російської агресії,
- руйнування або пошкодження підприємств внаслідок обстрілів агресора,
- релокація підприємств міста в більш безпечні регіони країни,
- відтік робочої сили за кордон внаслідок воєнних дій,
- зменшення попиту на продукцію (послуги) підприємств міста та обмежені можливості розширення ринків її збуту,
- високий ступінь зносу основних виробничих фондів,
- низький рівень розвитку інноваційних підприємств
-

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
Завдання 1. Створення сприятливих умов для нарощування попиту на продукцію, в т.ч. експортного потенціалу промислових підприємств			
1.1.	Залучення підприємств міста до участі у конкурсах, виставках-ярмарках промис-	департамент економічного розвитку ММР	поліпшення якості та підвищення конкуренто-спроможності товарів і послуг,

	лової продукції тощо міжнародного, всеукраїнського, регіонального та місцевого рівнів		зростання обсягів реалізації промислової продукції на підприємствах м.Миколаєва
1.2.	Проведення засідань, нарад, робочих зустрічей за участю керівників промислових підприємств з вирішення проблемних питань, визначення шляхів розвитку промисловості міста	департамент економічного розвитку ММР	налагодження дієвого діалогу для вирішення проблемних питань галузі
1.3.	Проведення моніторингу обсягів реалізації продукції (робіт, послуг) промисловими підприємствами міста	департамент економічного розвитку ММР	забезпечення річного обсягу реалізації продукції (робіт, послуг)
1.4.	Розробка механізмів підтримки для відновлення міських промислових підприємств	департамент економічного розвитку ММР	залучення грантових коштів
1.5.	Оновлення бази промислових підприємств міста та розміщення інформації на вебресурсах з метою популяризації продукції місцевих товаровиробників	департамент економічного розвитку ММР	зростання обсягів реалізації промислової продукції
1.7.	Залучення промислових підприємств до державних та міжнародних грантових програм	департамент економічного розвитку ММР	залучення грантових коштів
Завдання 2. Модернізація виробничих фондів підприємств			
2.1.	Залучення підприємств міста до участі у трансформації міста Миколаєва до переходу до зеленої та блакитної економіки	промислові підприємства міста	підвищення конкурентоспроможності продукції, розширення ринків збуту
Завдання 3. Сприяння залученню іцій на підприємства міста та посилення їх інвестиційно-інноваційної спрямованості			
3.1.	Сприяння розвитку морського кластеру України	департамент економічного розвитку ММР, підприємства, інститути громадянського суспільства, науковці	налагодження дієвого діалогу для вирішення проблемних питань галузі, розвиток морської індустрії міста

2.2. ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Мета розвитку галузі	- сприяння залученню інвестицій в економіку міста та підвищення його інвестиційної привабливості шляхом встановлення та розвитку зовнішньоекономічних зв'язків, підвищення рівня конкурентоспроможності міста в умовах військового стану та після його відміни
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- низький рівень активності інвесторів в умовах військового стану
- включення міста Миколаєва до зони можливих бойових дій.
- необхідність більшої популяризації міста на міжнародному рівні іміджу міста як об'єкта інвестування,
  - недостатній рівень залучення міжнародної технічної та фінансової допомоги для капіталізації конкурентних переваг міста,
  - недостатньо висока активність кооперації з порідненими містами та міжнародними організаціями, членом яких є м. Миколаїв,
  - обмеженість фінансових ресурсів для оперативного подолання негативних наслідків збройної агресії російської федерації та подальшої відбудови, відновлення та розвитку міста Миколаєва

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
Завдання 1. Підтримати розвиток інтерактивного простору пілотування Портфолію міста Миколаєва (PORTFOLIONUB)			
1.1.	Сприяння ефективному впровадженню «портфельного» підходу у міський розвиток відповідно до створеного Портфолію міста Миколаєва в рамках спільної ініціативи ЄС та ПРООН «Мери за економічне зростання»	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі органи за участю представників інститутів громадянського суспільства	Впровадження проєктів, що увійшли до Потрфолію міста Миколаєва
1.2	Проведення зустрічей з стейкхолдерами при імплементації опцій та особами, що будуть задіяні у пілотуванні портфолію (представники бізнесу, інститутів громадянського суспільства, експертного середовища тощо)	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі органи за участю представників інститутів громадянського суспільства	Активізація інвестпроцесів, збільшення обсягів інвестицій, залучених до міста

1.3	Проведення інформаційно-просвітницької роботи щодо впровадження заходів Портфоліо	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі органи за участю представників інститутів громадянського суспільства	активізація інвестпроцесів, Збільшення обсягів інвестицій, залучених до міста
Завдання 2. Створення індустріального парку «Миколаїв»			
2.1	Розробка концепції	Департамент економічного розвитку, інститути громадянського суспільства експертне середовище	Дотримання вимог діючого законодавства у сфері розвитку Індустріальних парків
2.2	Здійснення заходів щодо внесення до реєстру індустріальних парку	Департамент економічного розвитку	Реєстрація індустріального парку «Миколаїв» у реєстрі індустріальних парків
2.3.	Промоція індустріального парку та залучення потенційних учасників парку	Департамент економічного розвитку,	Залучення коштів іноземних та вітчизняних інвесторів та з інших джерел не заборонених діючим законодавством у розвиток міста Миколаєва
Завдання 3. Розробка та реалізація пілотного проекту «Інноваційний район»			
3.1	Розробка концептуального дизайну проекту	Департамент економічного розвитку, виконавчі органи ММР	активізація інвестпроцесів, збільшення обсягів інвестицій, залучених до міста
3.2	Проведення промоційних заходів для залучення інвесторів до реалізації проекту	Департамент економічного розвитку, виконавчі органи ММР	Залучення коштів іноземних та вітчизняних інвесторів та з інших джерел не заборонених діючим законодавством у розвиток міста Миколаєва
Завдання 4. Ревіталізація старих промислових об'єктів			
4.1	Розробка концепції трансформації території суднобудівного заводу	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі органи за участю представників інститутів громадянського суспільства	Розвиток та відродження. міських прибережних територій що буде сприяти економічному розвитку громадян, бізнесу та муніципалітету
4.2	Проведення робочих груп щодо пошуку шляхів трансформації території суднобудівного заводу	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі органи за	Розвиток та відродження. міських прибережних територій що буде сприяти економічному розвитку міста

		участь представників інститутів громадянського суспільства	
Завдання 5. Розробка нового інвестпроцесу в рамках виконавчих органів Миколаївської міської ради			
5.1.	Участь у реалізації проєктів із застосуванням механізмів державного приватного партнерства	департамент економічного розвитку ММР, виконавчі органи ММР	активізація інвестпроцесів, збільшення обсягів інвестицій, залучених до міста
5.2	Автоматизація процесу управління програмами, проєктами (розробка, придбання програмних продуктів, ліцензій тощо)	департамент економічного розвитку ММР	удосконалення моніторингу реалізації програм, проєктів місцевого розвитку
5.3	Сприяння створенню нормативно-правових актів з метою активізації інвестпроцесів	департамент економічного розвитку ММР, юридичний департамент ММР	активізація інвестпроцесів, збільшення обсягів інвестицій, залучених до міста
Завдання 6. Здійснення заходів для підвищення інвестиційної привабливості міста, підтримка позитивного іміджу міста як об'єкта інвестування, встановлення контактів із потенційними інвесторами			
6.1.	Організація та підтримка у проведенні в місті інвестиційних бізнес-форумів та інших іміджевих заходів (за умови налагодження ситуації у місті)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР)	просування інвестиційного продукту та підтримка позитивного іміджу міста як об'єкта інвестування
6.2.	Участь у семінарах, Всеукраїнських та міжнародних виставках, форумах тощо з метою обміну досвідом у питаннях залучення інвестицій, промоцій міста та активізації інноваційно-інвестиційної діяльності (у т.ч. відрядження, квитки, послуги перекладачів, проведення конференцій, інвестиційних панелей, форумів, супровід, зйомка тощо)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР)	розширення економічних зв'язків та залучення грантів і коштів іноземних та вітчизняних інвесторів у розвиток міста Миколаєва
6.3.	Розроблення, постійне оновлення, друк, тиражування та розповсюд-	Виконком ММР (департамент	підвищення зацікавленості з боку потенційних інвесторів

	ження інформаційно-презентаційних матеріалів про місто (промоційного відео, інвестиційно паспорту investraker, тощо), в т.ч. розроблення аналітичних даних, фотоматеріалів, макетів та інтерактивних додатків тощо	економічного розвитку ММР)	
6.4.	Визначення, оновлення рейтингу Миколаєва за національною та міжнародною шкалою, визначення рівня інвестиційної привабливості міста, проведення інших досліджень, у тому числі СЕО – стратегічна екологічна оцінка, підготовка аналітичних матеріалів, консультування (друк, розміщення) тощо	Виконком ММР, департамент економічного розвитку ММР, виконавчі органи ММР	підвищення зацікавленості з боку потенційних інвесторів, зниження відсоткової ставки за кредитами міжнародних фінансових установ
Завдання 7. Сприяння залученню фінансової допомоги, грантових та інвестиційних ресурсів міжнародної технічної допомоги, коштів державного бюджету. Залучення мешканців міста до процесів прийняття управлінських рішень			
7.1.	Підготовка та подання аплікаційних форм на участь у програмах, проєктах та конкурсах міжнародної технічної допомоги, у т.ч. направлених на відновлення інвестиційного потенціалу міста, відновлення та розширення виробничих потужностей,	департамент економічного розвитку ММР, виконавчі органи ММР	збільшення обсягу залучених коштів міжнародної технічної допомоги
7.2.	Участь у реалізації та впровадженні інвестиційних проєктів, проєктів міжнародної технічної допомоги	департамент економічного розвитку ММР виконавчі органи ММР, організації міста	залучення міжнародної та державної фінансової підтримки, капіталізація конкурентних переваг міста
7.3.	Застосування інноваційних механізмів залучення громадськості у процеси прийняття управлінських рішень	департамент економічного розвитку ММР, консультативно - дорадчі органи за напрямком	забезпечення участі територіальної громади міста у формуванні міської політики та процесі прийняття управлінських рішень

7.4.	Створення бази МТД, Моніторинг інформаційних ресурсів щодо актуальних конкурсних та інших пропозицій, що надають змогу залучити кошти міжнародних проєктів, фондів, організацій тощо на реалізацію проєктів розвитку громади	департамент економічного розвитку ММР	формування та регулярне оновлення актуального портфелю інвестиційних пропозицій
Завдання 8. Активізація взаємодії з порідненими містами та міжнародними організаціями			
8.1.	Розроблення індивідуальних програм співробітництва для кожного з поріднених міст, а також підписання, перепідписання міжміських Угод або підписання цільових меморандумів	виконавчі органи ММР, департамент економічного розвитку ММР	відновлення співробітництва з низкою міст, а також збільшення спільно реалізованих суспільно корисних проєктів (зокрема тих, що стосуються відновлення, залучення інвестицій, покращання матеріально-технічного забезпечення соціальних та інших закладів міста)
Завдання 9. Встановлення партнерських відносин та належного співробітництва			
9.1.	Розвиток ефективної форми міжнародних контактів	департамент економічного розвитку ММР	спільна реалізація суспільно корисних проєктів (зокрема тих, що стосуються, відновлення, залучення інвестицій, покращання матеріально-технічного забезпечення закладів міста, зокрема соціальних)
9.2.	Проведення двосторонніх візитів, робочих нарад/консультацій, організація конференцій, культурних заходів тощо	департамент економічного розвитку ММР, виконавчі органи ММР	поглиблення досвіду миколаївських фахівців та використання набутих знань при реалізації міських програм/проєктів; ознайомлення мешканців міста з культурою й традиціями поріднених міст; популяризація Миколаєва як туристичного, культурного та бізнес-центру півдня України
9.3.	Нарощування співпраці з міжнародними організаціями та донорами для оперативного подолання негативних наслідків збройної агресії російської федерації та	департамент економічного розвитку ММР, виконавчі органи ММР, комунальні установи м.Миколаєва	забезпечення максимального використання потенціалу закордонних візитів для залучення міжнародної спільноти до інвестування в місто Миколаїв

	подальшої відбудови, відновлення та розвитку міста Миколаєва		
--	--	--	--

2.3. АРХІТЕКТУРА ТА МІСТОБУДУВАННЯ

Мета розвитку галузі	<i>- забезпечення на території міста здійснення реалізації єдиної політики у сфері містобудування та архітектури</i>
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- не забезпечення території міста Миколаєва рішеннями із стратегії довгострокового розвитку та відсутність містобудівної документації, яка вирішує актуальні соціально-економічні та демографічні проблеми, втому числі спричинені через військову агресію російської федерації проти України. Відсутність містобудівної документації призводить до неоднозначного застосування містобудівного та земельного законодавства,
- встановлення нових вимог до геопросторових даних, що створюються новими нормативно-правовими актами (Закон України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2021 № 532 «Про затвердження Порядку функціонування національної інфраструктури геопросторових даних», Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»)
- неповноцінність забезпечення території міста Миколаєва затвердженими нормативно-правовими актами, що регулюють правила використання території для розміщення рекламних засобів у відповідності до тенденцій формування оформлення міста, що відповідає сучасним вимогам дизайну, з урахуванням типології елементів міського середовища, архітектурних, функціонально-планувальних, історико-культурних та економічних чинників,
- відсутність топографічних планових матеріалів міста Миколаєва масштабу М 1:500 на території не менше 10 відсотків від загальної площі міста, що необхідна для виконання наступних завдань:
  - ✓ розроблення містобудівної документації;
  - ✓ забезпечення матеріалами балансоутримувачів мереж для проведення їх капітального ремонту, реконструкції, нового будівництва;
  - ✓ забезпечення потреб розроблення землевпорядної документації пільговим категоріям населення;
  - ✓ виконання робіт з благоустрою, забезпечення відповідною інформацією громади міста;
 прийняття оперативних управлінських рішень,
- відсутність топографічних планових матеріалів міста Миколаєва масштабу М 1:500 на території не менше 10 відсотків від загальної площі міста, що необхідна для виконання наступних завдань:
  - ✓ розроблення містобудівної документації;
  - ✓ забезпечення матеріалами балансоутримувачів мереж для проведення їх капітального ремонту, реконструкції, нового будівництва;
  - ✓ забезпечення потреб розроблення землевпорядної документації пільговим категоріям населення;
  - ✓ виконання робіт з благоустрою, забезпечення відповідною інформацією громади міста;
 прийняття оперативних управлінських рішень,

- місцева мережа геодезичних пунктів території міста Миколаєва потребує приведення до вимог державної системи координат

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Розроблення Генерального плану м. Миколаєва з Планом зонування території міста Миколаєва; розроблення історико-архітектурного опорного плану м. Миколаєва з визначенням меж і режимів використання охоронних зон пам'яток та історичних ареалів, розроблення розділу інженерно-технічних заходів ЦЗ (ЦО): розроблення розділу «Охорона навколишнього природного середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку (2024-2025)	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація
2	Розробка Програми комплексного відновлення території Миколаївської територіальної громади (2024)	департамент архітектури та містобудування ММР	комплексні відновлення території Миколаївської територіальної громади з визначеннями пріоритетів та джерелами фінансування
3	Впровадження, ведення, супровід, адаптація муніципальної геоінформаційної системи містобудівного кадастру міста Миколаєва (2024-2026 роки)	департамент архітектури та містобудування ММР	виконання вимог забезпечення прозорості та відкритості влади, інші вимоги діючого законодавства
4	Організація та проведення архітектурних конкурсів з розробки проектів організації громадських просторів на території міста Миколаєва (2024-2026)	департамент архітектури та містобудування ММР	використання світового досвіду для отримання найбільш якісних проектних рішень
5	Організація та проведення архітектурних конкурсів з розробки проектів архітектурних об'єктів на території міста Миколаєва (2024-2026)	департамент архітектури та містобудування ММР	використання світового досвіду для отримання найбільш якісних проектних рішень
6	Ведення єдиної цифрової топографічної основи території міста Миколаєва масштабу 1:500, 1:2000 (2024-2026 роки)	департамент архітектури та містобудування ММР	цифрова топографічна основа території міста Миколаєва масштабу 1:500, 1:2000

7	Приведення до вимог державної системи координат місцевої мережі геодезичних пунктів території міста Миколаєва (2024-2026 роки)	департамент архітектури та містобудування ММР	реалізація національної інфраструктури геопросторових даних, виконання вимог законодавства
8.	Розробка Детального плану території мікрорайону «Сонячний» з коригуванням та уточненням топографічного плану в М 1:2000 та з розробленням розділу «Охорона навколишнього середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку (2025 рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація
9.	Розроблення детального плану території обмеженої вулицями проспект Героїв України, провулком Парусним, береговою лінією річки Інгул та територією Миколаївського суднобудівного заводу міста Миколаєва з коригуванням та уточненням топографічного плану в М 1:2000 та з розробленням розділу «Охорона навколишнього середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку (2024 рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація
10.	Розробка проєкту комплексних схем розміщення зовнішньої реклами на території міста Миколаєва: - по пр. Богоявленський; - по вул. Пушкінська - по вул. Троїцька - по пр. Центральному - по інших вулицях (2024-2026 рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	проєкт розміщення та впорядкування об'єктів рекламно-інформаційного призначення на території м. Миколаєва
11.	Продовження роботи з розроблення Генерального плану м. Миколаєва; розроблення історико-архітектурного опорного плану м. Миколаєва з визначенням меж і режимів використання охоронних зон пам'яток та історичних ареалів, розроблення розділу інженерно-технічних заходів ЦЗ (ЦО): розроблення розділу «Охорона навколишнього	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація

	природного середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку»» (2024-2025 рік)		
12.	Розроблення детального плану території міста Миколаєва, обмеженої вул. Північною та річкою Південний Буг від вул. Поштова до вул. Микитенка з коригуванням та уточненням топографічного плану в М1:200 та розроблення розділу «Охорона навколишнього середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку» (2024-2025 рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація
13.	Розроблення детального плану території мікрорайону «Матвіївка-2» з коригуванням та уточненням топографічного плану в М 1:2000 та з розробленням розділу «Охорона навколишнього середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку (2024-2025рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація
14.	Розроблення детального плану реновації території ДП «Суднобудівний завод ім.. 61-комунара» з коригуванням та уточненням топографічного плану в М 1:2000 та з розробленням розділу «Охорона навколишнього середовища в обсязі звіту про стратегічну екологічну оцінку (2025 рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	містобудівна документація
15.	Розробка проєкту комплексних схем розміщення зовнішньої реклами на території міста Миколаєва: - по пр. Героїв України; - по пр. Центральному; - по вул. Генерала Карпенка; - по інших магістральних вулицях (2024рік)	департамент архітектури та містобудування ММР	проєкт розміщення та впорядкування об'єктів рекламно-інформаційного призначення на території м. Миколаєва

2.4. РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

Мета розвитку галузі	- сприяння відновленню місцевого бізнесу, активізації підприємницької діяльності, підвищенню конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва, залучення широких верств населення до підприємницької діяльності, що забезпечить покращання соціально-економічної ситуації міста в умовах військового стану та після його відміни
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- нестабільна політична та економічна ситуація в країні, у зв'язку з військовим станом внаслідок повномасштабної російської агресії,
- руйнування або пошкодження підприємств внаслідок обстрілів агресора,
- релокація підприємств міста в більш безпечні регіони країни,
- недостатність застосування інноваційних інструментів у розвитку підприємництва.
- відтік робочої сили за кордон внаслідок воєнних дій,
- недостатній рівень конкурентоспроможності миколаївських МСП – товаровиробників,
- недостатній рівень доступності та якості послуг для малого та середнього підприємництва,
- низький рівень довіри бізнесу до влади,
- низька інноваційна активність суб'єктів підприємницької діяльності, недостатність кваліфікованих кадрів

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1. Створення сприятливих нормативно-правових умов для розвитку підприємництва			
1.1.	Розробка дерегуляційних ініціатив	Департамент економічного розвитку ММР, виконавчі органи ММР, інститути громадянського суспільства	поліпшення якості нормативної бази, що регулює підприємницьку діяльність на місцевому рівні
1.2.	Запровадження прозового обговорення регуляторних актів проєктів	Департамент економічного розвитку ММР, інститути громадянського суспільства	
1.3.	Проведення інформаційно-консультаційних заходів з імплементації законодавства ЄС з питань підприємництва .	Департамент економічного розвитку ММР	Підвищення обізнаності товаровиробників щодо торгівлі на ринку ЄС
2. Залучення представників бізнесу міста до грантових донорських програм щодо розвитку			
2.1.	Залучення представників малого та середнього підприємництва до консультацій, навчань з питань участі у грантах та донорських програмах.	департамент економічного розвитку ММР, , інститути	залучення фінансової підтримки для реалізації різноманітних проєктів з підтримки підприємництва

		громадянського суспільства	(відновлення, розвитку, повернення)
2.2.	Популяризація державних програм, спрямованих на фінансову підтримку бізнесу, шляхом проведення інформаційної кампанії	департамент економічного розвитку ММР	
2.3.	Запровадження нових механізмів фінансової підтримки малого та середнього підприємництва під час дії воєнного стану з метою забезпечення безперебійної роботи суб'єктів підприємництва.	Департамент економічного розвитку ММР	
3.1. Підтримка експорту та просування продукції місцевого бізнесу на світові ринки			
3.2.	Інформаційна підтримка щодо виходу на зовнішні ринки	департамент економічного розвитку ММР	
3.3.	3.4.7.1. Підтримка та залучення миколаївських виробників до участі у виставкових заходах, конкурсах, ярмарках тощо місцевого, національного та міжнародного рівнів, у т.ч. проведення заходів щодо проєкту «Зроблено у Миколаєві»	департамент економічного розвитку ММР	Підтримка місцевого виробника. Просування продукції суб'єктів підприємництва, збільшення обсягів реалізації місцевої продукції на ринку; формування позитивного іміджу продукції місцевих товаровиробників, підвищення ефективності їх діяльності
3.4.	3.4.5.2 Робота з посольствами щодо сприяння виходу місцевих підприємств та міжнародні ринки	Департамент економічного розвитку ММР	
3.5.	Залучення суб'єктів підприємництва до участі у ділових зустрічах з представниками регіонів України та іноземних держав. Сприяння обміну досвідом з Міжнародними партнерами	департамент економічного розвитку ММР	
4. Створення партнерської платформи «Миколаїв – місто на хвилі» (в рамках реалізації Портфоліо м. Миколаєва)			
4.1.	Організація та проведення щорічного подієвого заходу «Діалог зацікавлених сторін: розбудова розширеного партнерства для сталого відновлення та трансформації міста Миколаєва», Платформа. «Миколаїв - місто на хвилі».	Департамент економічного розвитку ММР, консультаційно-дорадчі групування участю представників інститутів громадянського суспільства	всебічна популяризація міста Миколаєва, зокрема на міжнародному рівні
4.2.	Розробка та підтримка веб-ресурсу «ПЛАТФОРМА. «Миколаїв - місто на хвилі».		
5. Інформаційна підтримка			
5.1.	Організація та проведення Дня підприємця України.	департамент економічного розвитку ММР	Стимулювання розвитку підприємництва

	Проведення конкурсу «Кращий підприємець року», у т.ч. організація та проведення заходів, приурочених до професійних свят		
5.2.	Надання безоплатних індивідуальних та групових консультацій з питань організації та проведення підприємницької діяльності	районні центри зайнятості м.Миколаєва (за погодженням)	підвищення професійного рівня обізнаності МСП щодо ведення бізнесу, підвищення рівня підприємницької освіти населення
6. Сприяння розвитку інноваційного підприємництва			
6.1.	Аналіз бізнес-середовища в сфері блакитної та зеленої економік	Департамент економічного розвитку ММР, інститути громадянського суспільства	Виявлення напрямів співробітництва в сфері блакитної та зеленої економіки
6.2.	Проведення та участь у круглих столах, бізнес-зустрічах, семінарах, тренінгах	Департамент економічного розвитку ММР, інститути громадянського суспільства	
6.3.	Підтримка та розвиток інноваційної інфраструктури (центрів, коворкінг-центрів, технопарків, програм підтримки стартапів, тощо)	Департамент економічного розвитку ММР	Стимулювання розвитку інноваційного підприємництва
Завдання 7. Формування освітньої платформи «Професійна майстерня»			
7.1.	Здійснення професійного навчання за професіями (спеціальностями) та напрямами, що дають змогу займатися підприємницькою діяльністю	Миколаївський обласний центр зайнятості (за погодженням)	підвищення професійного рівня обізнаності МСП щодо ведення бізнесу, підвищення рівня підприємницької освіти населення
7.2.	Проведення «Ярмарку вакансій», та інших заходів на замовлення роботодавців.	Департамент економічного розвитку ММР Миколаївський обласний центр зайнятості (за погодженням)	Покращення кадрового забезпечення малого і середнього підприємництва, оперативний підбір кадрів
7.3	Проведення навчання, семінарів для учасників бойових дій, спрямованих на активізацію самозайнятості	Миколаївський обласний центр зайнятості (за погодженням)	Соціальний захист учасників бойових дій
7.4	Організація та проведення (он-лан, оф-лайн) зустрічей школярів із представниками бізнесу міста	Департамент економічного розвитку	популяризація підприємницького стилю у загально-

		управління освіти ММР	освітніх навчальних закладах міста
7.5	Викладання основ підприємницької діяльності із залученням загально-освітніх навчальних закладів м. Миколаєва в рамках навчального курсу «Фінансова грамотність»	управління освіти ММР	
7.6	Стимулювання співпраці ВНЗ з підприємствами з метою підготовки кваліфікованих кадрів відповідно до потреб місцевого ринку праці, з подальшим працевлаштуванням	Комунальні підприємства, вищі навчальні заклади міста	налагодження діалогу між підприємствами та ВНЗ щодо забезпечення робочими місцями випускників
7.7.	Проведення навчань зацікавлених, осіб на базі професійно-технічних закладів з метою освоєння нових професій	Миколаївський обласний центр зайнятості	налагодження діалогу між підприємствами та ПТНЗ щодо забезпечення робочими місцями
8. Створення навчального простору «Школа моряків» (в рамках реалізації Портфоліо м. Миколаєва)			
8.1	Розробка концептуального дизайну проєкту	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі групування з участю представників інститутів громадянського суспільства	
8.2	Проведення зустрічей з стейкхолдерами при імплементації опцій та особами, що будуть задіяні реалізації проєкту	Департамент економічного розвитку ММР консультативно-дорадчі групування з участю представників інститутів громадянського суспільства	

2.5. СПОЖИВЧИЙ РИНОК

Мета розвитку галузі

- розвиток інфраструктури споживчого ринку, здатної забезпечити безперебійний і якісний рівень обслуговування населення відповідно до його потреб з урахуванням нормативів забезпеченості мешканців об'єктами торгівлі та сфери послуг, підтримка вітчизняного товаровиробника та популяризація товарів місцевих підприємств-виробників

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- необхідність ефективного використан-ня комунальної власності територіальної громади міста для розміщення тимчасових споруд,
- недостатність адміністративних важелів для ліквідації місць несанкціонованої торгівлі,
- відсутність управлінських інструментів стосовно контролю за дотриманням законодавства у сфері торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг,
- відсутність дієвих механізмів щодо контролю за дотриманням законодавства у сфері захисту прав споживачів.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Підготовка актів обстеження зайнятих земельних ділянок комісією з питань упорядкування розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг на території міста	управління з розвитку споживчого ринку департаменту економічного розвитку ММР	виявлення об'єктів, розміщених на території м. Миколаєва з порушеннями вимог чинного законодавства
2.	Організація заходів, направлених на ліквідацію та запобігання виникненню місць несанкціонованої торгівлі	управління з розвитку споживчого ринку департаменту економічного розвитку ММР	недопущення несанкціонованої торгівлі та забезпечення утримання території м. Миколаєва у належному санітарному стані
3.	Проведення обстежень об'єктів щодо дотримання законодавства у сфері торгівлі, ресторанного господарства, сфері послуг та сфері захисту прав споживачів за розглядом звернень громадян	управління з розвитку споживчого ринку департаменту економічного розвитку ММР	розгляд звернень громадян за фактами порушень законодавства у сфері торгівлі, ресторанного господарства, сфері послуг та сфері захисту прав споживачів
4.	Продовження діяльності щодо підтримки вітчизняного товаровиробника та насичення споживчого ринку якісною продукцією	управління з розвитку споживчого ринку департаменту економічного розвитку ММР	сприяння насиченню споживчого ринку товарами вітчизняного виробництва. Підтримка місцевих товаровиробників шляхом популяризації продукції, розширення ринку збуту
5.	Здійснення моніторингу об'єктів торгівлі та сфери послуг на предмет дотримання ст. 30 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»	управління з розвитку споживчого ринку департаменту економічного розвитку ММР	забезпечення дотримання мовного законодавства та застосування суб'єктами господарювання української мови як державної у сфері торгівлі, послуг та ресторанного господарства

2.6. АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСЛУГИ

Мета розвитку галузі	<i>комплексне вдосконалення системи надання адміністративних послуг, поліпшення якості надання адміністративних послуг, включаючи підвищення рівня комфортності обслуговування суб'єктів звернення, їх повного та вичерпного інформування і консультування шляхом функціонування департаменту та забезпечення відкритості інформації про його діяльність</i>
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- відсутність розгалуженої мережі точок доступу до адміністративних послуг (територіальних підрозділів департаменту (ТП)/віддалених робочих місць адміністраторів (ВРМ) в усіх районах міста);
- відсутність належних умов доступу до адміністративних послуг для осіб з інвалідністю;
- недостатнє матеріально-технічне забезпечення, в тому числі брак відповідного технічного обладнання, меблів, програмного забезпечення для організації ефективної роботи;
- відсутність відкритої та зрозумілої інформації щодо надання адміністративних послуг від суб'єктів надання таких послуг;
- недостатній організаційний та технічний рівень комунікації між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт будівель та приміщень для розміщення департаменту з надання адміністративних послуг ММР (ТП, ВРМ)	виконком ММР, управління капітального будівництва ММР, управління комунального майна ММР, департамент з надання адміністративних послуг ММР	поліпшення якості надання послуг та збільшення точок доступу до необхідних громадянам і бізнесу послуг і сервісів через розширення мережі департаменту з надання адміністративних послуг ММР (ТП, ВРМ)
2.	Облаштування будівель та приміщень, забезпечення департаменту з надання адміністративних послуг ММР/ТП/ВРМ обладнанням, комп'ютерною технікою, меблями, програмними засобами	департамент з надання адміністративних послуг ММР	покращення ресурсного забезпечення департаменту з надання адміністративних послуг ММР
3.	Розширення спектру адміністративних послуг, які надаються через департамент з надання адміністративних послуг ММР	департамент з надання адміністративних послуг ММР	збільшення послуг, якими може скористатись громадськість у департаменті з надання адміністративних послуг ММР
4.	Забезпечення функціонування у департаменті з надання адміністративних послуг ММР контакт-центру (кол- та онлайн-консультацій грома-	департамент з надання адміністративних послуг ММР	впровадження ефективних сучасних способів комунікації міської влади з населенням щодо надання адміністративних послуг

	дянам щодо порядку надання адміністративних послуг)		
5.	Організація навчання, підвищення кваліфікації, обмін досвідом адміністраторів/державних реєстраторів	департамент з надання адміністративних послуг ММР	підвищення кваліфікаційного рівня співробітників департаменту з надання адміністративних послуг ММР, їх функціональної мобільності з метою взаємозамінності
	Цифрова трансформація та електронні сервіси у сфері надання адміністративних послуг	виконавчі органи ММР (суб'єкти надання адміністративних послуг), департамент з надання адміністративних послуг ММР	Забезпечення прозорості, відкритості та дієвості роботи влади у питаннях надання адміністративних послуг, зменшення витрат

2.7. РОЗВИТОК ТУРИЗМУ

Мета розвитку галузі

- післявоєнне поступове відновлення туристичного напрямку в місті; створення конкурентоспроможного на національному та міжнародному ринках туристичних атракцій, продуктів, подій, у т.ч. із використанням водних ресурсів, здатних максимально задовольнити туристичні потреби мешканців міста та гостей в умовах військового стану та після його відміни

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- повномасштабна війна російської федерації проти України (зменшення податкових надходжень від туристичної діяльності; зменшення кількості туристів; руйнування інфраструктури тощо),
- відсутність прогресивних методів і стандартів туристичного обслуговування,
- недостатній рівень інноваційної частки в туристичній інфраструктурі,
- недостатній рівень проінформованості туристів,
- недостатній рівень розвитку туристичної інфраструктури
- недостатній рівень розвитку екскурсійної діяльності в місті

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
Завдання 1. Просування та підтримка Туристично-Інформаційного центру			
1.1.	Участь у туристичних виставках, ярмарках, форумах тощо, місцевого, національного та міжнародного рівнів (у т.ч. відрядження, квитки, послуги перекладачів, проведення конференцій, форумів, супровід, зйомка тощо)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР)	підвищення пізнаваності та туристичної привабливості м.Миколаєва, розвиток регіонального та міжнародного співробітництва у сфері туризму

1.2.	Розроблення та виготовлення окремої або комплектів сувенірно-інформаційної продукції (каталоги, буклети, листівки, сувеніри із зображенням туристичних атракцій та івентів м.Миколаєва, туристичного логотипу, тощо) Розроблення макетів тощо). Розробка промоційної відео продукції (зйомка, монтаж, SEO просування тощо)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), виконавчі органи ММР	залучення інвестицій для відновлення міста, сприяння пізнаваності та популяризації бренду м.Миколаєва
1.3.	Акуталізація та просування туристичного інтернет-порталу м. Миколаєва, (дизайну, опис інфраструктури, SEO просування тощо	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), виконавчі органи ММР, громадська рада з питань розвитку туризму у м. Миколаєві при департаменті економічного розвитку ММР (за узгодженням)	забезпечення інформаційних потреб потенційних туристів та екскурсантів м. Миколаєва
1.5.	Співпраця із громадкістю та суб'єктами туристичної та суміжної з нею діяльністю міста	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), громадська рада з питань розвитку туризму у м.Миколаєві	активізація діяльності суб'єктів туристичної та суміжної з нею діяльності
2 Створення нових атракцій (туристичних продуктів)			
2.1.	Створення нових екскурсійних маршрутів пов'язаних із життям Миколаєва у воєнні часи (розробка сценаріїв екскурсії, залучення екпертів, залучення екскурсоводів для проведення)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), Громадська рада з питань розвитку туризму міста Миколаєва	Активізація екскурсійної діяльності в місті у умовах військового стану та після його відміни. Збільшення внутрішніх та іноземних туристів.
2.2.	Створення інноваційних туристичних продуктів (маршрутів), у т.ч. з використанням інноваційних технологій (VR, доповнена реальність тощо) (розробка контенту, написання сценарію, організація та проведення зйомок, розробка та дизайн комп'ютерної графіки, створення відеоролика в 3D анімації, залучення експертів,	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР)	

	придбання або оренда сучасного інноваційного обладнання (VR окуляри, інформаційні бокси із програмним забезпеченням тощо)		
2.3.	Створення та облаштування інноваційних туристичних локацій (у т.ч. розробка концептуального дизайну, проєктів, здійснення відповідних заходів щодо облаштування, ремонту тощо)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), виконавчі органи ММР	
2.4.	Розробка, створення та організація нових туристичних подій (у т.ч. розробка концепції, сценарію, проведення заходів, тощо)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР)	
2.5	Участь у грантових програмах, конкурсах тощо національних та міжнародних організацій у сфері туризму, зокрема щодо створення нових туристичних атракцій,	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР)	залучення фінансової підтримки для реалізації проєктів з метою створення нових туристичних атракцій, екскурсійних маршрутів, подій.
3. Підтримка водного та яхтового туризму			
3.1	Формування культури водного, у т.ч. яхтового, відпочинку мешканців та гостей міста (промоція, проведення заходів щодо обміну досвідом, подієвих заходів тощо)	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), інститути громадянського суспільства (експертне середовище)	Розвиток водного відпочинку для мешканців і гостей міста
3.2	Створення системи інформаційного та довідкового обслуговування туристів та суб'єктів водного та яхтового туризму на території Миколаєва, (створення єдиних порталів з базами даних по туристичних маршрутах та об'єктах інфраструктури яхтового туризму, розроблення інвестиційних проєктів) тощо	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), інститути громадянського суспільства (експертне середовище)	Розвиток водного та яхтового туризму
3.3	Розробка схеми розміщення маршрутів водного та яхтового туризму, об'єктів туристичних відвідувань та інфраструктури яхтового туризму	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), інститути громадянського суспільства (експертне середовище)	Популяризація потенціалу водного та яхтового туризму міста

3.3	Розробка та виготовлення карт, схем, довідників, буклетів тощо з водного, яхтового туризму в місті Миколаєві	Виконком ММР (департамент економічного розвитку ММР), інститути громадянського суспільства (експертне середовище)	Популяризація потенціалу водного та яхтового туризму міста
-----	--	---	--

3. РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ

3.1. ЖИТЛОВЕ ГОСПОДАРСТВО

Мета розвитку галузі	<p>- відновлення пошкодженого/зруйнованого багатоквартирного житлового фонду, внаслідок військової агресії РФ;</p> <p>- забезпечення сталого розвитку для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів та стандартів;</p> <p>- реформування галузі проводиться з урахуванням інтересів кожної конкретної людини та передбачає підтримку розвитку різних форм самоорганізації і широке роз'яснення процесу і результатів реформ;</p> <p>- для виконання поставлених завдань пропонується вдосконалити механізми стимулювання створення ОСББ та ОСН, сприяти розвитку конкурентного середовища на ринку ЖКГ, залученню в міське господарство інвестиційних надходжень, зокрема на засадах публічно-приватного партнерства для вирішення проблемних питань</p>
-----------------------------	---

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- велика кількість пошкодженого/зруйнованого багатоквартирного житлового фонду, внаслідок військової агресії РФ;
- застарілість житлового фонду, необхідність проведення капітальних ремонтів, низька енергоефективність у житловому секторі;
- низька ефективність діяльності житлово-комунальних підприємств та необхідність оновлення їх матеріально-технічної бази;
- аварійний стан міських мереж.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Надання якісних житлово-комунальних послуг населенню	департамент ЖКГ ММР	поліпшення житлових умов мешканців, збереження житлового фонду
2.	Утримання житлового фонду у належному стані	департамент ЖКГ ММР	поліпшення житлових умов мешканців
3.	Переоснащення ліфтового господарства, зокрема: модернізація, заміна ліфтів у багатоповерхових будинках	департамент ЖКГ ММР	поліпшення житлових умов мешканців, збереження житлового фонду, безпека мешканців будинків

4.	Проведення заходів з реформування житлово-комунального господарства, активізація роз'яснювальної роботи серед населення з метою створення ОСББ	департамент ЖКГ ММР	сприяння створенню конкурентного середовища на ринку житлово-комунальних послуг, поліпшення житлових умов мешканців, виховання ефективного власника житла
5.	Відновлення пошкодженого/зруйнованого житлового фонду внаслідок агресії РФ	департамент ЖКГ ММР	поліпшення житлових умов мешканців, збереження житлового фонду

3.2. КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Мета розвитку галузі	- забезпечення сталого функціонування водопровідно-каналізаційного та теплового господарства міста, відновлення систем обладнання попереднього очищення водозабору, ліквідація об'єктів підвищеної небезпеки на системах знезараження питної води, безперебійного та якісного надання комунальних послуг громадянам та установам, розвиток міської транспортної інфраструктури, будівництво та розвиток інженерної інфраструктури, забезпечення права громадян на отримання ритуальних послуг
-----------------------------	---

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- незадовільний технічний стан об'єктів транспортної інфраструктури комунальної власності територіальної громади м. Миколаєва,
- відсутність, зношеність магістральних інженерних мереж та комунікацій,
- наявність об'єктів підвищеної небезпеки в районі щільної забудови в системах знезараження питної води, повна зношеність обладнання попереднього очищення води на системах водозабору,
- недостатність місць для поховання померлих

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Будівництво доріг, світлофорних об'єктів, реконструкція та нове будівництво об'єктів транспортної інфраструктури комунальної власності територіальної громади м. Миколаєва	Управління капітального будівництва ММР, департамент ЖКГ ММР	Покращення інвестиційної привабливості міста та покращення рівня життя громадян
2.	Будівництво, реконструкція інженерних мереж	Управління капітального будівництва ММР, МКП «Миколаївводоканал», департамент ЖКГ ММР	Поліпшення умов проживання мешканців, забезпечення безперебійного надання послуг, збереження магістральних інженерних мереж та комунікацій

3.	Реконструкція систем знезараження питного водопостачання	Управління капітального будівництва ММР, МКП «Миколаївводоканал», департамент ЖКГ ММР	Поліпшення умов проживання мешканців, забезпечення безперервної якості послуг з централізованого водопостачання
4.	Будівництво кладовища	Управління капітального будівництва ММР, департамент ЖКГ ММР	Забезпечення місць для поховання померлих
5.	Вивезення твердих побутових відходів з мікрорайону Велика Корениха	Адміністрація Заводського району ММР	Дотримання належного санітарного стану на території мікрорайону в умовах несприятливої екологічної ситуації

3.3. ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА

Мета розвитку галузі	- створення належних умов для надання населенню міста доступних і якісних послуг з перевезення пасажирів усіма видами транспорту, підвищення ефективності та надійності функціонування громадського транспорту відповідно до чинного законодавства
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- дублювання на ключових магістралях міста великої кількості маршрутів, здійснення переміщень мешканцями міста громадським транспортом за допомогою пересадкових сполучень,
- недостатнє охоплення міським електротранспортом та автомобільним транспортом віддалених районів міста,
- високий рівень зношеності рухомого складу міського електротранспорту та контактних мереж,
- недостатня кількість автобусів великої та середньої пасажиромісткості для обслуговування маршрутів загального користування,
- відсутність єдиної диспетчерської служби та управління транспортним комплексом,
- недосконала система оплати проїзду в міському пасажирському транспорті,
- відсутність автоматизованого керування виробництвом та автоматизованого обліку споживання електроенергії (АСКОЕ).

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Забезпечення надання фінансової підтримки комунальним підприємствам	виконком ММР (управління транспортного комплексу, зв'язку та	забезпечення безперервної роботи міського пасажирського транспорту

	міського пасажирського транспорту	телекомунікацій ММР)	
2.	Оновлення рухомого складу: проведення тендера на закупівлю транспорту великої пасажиромісткості, пристосованого для перевезення громадян з обмеженими фізичними можливостями та його подальшого придбання	Ввконком ММР (управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР), КП ММР «Миколаїв-електротранс», КП ММР «Миколаївпаstrанс»	забезпечення потреб громадян з обмеженими фізичними можливостями
3.	Ремонт контактної-рейкової мережі КП ММР «Миколаївелектротранс»	КП ММР «Миколаїв-електротранс»	збереження і розвиток електротранспортної інфраструктури
4.	Оновлення парку трамвайних вагонів і тролейбусів	КП ММР «Миколаїв-електротранс»	збереження і розвиток електротранспорту
5.	Впровадження автоматизованої системи оплати проїзду у міському транспорті	управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР, КП ММР «Миколаїв-електротранс», КП ММР «Миколаївпаstrанс»	створення єдиної диспетчерської служби
6.	Вжиття заходів з організації проведення конкурсів по визначенню перевізників для обслуговування міських автобусних маршрутів загального користування	управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР	поліпшення якості послуг, культури обслуговування населення
7.	Модернізація господарства в автобусному депо	управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР, КП ММР «Миколаївпаstrанс»	отримання сучасного автопарку для забезпечення безперебійної роботи КП ММР «Миколаївпаstrанс»
8.	Забезпечення безбиткового функціонування КП ММР «Миколаївелектротранс» шляхом договірних відносин відповідно до чинного законодавства	виконавчий комітет ММР (управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР), КП ММР «Миколаїв-електротранс»	забезпечення безперебійної роботи міського пасажирського електротранспорту

3.4. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Мета розвитку галузі	✓	підвищення рівня енергозбереження та енергоефективності в закладах і установах комунальної власності соціального спрямування та житлових будинках,
	✓	скорочення використання паливно-енергетичних ресурсів в житлово-комунальному господарстві не менше, як на 25% порівняно з базовим рівнем,
	✓	відносне скорочення бюджетних видатків на використання паливно-енергетичних ресурсів в бюджетних установах

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- замала кількість будь-яких інвестицій у сферу енергозбереження та енергоефективності м. Миколаєва;
- відсутність пропаганди енергозбереження та спеціалістів у цій сфері і низька інформованість (підприємства та окремі громадяни не знають про можливості економії енергії);
- більшість будівель бюджетної сфери не підлягали впровадженню заходів з енергозбереження;
- відсутність достатнього фінансового забезпечення реалізації проєктів енергоефективності;
- відсутність профільних фахівців у галузі енергозбереження.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м. Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Виконання робочих проєктів реконструкції з термосанацією будівель бюджетної сфери	департамент енергетики, енергозбереження та впровадження інноваційних технологій ММР	розроблення робочих проєктів реконструкції з термосанацією будівель бюджетної сфери, коригування існуючих проєктів, розроблених у минулі роки
2.	Виконання реконструкції, капітального ремонту з термосанацією будівель бюджетної сфери	департамент енергетики, енергозбереження та впровадження інноваційних технологій ММР	реконструкція, капітальний ремонт з термосанацією будівель бюджетної сфери, економія енергоресурсів
3.	Відшкодування відсоткових ставок або частини тіла кредиту за залученими в кредитно-фінансових установах кредитами та понесених витрат за рахунок власних коштів на впровадження заходів з енергозбереження та енергоефективності у житловому фонді м. Миколаєва згідно з Порядком відшкодування	департамент енергетики, енергозбереження та впровадження інноваційних технологій ММР	заміна зношених теплових мереж та застарілого обладнання на нове енергоефективне

4.	Забезпечення діяльності КУ ММР «Центр енергоефективності м. Миколаєва»	департамент енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій ММР, КУ ММР «Центр енергоефективності м. Миколаєва»	забезпечення діяльності майданчика відкритого консультаційного центру з питань енергозбереження для населення
5.	Заходи щодо енергозбереження та енергоефективності	департамент енергетики, енергозбереження та впровадження інноваційних технологій ММР, департамент ЖКГ ММР	запровадження заходів щодо енергозбереження та енергоефективності у м.Миколаєві: здійснення енергомоніторингу, впровадження заходів Плану дій сталого енергетичного розвитку в умовах змін клімату (ПДСЕРК)
6.	Висвітлення діяльності департаменту енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій ММР в ЗМІ та популяризувати економічні, екологічні і соціальні переваги енергозбереження	департамент енергетики, енергозбереження та впровадження інноваційних технологій ММР	популяризація економічних, екологічних і соціальних переваг енергозбереження через ЗМІ, соціальні мережі, тощо

4. СОЦІАЛЬНА ТА ГУМАНІТАРНА СФЕРА

4.1. ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ ТА РИНОК ПРАЦІ

Мета розвитку галузі	- сприяння забезпеченню гідного рівня матеріального добробуту і умов життя громадян шляхом дотримання державних соціальних стандартів і гарантій; сприяння зростанню доходів громадян, шляхом зменшення заборгованості із виплати заробітної плати
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- наявність заборгованості із виплати заробітної плати та її зростання

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Здійснення моніторингових спостережень підприємств, установ і організацій міста Миколаєва з метою контролю за дотриманням вимог законодавства щодо своєчасності виплати	департамент праці та соціального захисту населення ММР	зменшення заборгованості із виплати заробітної плати на проблемних підприємствах міста

	заробітної плати та не нижче визначеного державною мінімального розміру оплати праці		
2.	Організація та проведення громадських та інших робіт тимчасового характеру	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Миколаївський міський центр зайнятості	тимчасове працевлаштування та матеріальна підтримка безробітних громадян
3.	Підвищення конкурентоспроможності на ринку праці незайнятого населення шляхом їх професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації та проведення профорієнтаційних заходів	Миколаївська філія Миколаївського обласного центру зайнятості	відтворення трудових ресурсів, створення додаткових умов для працевлаштування громадян
4.	Сприяння працевлаштуванню громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці, на нові робочі місця шляхом компенсації роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Миколаївська філія Миколаївського обласного центру зайнятості	стимулювання суб'єктів господарювання до створення нових робочих місць, створення додаткових умов для працевлаштування громадян
5.	Надання профорієнтаційних послуг особам з інвалідністю з метою їх адаптації до умов ринку праці та професійної інтеграції у суспільство. Організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації осіб з інвалідністю з метою сприяння працевлаштуванню та підвищення їх конкурентоспроможності	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Миколаївська філія Миколаївського обласного центру зайнятості, Миколаївське обласне відділення Фонду соціального захисту інвалідів	створення додаткових умов для працевлаштування та підвищення конкурентоспроможності
6.	Надання консультативної та методичної допомоги щодо порядку розробки, укладання, виконання колективних договорів. Проведення їх повідомної реєстрації, відповідно до діючого законодавства.	департамент праці та соціального захисту населення ММР	забезпечення соціального захисту працюючих осіб

4.2. СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Мета розвитку галузі	<ul style="list-style-type: none"> ✓ вдосконалення та посилення рівня соціального захисту населення міста, ✓ сприяння підвищенню рівня життя вразливих та соціально незахищених верств населення шляхом їх соціальної підтримки, ✓ вирішення питань соціально-побутового обслуговування громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, взаємодія з органами виконавчої влади, громадськими організаціями, діяльність яких має соціальну спрямованість, ✓ підвищення матеріально-побутового рівня, підвищення рівня поінформованості з питань соціальної підтримки, ✓ поліпшення ефективності взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної влади з регіональними громадськими організаціями та іншими юридичними особами у сфері підтримки Захисників та Захисниць України, внутрішньо переміщених осіб, осіб з інвалідністю, сімей, які опинилися в скрутних життєвих обставинах, ✓ розвиток системи надання соціальних послуг, ✓ забезпечення встановлених соціальних стандартів життя для кожної людини в умовах дії соціальних ризиків, ✓ надання транспортних послуг з використанням спеціального транспорту для перевезення осіб з числа маломобільних груп населення, що мають порушення опорно-рухового апарату та які пересуваються за допомогою допоміжних засобів реабілітації, інших осіб із захворюваннями, які не здатні до самостійного пересування та потребують сторонньої допомоги тощо ✓ поступове повернення бездомної особи до самостійного повноцінного життя шляхом вдосконалення надання їй комплексу соціальних послуг з урахуванням індивідуальних потреб ✓ підтримка учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України; ✓ розвиток комплексної системи національно патріотичного виховання дітей та молоді, проведення у місці цілісної політики щодо формування національно-патріотичної свідомості миколаївців; ✓ відзначення військовослужбовців Збройних сил України, працівників правоохоронних органів, бійців сил територіальної оборони Збройних сил України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, волонтерів та інших осіб за особисті заслуги, мужність та героїзм у ході захисту населення Миколаєва та території міста під час російського вторгнення в Україну; ✓ гідне пошанування пам'яті загиблих Захисників та Захисниць України, демонстрація поваги і шани до їх самопожертви від влади і суспільства; ✓ поліпшення ефективності взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної влади з регіональними громадськими організаціями та іншими юридичними особами у сфері підтримки учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- потреба в удосконаленні системи надання державних допомог, підвищення їх ефективності, посилення адресності;
- потреба у здійсненні реабілітаційних та оздоровчих заходів для осіб з інвалідністю та їх фінансування;
- відсутність можливості перегляду та користування базою даних пільговиків (ЄДАРП) питання не врегульовано на рівні Міністерства соціальної політики;
- відсутність місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб;
- не розвинена система надання адресних допомог для Захисників та Захисниць України, сімей загиблих/померлих учасників бойових дій, ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб, осіб та дітей з інвалідністю;
- потреба у створенні Центру для соціальної підтримки осіб без визначеного місця проживання - жінок та осіб з інвалідністю;
- розвиток якості надання соціальних послуг;
- потреба у створенні будинку нічного перебування для осіб без визначеного місця проживання;
- відсутність достатньої кількості місць постійного перебування для людей похилого віку, не облаштовані на сучасний лад кімнати, не враховано санітарні норми для проживання у міському геріатричному будинку милосердя імені святого Миколая;
- відсутність ініціатив та потужностей для розвитку соціальних послуг зі сторони громадян;
- недостатня поінформованість про послуги зі сприяння соціальній адаптації та ефективного вирішення проблем Захисників та Захисниць України, а також членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України;
- недостатній рівень національно-патріотичного виховання низький рівень громадянської свідомості;
- потреба у функціонуванні Миколаївського міського центру підтримки ветеранів війни;
- потреба удосконалення існуючих, розроблення нових законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань запровадження фінансово-інвестиційного механізму державної підтримки будівництва (придбання) житла для захисників України та членів їх сімей;
- професійна та соціальна адаптація учасників бойових дій та членів їх родин.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Підвищення якості надання державних допомог, запровадження сучасних технологій для проведення інформаційної роботи серед громадян міста	департамент праці та соціального захисту населення ММР	удосконалення функцій контролю за правильністю надання соціальної допомоги. Забезпечення надання усіх видів державних допомог відповідно до діючого законодавства. Прийом та обробка документів в електронній формі з використанням електронного цифрового підпису.
2.	Соціальна підтримка Захисників та Захисниць України, внутрішньо переміщених осіб забезпечення здійснення реабілітації дітей з	департамент праці та соціального захисту населення ММР	підтримка ветеранів війни, осіб з інвалідністю внаслідок війни, учасників бойових дій для здійснення оздоровчих заходів; підтримка стану здоров'я дітей з інвалідністю та сімей, в яких вони

	інвалідністю, які потребують супроводу		виховуються, збільшення їх кількості
3.	Організація якісного соціального обслуговування осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб в структурних підрозділах міського територіального центру. Моніторинг оцінки якості надання соціальних послуг	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	надання якісних соціальних послуг та збільшення кількості осіб, яким надаються соціальні послуги відповідно до державних стандартів.
4.	Надання гуманітарної та благодійної допомоги незахищеним верствам населення, які проживають на території Миколаївської міської територіальної громади	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	забезпечення продуктами харчування, засобами гігієни, одягом та взуттям осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах
5.	Покращання умов перебування в структурних підрозділах міського територіального центру для отримання мешканцями міста соціальних послуг (зміцнення матеріально-технічної бази, проведення капітальних ремонтів приміщень та територій)	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	створення комфортних умов перебування для отримувачів соціальних послуг у структурних підрозділах міського територіального центру
6.	Удосконалення роботи служби перевезення «Соціальне авто» міського територіального центру для надання транспортних послуг особам з обмеженими фізичними можливостями, порушенням опорно-рухового апарату та іншим маломобільним групам населення	департамент праці та соціального захисту населення ММР, Міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)	надання транспортних послуг особам з обмеженими фізичними можливостями, порушенням опорно-рухового апарату та іншим маломобільним групам населення
7.	Забезпечення діяльності КУ «Центр реінтеграції бездомних осіб»	департамент праці та соціального захисту населення ММР, центр	зменшення чисельності бездомних громадян, зниження захворюваності населення на особливо небезпечні хвороби, надання бездомним громадянам
8.	Створення будинку нічного перебування для		

	осіб без визначеного місця проживання	реінтеграції бездомних осіб	соціальних гарантій, у т.ч. жінкам та особам з інвалідністю; здійснення виїздів групою соціального патрулювання для виявлення та обліку бездомних осіб щодо інформування про можливість отримання необхідних послуг у Центрі реінтеграції бездомних громадян, забезпечення теплим одягом та взуттям (за необхідністю) та інше
9.	Забезпечення діяльності служб соціального патрулювання у м. Миколаєві для проведення соціальної роботи з бездомними особами		
10.	Поліпшення житлових умов підопічних міського геріатричного будинку милосердя імені Святого Миколая	департамент праці та соціального захисту населення ММР, міський геріатричний будинок милосердя імені Святого Миколая, управління капітального будівництва	збільшення жилої площі проживання підопічних з існуючих 5,7 кв.м до норм 10-12 кв.м на 1 особу. Збільшення ліжок/місць до 50 та безбар'єрний доступ до установи.
11	Облаштування прибудинкової території міського геріатричного будинку милосердя імені Святого Миколая	департамент праці та соціального захисту населення ММР, міський геріатричний будинок милосердя імені Святого Миколая; управління капітального будівництва Миколаївської міської ради	забезпечення безпеки при пересуванні територією будинку милосердя
12	Капітальний ремонт приміщення для комфортного перебування працівників та підопічних структурного підрозділу міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) в Заводському районі за адресою: вул. Кузнецька, 83	департамент праці та соціального захисту населення ММР; міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг); управління капітального будівництва Миколаївської міської ради	Покращання умов праці співробітників структурного підрозділу міського територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) в Заводському районі за адресою: вул. Кузнецька, 83

13	Облаштування покрівлі КУ «Центр реінтеграції бездомних осіб»	департамент праці та соціального захисту населення ММР; центр реінтеграції бездомних осіб; управління капітального будівництва Миколаївської міської ради	створення комфортних умов перебування клієнтів та співробітників центру реінтеграції бездомних осіб
14.	Оздоровлення учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України	Виконком ММР, управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР	підтримка учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України для здійснення оздоровчих заходів; підтримка їх стану здоров'я
15.	Здійснення діяльності Міського центру підтримки ветеранів війни, в тому числі на покращення матеріально-технічної бази та проведення капітального ремонту приміщення	Виконком ММР, управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР, Миколаївський міський центр підтримки ветеранів війни, УКБ ММР	вирішення питань соціальної адаптації, психологічної та фізичної реабілітації Захисників і Захисниць України
16.	Забезпечення надання на конкурсній основі одноразової матеріальної допомоги для відкриття або розвитку власної справи Захисникам та Захисницям України, членам родин загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України	Виконком ММР, управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР, Миколаївський міський центр підтримки ветеранів війни	вирішення соціальних проблем Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України
17.	Відшкодування вартості дороговартісного зубопротезування учасникам АТО/ООС, Захисникам та Захисницям України, членам сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України з супроводжуваним лікуванням	Виконком ММР, управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР	вирішення соціальних проблем учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України з супроводжуваним лікуванням

18.	Безоплатне паркування учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України	Виконком ММР, управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР, управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР	вирішення соціальних проблем учасників АТО/ООС, Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих (померлих) в АТО/ООС та Революції Гідності, Захисників та Захисниць України
18.	Встановлення однотипних намогильних споруд на могилах загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України, що поховані на території військових секторів кладовищ Миколаївської міської територіальної громади	Виконком ММР, департамент житлово-комунального господарства ММР, управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР	підтримка членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України

4.3. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Мета розвитку галузі	<i>- поліпшення здоров'я населення шляхом створення умов для забезпечення доступної кваліфікованої медичної допомоги, профілактики та раннього виявлення захворювань</i>
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- війна спричинила масове переміщення людей, загострення тяжких захворювань, поширення рідкісних у минулому хвороб, проблеми ментального здоров'я, професійного вигорання й переміщення медпрацівників, руйнування інфраструктури та ланцюгів постачання, а також значне падіння доходів людей і держави;
- негативний стан основних демографічних показників – загальна смертність залишається на високому рівні, низький народжуваності рівень;
- збільшення показників поширеності та розповсюдженості хронічних захворювань, що призводить до зростання контингентів хворих, які мають право на отримання лікарських засобів, виробів медичного призначення на пільгових умовах, що стає вагомим навантаженням на міський бюджет;
- недостатність коштів для оновлення матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та проведення необхідних капітальних ремонтів, реконструкцій в лікувальних закладах;
- незадовільне кадрове забезпечення галузі;
- низький рівень інформованості про сучасні медичні технології, засоби збереження здоров'я та активного дозвілля;
- недосконалість нормативно-правових актів, які впливають на створення умов для поліпшення стану здоров'я населення та підвищення ефективності використання в системі охорони здоров'я людських, матеріально-технічних та фінансових ресурсів в умовах ринкової економіки.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат
1.	Вдосконалення роботи закладів другого рівня в нових умовах фінансування	управління охорони здоров'я ММР	збереження та зміцнення здоров'я населення міста
2.	Створення перинатального центру II рівня на базі КНП ММР «Пологовий будинок №3»	управління охорони здоров'я ММР	збереження та зміцнення здоров'я населення міста
3.	Створення сучасної амбулаторії в селищі Велика Корениха КНП ММР «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 6»	управління охорони здоров'я ММР, управління капітального будівництва ММР	покращання умов надання первинної медичної допомоги мешканцям міста
4.	Створення реабілітаційного центру, у тому числі для постраждалих в наслідок воєнних дій на базі КНП ММР «Міська лікарня № 4»	управління охорони здоров'я ММР, управління капітального будівництва ММР	покращання умов надання первинної медичної допомоги мешканцям міста
5.	Будівництво дитячого діагностичного центру з бомбосховищем та переходом до стаціонарного корпусу в КНП ММР «Міська дитяча лікарня № 2»	управління охорони здоров'я ММР, управління капітального будівництва ММР	покращання умов надання первинної медичної допомоги мешканцям міста
6.	Забезпечення ендопротезами суглобів пацієнтів пільгової категорії населення	управління охорони здоров'я ММР	покращання показників ефективності лікування та зниження загальної інвалідизації населення міста
7.	Забезпечення видатків для придбання слухових апаратів для пільгової категорії населення	управління охорони здоров'я ММР	планується забезпечити близько 38 пільговиків
8.	Забезпечення видатків для проведення пільгового зубопротезування пільговій категорії населення	управління охорони здоров'я ММР	планується забезпечити близько 640 пільговиків
9.	Забезпечення видатків для безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів окремих груп населення та за певними категоріями захворювань	управління охорони здоров'я ММР	забезпечення пільговими рецептами насамперед інвалідів та пенсіонерів
10.	Проведення централізованого киснезабезпечення в стаціонарних закладах охорони здоров'я	управління охорони здоров'я ММР, управління капітального	покращання умов надання медичної допомоги мешканцям міста

		будівництва ММР	
11.	Проведення капітальних ремонтів в лікувальних закладах міста	управління охорони здоров'я ММР, управління капітального будівництва ММР	покращання умов надання медичної допомоги мешканцям міста

4.4. ОСВІТА

Мета розвитку галузі	<ul style="list-style-type: none"> - Реалізація Концепції «Нової української школи»; - Забезпечення освітніх потреб мешканців територіальної громади; - Створення безпечних умов для учасників освітнього процесу; - Створення умов для освіти та виховання дітей з особливими освітніми потребами; - Модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- відсутність захисних споруд цивільного захисту та найпростіших укриттів у закладах освіти;
- забезпечення закладів освіти водою гарантованої якості;
- відновлення зруйнованих та значно пошкоджених 7 закладів загальної середньої освіти (гімназії №7, 15, 48, ліцеїв № 2, 51, 60, імені М.Аркаса);
- забезпечення протипожежних заходів для безпечних умов організації освітнього процесу;
- навчання здобувачів освіти правилам і навичкам безпечної поведінки в умовах надзвичайних ситуацій;
- створення умов для осіб з особливими освітніми потребами для рівного доступу до якісної освіти;
- підняття престижу педагогічної професії

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат
1.	Ремонт захисних споруд цивільного захисту та їх облаштування в закладах освіти	управління освіти ММР, управління капітального будівництва ММР	наявність відремонтованих ЗС ЦЗ створить умови для безпечної організації освітнього процесу в очному форматі, що сприятиме підвищенню мотивації навчальної діяльності, знизить рівень тривожності учасників освітнього процесу
2.	Нове будівництво найпростіших укриттів в закладах освіти	управління капітального будівництва ММР	наявність побудованих найпростіших укриттів дозволить упровадити очний формат навчання; створить

			умови для безпечної організації освітнього процесу
3.	Відбудова зруйнованих закладів загальної середньої освіти	управління капітального будівництва ММР	здобувачі освіти зможуть навчатись очно у відбудованих закладах, наближених до місця проживання
4.	Розбудова «Нової української школи»	управління освіти ММР	продовження реформи загальної середньої освіти
5.	Забезпечення безпечних умов для перебування дітей у навчальних закладах	управління освіти ММР	поетапне встановлення систем відеоспостереження, доочищення води, впровадження протипожежних та інших заходів
6.	Створення умов для освіти та виховання дітей з особливими освітніми потребами	управління освіти ММР	Забезпечення рівних прав та відповідних умов для дітей на здобуття освіти. Облаштування пандусів, обладнання туалетних кімнат, встановлення сходових підйомників для доступу осіб з особливими освітніми потребами до навчальних кабінетів
7.	Забезпечення організованим підвезенням до школи та у зворотному порядку учнів шкіл, які проживають на відстані 3 км від закладу та потребують підвезення	управління освіти ММР	збереження здоров'я дітей, соціальна підтримка сімей, створення сприятливих умов навчання
8.	Облаштування класів безпеки у кожному закладі загальної середньої освіти	управління освіти ММР	сучасні класи безпеки, оснащені тренажерами, сприятимуть формуванню навичок надання домедичної допомоги та засвоєнню правил безпечної поведінки
9.	Відновлення та поліпшення матеріально-технічної бази закладів освіти	управління освіти ММР	поліпшення санітарних умов та створення умов для отримання якісних сучасних освітніх послуг
10.	Проведення заходів з енергозбереження	управління освіти ММР	скорочення видатків на оплату енергоносіїв
11.	Забезпечення морального та матеріального стимулювання і підтримки працівників галузі освіти	управління освіти ММР	нагородження переможців конкурсу «Вчитель року», інших професійних конкурсів, учителів, які підготували переможців олімпіад і конкурсів
12.	Проведення капітальних ремонтів закладів освіти	управління освіти ММР, управління капітального будівництва ММР	покращання санітарних умов та створення умов для отримання якісних сучасних освітніх послуг

4.5. КУЛЬТУРА

Мета розвитку галузі	- забезпечення умов для розвитку культури та мистецтва, збереження та охорона історичного середовища міста, що сприятиме гармонійному розвитку мешканців міста
-----------------------------	--

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- недостатність фінансового забезпечення, відсутність ресурсів для розвитку та інновацій;
- відсутність і неефективне використання наявної інфраструктури внаслідок застарілості матеріально-технічної бази, що не відповідає потребам та викликам часу;
- брак матеріально-технічних ресурсів для розвитку: площ для втілення творчої активності, приміщень для культурно-мистецьких організацій, творчих спілок, майданчиків для приватних колекцій, ускладненості доступу до використання закладів культури різних груп громадян та організацій;
- відсутність бачення на різних рівнях управління нового змісту діяльності установ, брак навичок фінансового менеджменту, фандрейзингу і спонсорської роботи, перевага логіки виживання замість логіки розвитку та змін.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат
1.	Реалізація заходів міської комплексної Програми «Культура та охорона культурної спадщини» на 2021-2025 роки	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	забезпечення на території м.Миколаєва умов для розвитку культури та мистецтв, збереження культурної спадщини як необхідних умов гармонійного суспільства, розбудови демократичної правової держави
2.	Зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури, поліпшення якісного складу спеціалістів закладів культури	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	підвищення ефективності діяльності закладів культури міста
3.	Сприяння діяльності творчих працівників та їхніх спілок, а також підприємств, установ, організацій (закладів) культурно-мистецької сфери, що діють на території міста, а також розвитку народної та самодіяльної творчості	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	створення необхідних матеріальних та духовних умов для всебічного та гармонійного розвитку кожної людини, розкриття її здібностей та обдарувань
4.	Реалізація проектів з енергозбереження, часткове переведення закладів культури на альтернативні види палива	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	економія бюджетних коштів, економія енергоресурсів

5.	Проведення капітальних ремонтів, робіт з реконструкції, реставрації та будівництва споруд закладів культури міста, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР, управління капітального будівництва ММР	створення сприятливих умов для забезпечення культурного розвитку населення міста
6.	Розбудова сфери охорони культурної спадщини шляхом здійснення капітального ремонту і ремонтно-реставраційних робіт на будівлях, пам'ятках містобудування і архітектури, впровадження інноваційного підходу щодо популяризації пам'яток культури міста	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	збереження об'єктів культурної спадщини м.Миколаєва, збільшення туристичного потоку до міста та підвищення туристичного іміджу Миколаєва

4.6. ПІДТРИМКА ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Мета розвитку галузі

- ✓ створення належних умов для самореалізації та розвитку потенціалу молоді міста, підвищення рівня її самостійності та конкурентоспроможності, забезпечення активної участі молоді в суспільному житті, подолання негативних наслідків військової агресії росії,
- ✓ участь у житті громади та активна громадянська позиція молоді передбачають наявність прав, засобів, простору та можливостей, а в разі необхідності – і підтримки для участі у процесі прийняття рішень та впливу на цей процес, а також участі в будь-яких формах діяльності з метою побудови кращого суспільства,
- ✓ враховуючи військовий стан у державі та негативні наслідки військової агресії росії, управлінням здійснюється робота по відновленню нормального функціонування молодіжних інститутів громадянського суспільства та поверненню молоді до повноцінного життя у місті,
- ✓ формування та реалізація в місті політики, спрямованої на комплексне забезпечення прав та інтересів дітей, створення найкращих умов для життя й розвитку кожної дитини, з особливою увагою до потреб і проблем соціально незахищених груп дітей, підтримка сімей з дітьми

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- відносно мала частка населення молоді серед мешканців міста;
- неможливість залучення молоді до масових публічних заходів;
- неможливість реалізації повною мірою повноважень профільним управлінням у молодіжній сфері;
- відсутність достатньої кількості робочих місць для молоді;
- низький рівень участі учнівської та студентської молоді у процесі прийняття рішень на місцевому рівні;

- повільні темпи розвитку підприємництва серед молоді;
- недостатнє набуття молодими людьми знань, умінь та навичок поза системою освіти з метою підвищення конкурентоспроможності молоді на ринку праці;
- забезпечення доступності відпочинкових послуг для дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки;
- забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб з їх числа, житлом;
- забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на сімейні форми влаштування.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Надання кращим студентам стипендії міського голови та міської ради	управління молодіжної політики ММР	надання 100 стипендій
2.	Забезпечення діяльності Ради з питань молодіжної політики при міському голові	управління молодіжної політики ММР	залучення до роботи Ради не менше 10 молодіжних громадських організацій та органів студентського самоврядування
3.	Підтримка ініціатив інститутів громадянського суспільства	управління молодіжної політики ММР	підтримка не менше 50 ініціатив інститутів громадянського суспільства
4.	Проведення заходів для змістовного дозвілля та неформальної освіти молоді	управління молодіжної політики ММР	проведення не менше 100 заходів
5.	Проведення заходів з національно-патріотичного виховання молоді	управління молодіжної політики ММР	проведення не менше 100 заходів
6.	Створення молодіжного центру	виконавчий комітет ММР, управління молодіжної політики ММР, інші структурні підрозділи	створення комунальної установи «Миколаївський молодіжний центр»
7.	Встановлення і підтримання взаємовигідних зв'язків з представниками міжнародних організацій у молодіжній сфері з метою обміну досвідом	управління молодіжної політики ММР	проведення зустрічей
8.	Забезпечення організації та проведення за предметом закупівлі послуг – послуги центрів і будинків відпочинку (послуги щодо проведення заходів з відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки м. Миколаєва у літній період)	служба у справах дітей ММР	реалізація коштів місцевого бюджету на закупівлю відпочинкових послуг дітям, які потребують соціальної уваги та підтримки м.Миколаєва; закупівля якісних відпочинкових послуг на узбережжі Чорного моря

			Миколаївської області та м.Миколаєва
9.	Здійснення капітальних та поточних ремонтних робіт житла, що є комунальною власністю міста, та на базі якого створені дитячі будинки сімейного типу	департамент енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій ММР, департамент житлово-комунального господарства ММР	забезпечення права дітей-вихованців дитячих будинків сімейного типу на належні умови проживання та виховання-5 дитячих будинків сімейного типу
10.	Забезпечення дитячих будинків сімейного типу необхідними меблями, побутовою технікою та іншими предметами тривалого вжитку відповідно до переліку, затвердженого виконавчим комітетом Миколаївської міської ради	виконавчий комітет ММР, служба у справах дітей ММР	підтримка функціонування дитячих будинків сімейного типу
11.	Надання матеріальної допомоги сім'ям, які взяли на виховання трьох і більше дітей з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, для організації спільного відпочинку з розрахунку 2,00 тис. грн на одну особу на сім календарних днів	департамент праці та соціального захисту населення ММР, служба у справах дітей ММР	заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення
12.	Надання матеріальної фінансової допомоги сім'ям, які виховують дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, з інвалідністю, з розрахунку одного прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку двічі на рік	департамент праці та соціального захисту населення ММР, служба у справах дітей ММР	забезпечення належних умов виховання дітей з інвалідністю

4.7. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Мета розвитку - розвиток дитячо-юнацького спорту, фізичного виховання і галузі фізкультурно-оздоровчої роботи у навчально-виховній сфері, забезпечення функціонування та удосконалення мережі закладів фізичної культури і спорту, популяризація здорового способу життя, реалізація дитячої і молодіжної політики у сфері фізичної культури і спорту

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- відсутність сучасних спортивних споруд для проведення навчально-тренувального процесу із спортсменами та особами, задіяними масовим спортом, проведення змагань згідно з вимогами міжнародних федерацій;
- недостатній рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення спортивних закладів та установ міста;
- недооцінка суспільством ролі масової фізичної культури і спорту для гармонійного розвитку людини, поліпшення її стану здоров'я.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Проведення міських галузевих спартакіад, спортивних фестивалів та інших фізкультурно-оздоровчих та масових спортивних змагань серед підприємств, установ та організацій	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	збільшення кількості осіб, які займаються фізичною культурою, популяризація здорового способу життя
2.	Організовувати та проводити регіональні змагання з видів спорту серед людей з особливими потребами (чемпіонати та кубки міста)	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	збільшення кількості осіб, які займаються фізичною культурою людей з особливими потребами, популяризація здорового способу життя
3.	Проводити змагання з допризовної підготовки, військово-прикладних видів спорту серед учнівської та студентської молоді	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	Підвищення рівня фізичної підготовленості допризовної молоді
4.	Проведення капітальних ремонтів закладів фізичної культури і спорту комунальної власності міста	управління капітального будівництва ММР, управління у справах фізичної культури і спорту ММР	покращання умов для занять спортом, збільшення кількості учнів у дитячо-юнацьких спортивних школах усіх типів
5.	Проведення спортивно-масових заходів з олімпійських та неолімпійських видів спорту згідно з календарем спортивно-масових заходів на рік	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	проведення та популяризація здорового способу життя, збільшення кількості спортсменів міста та підвищення спортивних результатів
6.	Надавати стипендію міського голови та міської ради кращим спортсменам міста за рішенням експертної ради, затвердженої міським головою	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	стимулювання спортсменів до максимально високого результату
7.	Здійснювати одноразові грошові винагороди видатним спортсменам комунальних спортивних шкіл міста Миколаєва за високі призові місця на змаганнях всеукраїнського та міжнародного рівня на підставі протоколу	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	стимулювання спортсменів до максимально високого результату

	засідання робочої групи та розпорядження міського голови		
8.	Здійснювати одноразове преміювання тренерів – викладачів комунальних спортивних шкіл міста Миколаєва з метою залучення молодих тренерів до роботи з дітьми та молоддю на підставі протоколу засідання робочої групи та розпорядження міського голови	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	Підтримка талановитих тренерів – викладачів зі спорту, які працюють з дітьми, молоддю та дорослими, популяризація професії тренер
9.	Здійснювати одноразові грошові винагороди спортсменам - чемпіонам, призерам літніх і зимових Олімпійських, Паралімпійських, Дефлімпійських, Європейських Ігор та Всесвітніх Ігор з неолімпійських видів спорту на підставі протоколу засідання робочої групи та розпорядження міського голови	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	Стимулювання успішних виступів спортсменів на спортивній арені
10.	Забезпечувати придбання інноваційного спортивного інвентарю, обладнання та транспортних засобів для комунальних дитячо-юнацьких спортивних шкіл міста Миколаєва, школи вищої спортивної майстерності м. Миколаєва, баз комунальних спортивних споруд м. Миколаєва	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	збільшення кількості спортсменів, які займаються спортом, покращання спортивного результату

5. ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА

Мета розвитку галузі *Забезпечення органами місцевого самоврядування ефективної реалізації державної політики, спрямованої на зменшення ризику виникнення надзвичайних ситуацій та гарантування високого рівня захисту населення і територій від їх наслідків*

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- великі обсяги матеріальних втрат від надзвичайних ситуацій
- велика кількість потенційно небезпечних об'єктів
- недостатня готовність захисних споруд цивільного захисту
- можливість виникнення аварії з викидом хімічно небезпечних речовин і утворенням зон хімічного забруднення
- недостатній рівень покриття адміністративних територій м.Миколаєва засобами оповіщення
- недостатній рівень готовності органів управління та сил цивільного захисту до дій за призначенням

- недостатня обізнаність населення щодо дій в умовах загрози або виникнення надзвичайних ситуацій

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Поповнення міського матеріального резерву паливо-мастильними матеріалами та матеріалами, необхідними для запобігання виникненню та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, здійснення заходів з евакуації населення	управління з питань НС та ЦЗН ММР	Підтримання комплектування міського матеріального резерву не менше як 90%
2.	Фінансування заходів з постійного та обов'язкового аварійно-рятувального обслуговування територій та потенційно небезпечних об'єктів комунальної власності і заходів з рятування на водах	управління з питань НС та ЦЗН ММР	Залучення 4 (чотирьох) оперативних одиниць аварійно-рятувального формування для обслуговування ПНО, території та рекреаційних зон міста
3.	Утримання та реконструкція (модернізація) міської системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій керівного складу та населення міста	управління з питань НС та ЦЗН ММР	Забезпечення сталого функціонування апаратури та інших технічних засобів оповіщення і електрозв'язку
4.	Утримання та приведення засобів колективного захисту в готовність до використання за призначенням	управління з питань НС та ЦЗН ММР	Приведення у готовність всіх ЗС ЦЗ комунальної форми власності
5.	Накопичення засобів індивідуального захисту (ЗІЗ)	управління з питань НС та ЦЗН ММР	Доведення відсотку забезпеченості ЗІЗ: - працівників ОСМ до 100%, - непрацюючого населення до 50 %
6.	Виготовлення та розповсюдження пам'яток для навчання населення щодо дій в умовах загрози та виникнення надзвичайних ситуацій	управління з питань НС та ЦЗН ММР	150000 пам'яток щороку

6. ОХОРОНА ПРИРОДНОГО НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Мета розвитку галузі - створення комфортних умов для проживання мешканців міста, поліпшення стану навколишнього природного середовища, запобігання проявам небезпечних екзогенних геологічних процесів, виховання екологічної культури

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- поводження з відходами, у тому числі від руйнувань,
- забруднення поверхневих вод,
- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту,
- поширення небезпечних екзогенних процесів,
- підтримання екологічної рівноваги урбоєкосистеми,
- раціональне землекористування,
- поводження з безпритульними тваринами,
- низький рівень екологічної свідомості та поінформованості городян.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Проведення заходів щодо вдосконалення системи поводження з відходами	департамент ЖКГ ММР, КП ММР «Миколаївкомунтранс»	Зменшення шкідливого впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище
2.	Проведення реконструкції водопровідно-каналізаційного господарства	МКП «Миколаївводоканал», управління капітального будівництва ММР, департамент ЖКГ ММР	Оновлення водопровідно-каналізаційної мережі міста, зменшення обсягів надходження забруднюючих речовин до поверхневих вод
3.	Збільшення та оновлення парку громадського транспорту, розвиток велосипедної інфраструктури	департамент архітектури та містобудування ММР, управління транспортного комплексу, зв'язку та телекомунікацій ММР, департамент ЖКГ ММР, адміністрації районів ММР	Зменшення обсягу викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря
4.	Припинення поширення та ліквідація наслідків підтоплення, зсувів, абразійних процесів	управління капітального будівництва ММР, департамент ЖКГ ММР	Будівництво дренажних систем, берегоукріплювальних та протизсувних споруд тощо
5.	Оновлення та збільшення кількості зелених насаджень, знесення сухостою та аварійних дерев, боротьба з карантинними рослинами, проведення робіт з реконструкції та ремонту об'єктів зеленого господарства	департамент ЖКГ ММР, адміністрації районів ММР, КП ММР «Миколаївські парки»	Підвищення рівня благоустрою міста, підтримання екологічної рівноваги
6.	Розробка проектів землеустрою щодо організації та встановлення меж парків, скверів та зелених зон міста,	департамент ЖКГ ММР, КП ММР «Миколаївські парки»	Впорядкування об'єктів зеленого господарства в місті

	проведення інвентаризації зелених насаджень та МАФів на вищезазначених об'єктах, розробка проєктів утримання та реконструкції для існуючих парків-пам'яток садово-паркового мистецтва та рекомендацій щодо заповідання нових територій та об'єктів		
7.	Проведення просвітницької роботи з населенням	департамент ЖКГ ММР	Проведення еколого-просвітницьких заходів та друк інформаційної продукції з питань екології

7. ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ

Мета розвитку галузі	<ul style="list-style-type: none"> ✓ поглиблення впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у поточну діяльність Миколаївської міської ради та її структурних підрозділів; ✓ забезпечення належного рівня безпеки інформаційних систем; ✓ встановлення та підтримка постійного, об'єктивного та дієвого зворотного зв'язку місцевої територіальної громади з владою міста; ✓ впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій електронного врядування, електронної демократії.
-----------------------------	---

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- відсутність сформованої базової інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури електронного урядування для реалізації всіх проєктів і завдань у зазначеній сфері,
- відсутність автоматизованого обміну даними між інформаційно-телекомунікаційними системами,
- недостатній рівень інформаційної безпеки та захисту інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах,
- відсутність стандартизації електронних форм взаємодії, єдиного простору для одноразового введення інформації,
- усталені традиції ведення документообігу в паперовій формі в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Підтримка та супровід сервісу «Електронні петиції»	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР; управління апарату ради ММР, виконавчий комітет ММР	забезпечення прозорості та відкритості влади

2.	Ведення проекту «Громадський бюджет»	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР; департамент економічного розвитку ММР	підвищення прозорості міста за рахунок електронних проєктів
3.	Ведення проекту «Відкриті дані Миколаїв»	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	впровадження та технічна підтримка
4.	Створення внутрішнього порталу	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	підвищення якості управління діяльністю виконавчого комітету ММР
5.	Впровадження системи «Електронне звернення громадян»	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	підвищення якості управління діяльністю громади, забезпечення відкритості та прозорості дій міської влади
6.	Створення сервісів «Електронна демократія»	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	забезпечення взаємодії мешканців міста з міськими структурами в електронному вигляді
7.	Створення єдиного електронного простору міста	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	підвищення якості управління діяльністю виконкому ММР
8.	Впровадження сервісу «Бюджетна карта міста»	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	підвищення рівня контролю за діяльністю виконкому ММР та забезпечення прозорості
9.	Створення електронного кабінету мешканця міста	відділ стандартизації та впровадження електронного врядування ММР	поліпшення електронних послуг громади

8. РОЗВИТОК МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Мета розвитку галузі - реалізація заходів, спрямованих на забезпечення функціонування та розвитку місцевого самоврядування, ефективності роботи депутатського корпусу, підвищення активності громадськості міста тощо

Основні проблемні питання розвитку галузі, які потребують вирішення:

- потреба у захисті майнових та інших інтересів громади міста
- необхідність узгодження дій органів місцевого самоврядування міського рівня щодо захисту прав та інтересів громади міста
- потреба у поліпшенні умов роботи виконавчих органів Миколаївської міської ради

Заходи щодо забезпечення виконання Програми економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки

№ п/п	Зміст заходу	Відповідальний за виконання	Очікуваний результат, результативні показники
1.	Сплата судового збору за подання позовних заяв та скарг до судів відповідних інстанцій від імені Миколаївської міської ради, виконавчим комітетом Миколаївської міської ради, та інших судових витрат, здійснення добровільного виконання судових рішень про стягнення	виконавчі органи Миколаївської міської ради	Отримання коштів до бюджету м. Миколаєва
2.	Забезпечення співробітництва Миколаївської міської ради з асоціаціями органів місцевого самоврядування та іншими формами добровільних об'єднань України та інших держав	Виконком ММР (департамент міського голови ММР), Миколаївське регіональне відділення Асоціації міст України	Підвищення іміджу м.Миколаєва на всеукраїнському та закордонному просторі з метою залучення додаткових коштів тощо
3.	Утримання у належному стані матеріально-технічної бази виконавчих органів міської ради, забезпечення належної організації роботи депутатів міської ради та працівників виконавчих органів (придбання предметів довгострокового користування), проведення капітальних ремонтів з метою організації належної роботи депутатів міської ради та працівників виконавчих органів	виконавчі органи Миколаївської міської ради	Поліпшення умов праці посадових осіб місцевого самоврядування та депутатського корпусу міської ради
4.	У випадках розташування виконавчих органів міської ради в одній будівлі, оплату за комунальні послуги та енергоносії, послуги з прибирання та охорони здійснює виконавчий орган міської ради, на балансі якого знаходиться ця будівля або яка	виконавчі органи Миколаївської міської ради	Підвищення ефективності функціонування системи управління

	передана йому в оперативне управління (оренду)		
--	--	--	--

III. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПРОГРАМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ М.МИКОЛАЄВА НА 2024-2026 РОКИ

Заходи Програми на 2024-2026 роки є відображенням наведених першочергових проблем по кожному розділу Програми та конкретизацією основних завдань з наведенням відповідальних виконавців, очікуваних результатів виконання.

Програма визначає цілі соціально-економічного розвитку міста на 2024-2026 роки, інструментами досягнення яких виступають міські програми розвитку, що характеризують різні сфери життєдіяльності територіальної громади.

У 2024 році в місті Миколаєві здійснюватиметься реалізація 23 міських програм розвитку, які затверджені Миколаївською міською радою станом на 01.10.2023, перелік яких наведено у додатку 2 до Програми та може бути уточнений протягом року. Відповідальними виконавцями міських програм розвитку є 14 виконавчих органів Миколаївської міської ради, МКП «Миколаївводоканал», КУ ММР «Агенція розвитку Миколаєва».

Ресурсами для впровадження заходів міських програм розвитку визначаються кошти бюджету Миколаївської міської територіальної громади в межах бюджетних призначень, затверджених на відповідний рік.

Інші основні заходи, що не відображаються в галузевих програмах та входять до Програми економічного і соціального розвитку міста, аналогічно фінансуються за рахунок бюджету Миколаївської міської територіальної громади.

Крім того, з метою забезпечення подальшого сталого економічного розвитку міста Миколаєва джерелами фінансування заходів Програми, міських цільових програм розвитку, затверджених міською радою, стануть кошти бюджету Миколаївської міської територіальної громади, трансферти з державного та обласного бюджетів, власні кошти суб'єктів господарювання, інвестиційні кошти та інші джерела, відповідно до чинного законодавства.

**ОСНОВНІ ПРОГНОЗНІ ПОКАЗНИКИ
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ м.МИКОЛАЄВА НА 2024-2026 РОКИ**

Негативний вплив воєнних дій на території України не дає визначити наслідки російської агресії, а також відсутність у повному обсязі необхідних для прогнозування на місцевому рівні статистичних показників унеможлиблюють розроблення реалістичних прогнозних показників економічного і соціального розвитку м.Миколаєва на 2024-2026 роки.

СЦЕНАРІЙ РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

	ОПТИМІСТИЧНИЙ	БАЗОВИЙ	ІНЕРЦІЙНИЙ
Чисельність мешканців громади	Повертається до довоєнного рівня (через повернення біженців та приплив трудових мігрантів)	Наближується але не досягає довоєнного рівня	Чисельність населення критично зменшується через небезпеку
Новий імідж громади, як інвестиційно привабливої території	Формується поступово. Стратегічні інвестори залучаються у галузі з високою доданою вартістю	Формується поступово. Стратегічні інвестори залучаються у пріоритетні галузі економіки та переробку сільськогосподарської сировини	Формується поступово. Стратегічні інвестори поводяться обережно враховуючи високі безпекові ризики
Інвентаризація земель та формування портфелю привабливих інвестиційних пропозицій	Так. Активне просування проєктів на інвестиційні ринки	Так. Активне просування проєктів на інвестиційні ринки	Ні
Комплексне оновлення портової інфраструктури та промисловості, впровадження сучасних та безпечних технологічних процесів, перехід на енергозберігаючі та	Так, достатньо активно	Так, поступово	Дуже повільно

ресурсозберігаючі технології, модернізація виробництва			
Розвиток високотехнологічного промислового виробництва та інновацій	Так	Так, але повільно	Ні
Активізація малого та середнього бізнесу	Так, зростання доходів	Так, але показники прибутковості помірно позитивні	Ні
	ОПТИМІСТИЧНИЙ	БАЗОВИЙ	ІНЕРЦІЙНИЙ
Створення ефективної системи надання комунальних послуг, у тому числі транспортно-логістичні, енерго-, водо-, тепlopостачання, поводження з ТПВ та благоустрою	Так	Так, але поступово	Дуже повільно
Рівень доходів населення	Зростає	Помірно збільшується	Зменшується
Залучення державних субвенції та коштів з інших джерел разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури	Активне	Повільне	Дуже повільно
Створення нових підприємств	Так	Так	Ні
Зменшення трудової міграції	Так	Так, але повільно	Ні. Продовжується виїзд кваліфікованих спеціалістів та працездатного населення.
Надання якісних освітянських послуг, що забезпечує потреби місцевого ринку праці	Так	Так, але потреби задовольняються не в повному обсязі	Ні. Значна міграція за межі громади.

Активність мешканців громади підвищується, формуються нові громадські організації	Так	Так, але повільно	Ні. Неприятливі умови для життя мешканців громади
Збільшуються надходження до місцевого бюджету, оптимізується структура видатків на розвиток	Так	Так, але помірно	Так, але повільно

**Перелік
міських програм розвитку, які діють у 2024 році**

№ з/п	Назва програми	Відповідальний виконавець (координатор)	Дата та № реєстрації програми
1.	Міська цільова програма про виконання рішень про стягнення коштів з виконавчих органів Миколаївської міської ради на 2019-2026 роки (із змінами)	юридичний департамент ММР	21.12.2018 № 49/29
2.	Міська Програма «Громадський бюджет м.Миколаєва» на 2021-2024 роки	департамент економічного розвитку ММР	24.12.2020 № 2/22
3.	Концепція розвитку річок та маломірного судноплавства у місті Миколаєві на 2019-2030 роки	департамент економічного розвитку ММР	20.12.2019 № 56/71
4.	Програма реформування та розвитку житлово-комунального господарства міста Миколаєва на 2020-2024 роки	департамент житлово-комунального господарства ММР	20.12.2019 № 56/62
5.	Програма поводження з котами і собаками та регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами у м. Миколаєві на 2020-2024 роки	департамент житлово-комунального господарства ММР	23.07.2020 № 57/376
6.	Екологічна політика м.Миколаєва	департамент житлово-комунального господарства ММР	23.12.2011 №12/19
7.	Програма з відшкодування витрат на відновлення внутрішньобудинкових мереж водопостачання співвласникам багатоквартирних будинків м. Миколаєва на 2023-2024 роки	департамент житлово-комунального господарства ММР	09.03.2023 № 18/10
8.	Міська цільова екологічна програма на 2023-2027 роки міста Миколаєва	департамент житлово-комунального господарства ММР	26.10.2023 №25/35
9.	Міська Програма енергозбереження «Теплий Миколаїв» на 2017-2024 роки (зі змінами)	департамент енергетики, енергетики, енергозбереження та запровадження інноваційних технологій ММР	23.12.2016 № 13/12
10.	Міська програма «Фізична культура і спорт» на 2022-2025 роки	управління у справах фізичної культури і спорту ММР	23.12.2021 № 12/187
11.	Міська Програма організації підтримки і реалізації стратегічних ініціатив та підготовки проектів розвитку міста Миколаєва на період 2016-2025 років (зі змінами)	КУ ММР «Агенція розвитку Миколаєва»	05.04.2016 № 4/15

№ з/п	Назва програми	Відповідальний виконавець (координатор)	Дата та № реєстрації програми
12.	Міська комплексна Програма «Інформатизація та розвиток електронного урядування» на 2020-2025 роки» (із змінами та доповненнями)	Відділ стандартизації та впровадження електронного урядування ММР	23.07.2020 № 57/371
13.	Програма відпочинку дітей на 2022-2024 роки	Служба у справах дітей ММР	14.12.2021 № 12/185
14.	Міська комплексна програма захисту прав дітей «Діти Миколаєва» на 2022-2024 роки	Служба у справах дітей ММР	23.12.2021 № 12/186
15.	Міська програма з національно-патріотичного виховання на 2022-2024 роки	Управління у справах ветеранів війни, внутрішньо переміщених осіб ММР	23.12.2021 № 12/188
16.	Міська цільова програма «Молодіжна політика» на 2022-2025 роки	Управління молодіжної політики ММР	23.12.2021 № 12/183
17.	Міська комплексна програма «Освіта» на 2022-2024 роки	управління освіти ММР	23.12.2021 № 12/182
18.	Міська цільова програма «Оновлення інфраструктури водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв на 2019-2033 рр.»	МКП «Миколаївводоканал»	09.06.2021 № 5/72
19.	Міська комплексна програма «Культура та охорона культурної спадщини» на 2021-2025 роки	управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	24.12.2020 № 2/16
20.	Програма розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Миколаївської міської ради та надання медичних послуг, понад обсяг передбачений програмою державних гарантій медичного обслуговування населення, на 2023-2025 роки	управління охорони здоров'я ММР	11.10.2022 № 542 (виконком)
21.	Міська Програма забезпечення житлом військовослужбовців військових частин Миколаївського гарнізону – платників податку на доходи фізичних осіб з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат до бюджету Миколаївської міської територіальної громади та членів їх сімей на 2023-2025 роки	відділ обліку та розподілу житла ММР	26.01.2023 № 17/1
22.	Міська Програма розвитку і функціонування української мови у м. Миколаєві на 2023-2025 роки	Управління з питань культури та охорони культурної спадщини ММР	23.03.2023 № 18/1
23.	Програма професійного навчання, підготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб	Відділ кадрів ММР	29.06.2023 № 21/16

№ з/п	Назва програми	Відповідальний виконавець (координатор)	Дата та № реєстрації програми
	місцевого самоврядування та депутатів Миколаївської міської ради на 2023-2025 роки		

**Перелік
пропозицій головних розпорядників бюджетних коштів щодо інвестиційних проєктів (об'єктів),
які планується фінансувати у 2024-2026 роках за кошти міського бюджету***

	Назва проєкту (об'єкта)	Проєктна потужність	Період реалізації проєкту	Наявність проєктно- кошторисної документації
1	2	3	4	5
	Департамент житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради			
1.	Нове будівництво світлофорного об'єкту в м.Миколаєві по вул. Херсонське шосе ріг вул. Новозаводської, у т.ч. коригування проєктно-кошторисної документації	1 об'єкт	2017-2024	Потребує коригування та експертизи проєктно-кошторисної документації
2.	Нове будівництво світлофорного об'єкту в м.Миколаєві по вул. Космонавтів ріг вул. Турбінної (коригування), у т.ч. експертиза проєкту	1 об'єкт	2017-2024	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області №15-0232-20 від 28.09.2020
3.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр. Героїв України в районі церкви, у тому числі проєктні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
4.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр. Миру, 17Г в районі ЗОШ №50, у т.ч. проєктні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування
5.	Нове будівництво дороги від вул. Новозаводська до вул. Космонавтів в м. Миколаєві, в т.ч. ТЕО, ОВД, проєктно-кошторисна документація та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Потребує виготовлення ПКД
6.	Нове будівництво вуличних мереж водопостачання у мкр. Варварівка в м. Миколаєві, в тому числі проєктно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Проєктно-кошторисна документація розробляється
7.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Пушкінській ріг вул. Сінна, у т.ч. проєктні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування
8.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Декабристів ріг вул. Дунаєва, у т.ч. проєктні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування

9.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Погранична ріг вул. 9 Слобідська, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проєктування
10.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул.Кузнецькій ріг вул. 9 Слобідська, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування
11.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр. Корабелів, в районі ЗОШ №54, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування
12.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Янтарній ріг вул. Степової, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
13.	Нове будівництво тролейбусної лінії по пр. Богоявленському від міського автовокзалу до вул. Гагаріна в м. Миколаєві. Коригування, у т. ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2017-2026	Експертний звіт ТОВ “Перша приватна експертиза” №17/348-12/20А від 17.12.2020
14.	Нове будівництво мереж водовідведення та напірного колектору у мкр. Варварівка в м.Миколаєві, у т.ч. розроблення ТЕО, проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Проектно-кошторисна документація розробляється
15.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Генерала Карпенка ріг вул. Біла, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2024	Потребує проєктування
16.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м. Миколаєві по вул. Біла ріг вул. Крилова, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування
17.	Нове будівництво світлофорного об'єкту на перехресті вул. Громадянська та вул. Кузнецька у м. Миколаєві, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування
18.	Нове будівництво світлофорного об'єкту на перехресті вул. Обсерваторна та вул. Адмірала Макарова у м. Миколаєві, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
19.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві на перехресті вул. Нікольської - вул. Соборної, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
20.	Нове будівництво світлофорного об'єкту на перехресті вул.Спаської та вул. Лягіна у м.Миколаєві, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування

21.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Троїцькій в районі церкви, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
22.	Нове будівництво світлофорного об'єкту на перехресті вул. 3 Воєнна - вул. Купорна в м.Миколаєві, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
23.	Нове будівництво світлофорного об'єкту на перехресті вул. Кузнечна - вул. 1 Слобідська в м. Миколаєві, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
24.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Лазурній біля будинку №28, у т. ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
25.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр. Миру в районі будинку за №1/1, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проєктування
26.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр. Миру в районі будинку за №2, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проєктування
27.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Космонавтів ріг вул. Китобоїв, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проєктування
28.	Нове будівництво кладовища по Херсонському шосе, 112 в м. Миколаєві. Коригування, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2018-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 06.07.2018 №1135-18Д, потребує коригування ПКД
29.	Нове будівництво мереж каналізації в Залізничному селищі від житлового будинку по вул. Крилова, буд.48 до вул. Індустріальна в м. Миколаєві, у т. ч. коригування проектних робіт та експертиза	591м	2018-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 20.09.2018 №15-0117-18
30.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м. Миколаєві по пр. Богоявленський ріг вул. Кобзарської в районі ЗОШ № 49, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проєктування
31.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Великій Морській ріг вул. Лягіна, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проєктування

32.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул.Торговий ріг пр.Богоявленського, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2025	Потребує проектування
33.	Реконструкція дюкера в мкр. Соляні через р.Інгул, 2 нитки Ду=500 мм, м. Миколаїв, у т. ч. коригування проектних робіт та експертиза	704 м	2017-2025	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області №00-1234-17/13 від 28.07.2017
34.	Реконструкція кабельної мережі 6 кВ з ПС «Жовтнева» до РП-104 (ГОСК) та РП-104 до ТП-2 у мкр. Балабанівка та на землях Галицинівської сільської ради, у т. ч. коригування проектних робіт та експертиза	3,8 км	2018-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області №15-0167-18 від 14.12.2018
35.	Реконструкція водогону Д=600мм по вул. Флотська від пров. Парусний до вул. Променевої, м.Миколаїв, у т. ч. коригування проектних робіт та експертиза	1557 м	2018-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області №15-0358-18 від 04.12.2018
36.	Реконструкція вулично-дорожньої мережі по пр. Богоявленський від вул. Гагаріна до вул. Торгова, у т.ч. ТЕО, проектні роботи та експертиза	1,7 км	2021-2026	Потребує проектування
37.	Реконструкція блоку мікрофільтрів на майданчику попереднього очищення води водопроводу «Дніпро-Миколаїв», у т. ч. проектні роботи та експертиза	183 тис.м ³ /доб.	2020-2026	Експертний звіт ТОВ «Експертиза ЗО» №690-19Д від 13.02.2020
38.	Реконструкція насосної станції 0-го підйому з установкою обертових сіток на майданчику попереднього очищення води водопроводу «Дніпро-Миколаїв»	900000 м ³ /доб.	2020-2026	Експертний звіт ТОВ «Експертиза ЗО» №749-19Д від 24.04.2020
39.	Реконструкція напірних колекторів та насосної станції каналізації по вул. Спортивна, 19 в м.Миколаїв, у т. ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
40.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. 3-я Воєнна ріг вул.Каразіна, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проектування
41.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул. Генерала Карпенка ріг вул.Морехідна, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проектування

42.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по вул.Погранична ріг вул. 3-я Слобідська, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
43.	Реконструкція світлофорного об'єкта в м. Миколаєві пр. Богоявленський ріг вул. 295-ї Стрілецької дивізії, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
44.	Реконструкція світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр.Богоявленський ріг пр.Корабелів, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
45.	Реконструкція системи знезараження питної води на об'єктах МКП «Миколаївводоканал», НСВ III-го підйому за адресою: м. Миколаїв, вул. Миколаївська, 14	1 об'єкт	2020-2026	Експертний звіт ДП «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут "НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ" №897/е/20 від 12.06.2020
46.	Ліквідація наслідків підтоплення житлового масиву Тернівка - будівництво дренажного колектора для захисту від підтоплення житлового масиву Тернівка у м. Миколаєві. Корикування	2248 м	2012-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 07.11.2019 № 15-0353-19
47.	Ліквідація наслідків підтоплення мікрорайону Жовтневий, парку "Богоявленський"- нове будівництво дренажного колектора для захисту від підтоплення мікрорайону Жовтневий, парку "Богоявленський" у м. Миколаєві, у тому числі коригування проєкту та експертиза	3557 м	2012-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 23.12.2016 № 15-0812-16 (15-0416-16), потребує коригування та експертизи
48.	Ліквідація наслідків підтоплення селища Горького - будівництво дренажного колектору для захисту від підтоплення селища Горького у м. Миколаєві (Корикування)	2880 м	2012-2026	Знаходиться на коригуванні
49.	Реконструкція фонтана в сквері біля будівлі облдержадміністрації по вул. Адміральській в м.Миколаєві, у тому числі передпроектні роботи, проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування

50.	Реконструкція фонтана в Аркасівському сквері по вул. Пушкінській ріг вул. Адміральської в Центральному районі м. Миколаєва, у тому числі передпроектні роботи, проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
51.	Реконструкція території рекреаційного призначення, скверу «Бойової слави» розташованого по вул. Озерній (Червоних Майовщиків), у районі житлових будинків №№ 25-29, 35 в Заводському районі міста Миколаєва (коригування)	1,5736 га	2020-2026	Знаходиться на коригуванні
52.	Реконструкція скверу «Миколаївський» – території рекреаційного призначення, розташованої по вул. Космонавтів, біля ЗОШ № 20, будинків №№ 68а, 70 по вул. Миколаївській у Інгульському (Ленінському) районі м. Миколаєва. Коригування.	4,2923 га	2017-2025	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 26.05.2020 № 15-0107-20
53.	Реконструкція парку ім. 61 Комунара – території рекреаційного призначення, обмеженої вулицями Набережною, 2 -ю Слобідською, 68-и Десантників та проїздом без назви в Центральному районі міста Миколаєва, у тому числі передпроектні роботи, проектні роботи та експертиза	10,7252 га	2022-2026	Потребує проектування
54.	Реконструкція адміністративної будівлі з прилеглою територією на території парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Перемога» в Центральному районі м. Миколаєва, у тому числі передпроектні роботи, проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проектування
55.	Реконструкція скверу «Манганарівський» («Пролетарський»), обмеженого вулицями Адміральською, 1-ю Слобідською, Нікольською, Інженерною в Центральному районі м. Миколаєва. Коригування	2,4036 га	2012-2026	Експертний звіт ТОВ «УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА ЕКСПЕРТИЗА» від 09.09.2019 № 3-201-19-ЕП/КО
56.	Реконструкція скверу «Чорноморський», розташованого біля житлового будинку №56 по вул. Крилова, обмеженого вул. Індустріальною, в Заводському районі міста Миколаєва, у тому числі коригування проекту та експертиза	0,5948 га	2013-2026	Потребує коригування
57.	Реконструкція парку – пам'ятки садово-паркового мистецтва «Парк Перемоги» в Центральному районі міста Миколаєва, в тому числі передпроектні, проектні роботи та експертиза	42,4113 га	2018-2026	Потребує проектування
58.	Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Флотський бульвар» в Центральному районі м. Миколаєва, у тому числі передпроектні, проектні роботи та експертиза	7,0803 га	2018-2026	Потребує проектування

59.	Реконструкція парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва «Ліски» в Заводському районі м.Миколаєва, у тому числі передпроектні, проектні роботи та експертиза	34,5258 га	2022-2026	Потребує проєктування
60.	Реконструкція глибоководного випуску скидного колектору від міських очисних споруд до урізу р. Південний Буг. (Коригування ПКД та отримання позитивного експертного звіту)	1,123 км	2011-2025	Потребує коригування
61.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м. Миколаєві по вул. Троїцька ріг вул. 2-а Набережна ріг вул. Олександра Янати, у тому числі проектні роботи та експертиза.	1 об'єкт	2022-2024	Потребує проєктування
62.	Нове будівництво мереж водопостачання та водовідведення з додатковим обладнанням по вул. Кузнецька, 199 у м. Миколаєві, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2024	Потребує проєктування
63.	Реконструкція перехрестя по вул. Нікольська та вул. Велика Морська в м. Миколаєві, в тому числі передпроектні, проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2025	Потребує проєктування
64.	Реконструкція вулично-дорожньої мережі по вул. Херсонське шосе від вул. Новозаводська до пр. Богоявленський у м. Миколаєві, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2024	Потребує проєктування
65.	Нове будівництво комплексу з оброблення побутових відходів у місті Миколаєві, у т.ч. передпроектні, проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2025	Потребує проєктування
66.	Реконструкція перехрестя по вул. Генерала Карпенка та вул. Крилова в м. Миколаєві. Коригування, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2018-2024	Об'єкт потребує введення в експлуатацію
67.	Нове будівництво радіофікованої АСУДР (світлофорні об'єкти), у т.ч. виготовлення та експертиза проектно-кошторисної документації	1 об'єкт	2021-2025	Потребує проєктування
68.	Реконструкція світлофорного об'єкта в м.Миколаєві по пр.Богоявленський ріг вул. Старофортечна, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
69.	Реконструкція самопливного каналізаційного колектору по вул. Потьомкінська від вул. 1-а Воєнна до вул. Садова в м. Миколаїв, у т.ч. коригування проектних робіт та експертиза	1353,5 м	2018-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 26.12.2018 №15-0292-18

70.	Нове будівництво додаткових приміщень пункту стерилізації та утримання тварин по вул. Водопійній, 36 у м. Миколаєві, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
71.	Нове будівництво вольєрів для тварин по вул. Водопійній, 36 у м. Миколаєві, у т.ч. проектні роботи та експертиза	2 об'єкта	2024-2026	Потребує проєктування
72.	Реконструкція зеленої зони праворуч у напрямку до річки Південний Буг по пр. Героїв України, 4 із встановленням садово-паркової скульптури «Першопоселенцям району Соляні – торговцям сіллю»	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
73.	Нове будівництво світлофорного об'єкту в м.Миколаєві по вул. Космонавтів ріг вул. Турбінної (коригування), у т.ч. експертиза проекту	1 об'єкт	2017-2024	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області №15-0232-20 від 28.09.2020
74.	Нове будівництво світлофорного об'єкта в м.Миколаєві на перехресті вул.Нікольської – вул.Соборної, у тому числі проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2022-2024	Потребує проєктування
Управління з питань культури та охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради				
1.	Реконструкція Миколаївського міського палацу культури "Молодіжний", I та II черга за адресою: м.Миколаїв, Інгульський район, вул.Театральна (Васляєва), 1. Коригування	Площа забудови 5615 м ²	2017-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у м.Київ від 12.09.2019 № 15-0040-19
2.	Реставрація пам'ятки історії місцевого значення, в якій навчався Ш.Кобер - дитяча музична школа №8 по вул. 1Госпітальна, 1 в м.Миколаєві (першочергові протиаварійні роботи) (Коригування)	Загальна площа пам'ятки 1690,2 м ² , площа приміщення, що ремонтується 359,23 м ²	2016-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у м.Київ від 17.02.2020 №15-0210-19
Адміністрація Інгульського району Миколаївської міської ради				
1.	Реконструкція скверу по вул.Скульптора Измалкова-вул.Генерала Свиридова – вул.9 Поздовжній в Інгульському районі м.Миколаєва	1 га	2018-2026	Експертний звіт експертної організації ТОВ «Експертиза 30»

				від 18.04.2018 №949-18Д, потребує коригування
2.	Реконструкція скверу «Тополиний» у місті Миколаєві, у т.ч. виготовлення проектно-кошторисної документації та проведення експертизи	5740 м ²	2019-2026	Експертний звіт ЕО ТОВ «Експертиза ЗО» від 25.10.2019 № 606-19Д
3.	Реконструкція скверу «Взутєвик» у місті Миколаєві, в т.ч. коригування ПКД	1 об'єкт	2019-2026	Експертний звіт ЕО ТОВ «Експертиза ЗО» від 19.12.2019 №758-19Д
Управління капітального будівництва Миколаївської міської ради				
1.	Реставрація будівлі по вул. Шевченка, 40 у м.Миколаєві. Коригування, в т.ч. проектно – вишукувальні роботи та експертиза	759,32 м2	2018-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» від 01.09.2020 № 15-0150-20 (15-0805-17)
2.	Реставрація (першочергові невідкладні роботи) адміністративної будівлі виконавчого комітету Миколаївської міської ради по вул. Адміральській, 20 у м. Миколаєві, в т. ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	9678,0 м ²	2018-2026	Потребує проєктування
3.	Реконструкція вул. Набережної від вул. Московської до понтонного пішохідного мосту в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	0,78 га	2019-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержекспертиза» у Миколаївській області від 11.09.2019 №15-0242-19
4.	Реконструкція будівлі дитячої музичної школи №5 по вул.Дачна, 50 в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Експертний звіт ТОВ «ПЕРША ПРИВАТНА ЕКСПЕРТИЗА» від 01.06.2020 №01/01-06/20/А
5.	Реставрація нежитлової будівлі-пам'ятки архітектури по вул. Велика Морська, 42 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	-
6.	Реконструкція місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій у м.Миколаєві. Коригування, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	-	2017-2026	Експертний звіт ТОВ «Експертиза ЗО» від 22.12.2017 №808-17Д, потребує коригування
7.	Реконструкція з прибудовою будівлі Миколаївської гімназії № 41 за адресою: м. Миколаїв, вул. Театральна, 41, у тому числі проектно -	2000 м ²	2020-2026	Проект відсутній

	вишукувальні роботи та експертиза			
8.	Нове будівництво дошкільного навчального закладу по вул. Променева у мікрорайоні «Північний» м.Миколаєва, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	5398,8 м ²	2016-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» від 19.04.2019 №00-0104-19/ЦБ
9.	Реконструкція покрівлі гімназії №4 по вул.Лазурна,48 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	830 м ²	2017-2026	Проект потребує коригування
10.	Нове будівництво спортивного майданчика для загально-освітньої школи №64 по вул. Архітектора Старова, 6-г у місті Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	10406,0 м ²	2018-2026	-
11.	Нове будівництво загальноосвітньої школи у мкр.Північний у місті Миколаєві, в т.ч. виготовлення проекту землеустрою, проектно-вишукувальні роботи та експертиза	3880 м ²	1992-2026	-
12.	Прибудова ЗОШ №22 по вул.Робочій,8 в м.Миколаєві (нове будівництво) Коригування, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	3016,49 м ²	2016-2026	Експертний звіт ТОВ «ПЕРША ПРИВАТНА ЕКСПЕРТИЗА» м.Львів від 17.02.2020 №17-02/20/А
13.	Реконструкція будівлі ДНЗ №138 по вул. Генерала Попеля, 79 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1219,91 м ²	2013-2026	Експертний звіт від 24.11.2016 №15-0269-16
14.	Нове будівництво дитячого дошкільного закладу на 120 місць в мікрорайоні "Ліски-2" м.Миколаєва, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	120 місць	2012-2026	Експертний звіт від 30.09.2014 №15-0237-14 (15-00916-13)
15.	Нове будівництво загальноосвітньої школи №47 по вул.Торгова, 77/1 в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	500 місць	2012-2026	Експертний звіт від 26.12.2013 №15-00940-13
16.	Нове будівництво дитячого дошкільного закладу у мкр. Варварівка у м. Миколаєві, в т.ч. виготовлення проекту землеустрою, проектно-вишукувальні роботи та експертиза	160 місць	2018-2026	-
17.	Нове будівництво дошкільного навчального закладу № 67 за адресою: пр. Миру, 7/1 в м. Миколаєві, в т.ч. проектно – вишукувальні роботи та експертиза	1215м ²	2018-2026	Проект розробляється
18.	Реконструкція будівлі вечірньої школи №5 під гуртожиток для вчителів за адресою: м.Миколаїв, вул.Маршала Василевського, 40, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	-

19.	Реконструкція спортивного майданчику ЗОШ №44 по вул.Знаменській, 2/6 у м.Миколаєві (коригування), в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1092 м ²	2016- 2026	Експертний звіт експертної організації ТОВ «Експертиза ЗО» від 27.05.2019 №258-19Д
20.	Нове будівництво каналізаційної мережі по вул.Вінграновського від вул. Горохівської до вул. Троїцької м.Миколаєва, в т.ч. коригування, проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2016-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержекспертиза» у Миколаївській області від 29.12.2016 №15- 0807/12-16, проєкт потребує коригування
21.	Нове будівництво каналізаційної мережі по вул. 10 Лінія, від вул.2 Поздовжньої до вул. 6 Поздовжньої м.Миколаєва, в т.ч. коригування, проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2016-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержекспертиза» у Миколаївській області від 29.12.2016 №15-0807/3-16, проєкт потребує коригування
22.	Нове будівництво каналізаційної мережі по вул.Гаражній м.Миколаєва, в т.ч. коригування, проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2016-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержекспертиза» у Миколаївській області від 29.12. 2016 № 15-0807/1-16, проєкт потребує коригування
23.	Нове будівництво мереж каналізації по вул.4-й Поздовжня, від вул. Генерала Свиридова до вул. 5-та Лінія, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	300 п.м	2020-2026	Потребує розробки
24.	Нове будівництво Центру легкої атлетики та ігрових видів спорту за адресою: вул. Спортивна, 1/1 в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1868,2 кв.м	2018-2026	-
25.	Нове будівництво спортивного майданчика ДЮСШ №5 за адресою: пр. Богоявленський, 253а в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	480,0 кв.м	2017-2026	Експертний звіт від 23.10.2017 № 15-0610-17
26.	Реконструкція інженерних мереж Центрального міського стадіону по вул. Спортивній, 1/1 м.Миколаєва, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1400,0 п.м	2018-2026	-
27.	Реконструкція периметрального огороження Центрального міського стадіону по вул. Спортивна, 1/1 в м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2700 п.м	2017-2026	Проєкт розробляється

28.	Реконструкція існуючого футбольного поля Центрального міського стадіону по вул. Спортивній, 1/1 в м.Миколаєві, в т.ч. коригування проекту та експертиза	7000 м2	2017-2026	Експертний звіт ТОВ «ПРОФБУДЕКСПЕРТ» від 08.11.2019 №01-2210-19/К
29.	Реконструкція Центрального міського стадіону. Щогли освітлення по вул. Спортивній,1/1 в м.Миколаєві, у т.ч. проектні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Потребує проєктування
30.	Нове будівництво льодового палацу у м. Миколаєві, в т.ч. проектно – вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Проєкт відсутній
31.	Реконструкція існуючих будівель лікувально-профілактичних закладів під квартири для медичних працівників в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	орієнтовно 6 квартир	2018-2026	-
32.	Реконструкція сімейної амбулаторії комунального некомерційного підприємства Миколаївської міської ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги №1» за адресою: м. Миколаїв, вул. Знаменська, 35, у тому числі проектно-кошторисна документація та експертиза	1 об'єкт	2018-2026	Проєкт потребує розробки
33.	Реконструкція вузла обліку газу котельні КЗ ММР «ЦПМСД №5» по вул. Адміральська, 38 в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	12,4 кв.м	2018-2026	-
34.	Реконструкція існуючої будівлі КНП ММР «Центр первинної медико-санітарної допомоги №3» під квартири для медичних працівників за адресою: м.Миколаїв, вул. Шосейна,119	орієнтовно 14 квартир	2019-2026	Проєкт відсутній
35.	Реконструкція патологоанатомічного відділення КНП ММР «Міська лікарня №5» з прибудовою за адресою: м.Миколаїв, пр. Богоявленський, 336, у т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Проєкт потребує розробки
36.	Реконструкція будівлі рентгенкабінету під діагностичний центр з надбудовою другого поверху КНП ММР «Міська лікарня №5» за адресою: м.Миколаїв, пр. Богоявленський, 336, у тому числі проектно-кошторисна документація та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Проєкт потребує розробки
37.	Реконструкція приміщення під розміщення сімейної амбулаторії №3 комунального некомерційного підприємства Миколаївської міської ради «Центр первинної медико-санітарної допомоги №5» за адресою: м. Миколаїв, вул. Чкалова,78, у тому числі проектно-кошторисна документація та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Проєкт потребує розробки

38.	Реконструкція сімейної амбулаторії № 5 КНП ММР «ЦПМСД №1» за адресою: просп.Богоявленський,6, м. Миколаїв, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	876,7 м ²	2020-2026	Проект потребує розробки
39.	Нове будівництво центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями за адресою: м.Миколаїв, вул.Спаська, 80, в т.ч. підготовчі роботи, проектно-вишукувальні роботи та експертиза	3700,0 кв.м	2017-2026	Проект розробляється
40.	Нове будівництво каналізаційних мереж у мкр. Широка Балка (східна частина) міста Миколаєва, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2017-2026	Проект розробляється
41.	Нове будівництво міні-стадіону на території містечка спорту «Корабельний» в районі спортивного комплексу «Водолій» за адресою: пр.Богоявленський, 325, 327 в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Проект відсутній
42.	Нове будівництво водогону по вул.Відродження в Корабельному районі м.Миколаєва, у т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2018-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 30.01.2018 №15-0775-17, проект потребує коригування
43.	Нове будівництво зливної каналізації по вул. 5 Слобідська до вул. Чкалова у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	500 п.м	2017-2026	Проект розробляється
44.	Нове будівництво велодоріжки по пр. Богоявлен-ському від Широкобальського шляхопроводу до вул. Гагаріна в м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	4200,0 м	2018-2026	Експертний звіт ДП «Державний науково-дослідний та проектно-вишукувальний інститут «НДПРОЕКТРЕКОНСТРУКЦІЯ» від 29.07.2019 № 3722/е/18
45.	Нове будівництво берегоукріплювальної споруди вздовж вул. Лазурної у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Експертний звіт № ЕК-3373/07-20 від 23.10.2020
46.	Миколаївський міський палац культури та урочистих подій. Реставрація будівлі - пам'ятки архітектури місцевого значення по вул. Спаській, 44 в м. Миколаєві з створенням безперешкодного	526 кв.м	2017-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 02.04.2018 №15-0749-17

	доступу для маломобільних верств населення, в т. ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза			
47.	Миколаївський міський палац культури та урочистих подій. Реставрація будівлі - пам'ятки архітектури місцевого значення по вул. Шевченка, 58 в м. Миколаєві, в т. ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	384,3 кв.м	2017-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 29.03.2018 №15-0729-17
48.	Реставрація будівлі - пам'ятки історії місцевого значення ДМШ № 1 по вул. Адміральській, 9-11 (літери Е-1, Е'-1, Е"-2, Ж-2) в м.Миколаєві, в т. ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2017-2026	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 26.06.2018 №15-0242-18 (15-0809-17)
49.	Реставрація пам'ятки архітектури місцевого значення «Водонапірна башта» по вул. Рюміна, 9 в м. Миколаєві, в т. ч. проектно – вишукувальні роботи, коригування та експертиза	147 м ²	2017-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 29.12.2017 №15-0717-17, потребує коригування
50.	Реконструкція Великокорениського Будинку культури за адресою: вул.Миколаївських десантників, 4 (Братів Неживих) (Велика Корениха), м.Миколаїв, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2018-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 06.04.2018 №15-0781-17, потребує коригування
51.	Нове будівництво будівлі нежитлового призначення за адресою: м. Миколаїв, вул. Озерна, 43, в т.ч. проектно – вишукувальні роботи, коригування та експертиза	2 220 м ²	2020-2026	Потребує проектування
52.	Реконструкція нежитлових приміщень по вул.Спаській, 23/1 в м.Миколаєві під дитячу художню школу, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, експертиза та коригування	1224,2 м ²	2016-2026	Експертний звіт №15-0106-17, затверджений ДП "Укрдержбудекспертиза" у Миколаївській області від 06.04.2017, потребує коригування
53.	Реставрація головного фасаду об'єкта культурної спадщини – житлового будинку за адресою: вул. Нікольська, 57 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Проект відсутній

54.	Реставрація головного фасаду об'єкта культурної спадщини – житлового будинку за адресою: вул. Сінна, 44 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Проект відсутній
55.	Реставрація об'єкта культурної спадщини – житлового будинку за адресою: вул. Пушкінська, 2 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Проект відсутній
56.	Ремонт (реставраційний) скатної покрівлі житлового будинку по вул. Сінна, 44 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	2822,0 м ²	2018-2026	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 01.08.2018 №15-0087-18
57.	Реставрація головного фасаду пам'ятки архітектури місцевого значення – житлового будинку за адресою: вул. Соборна, 3 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2019-2026	Проект відсутній
58.	Нове будівництво каналізаційної мережі по пров. Селищному у м. Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза (потребує проектування)	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
59.	Нове будівництво самопливної мережі каналізації по вул. Кузнецькій від вул. 5 Слобідської до вул. 6 Слобідської у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Експертний звіт № 258-20Д від 12.06.2020
60.	Нове будівництво мереж каналізації по вул. Декабристів від вул. Защука до Привокзальної площі; по вул. Фалєєвська від вул. Защука до вул. Погранична; по вул. Погранична від вул. Пушкінська до вул. Декабристів та по вул. Пушкінська від дому № 56 до вул. 9-а Поперечна у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2019- 2026	Експертний звіт № 764-19Д від 06.03.2020
61.	КУ Миколаївський зоопарк. Нове будівництво громадського туалету з врахуванням потреб МГН за адресою: пл. М.Леонтовича,1 у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
62.	КУ Миколаївський зоопарк. Нове будівництво комплексу для великих копитних тварин за адресою: пл. М.Леонтовича,1 у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування

63.	КУ Миколаївський зоопарк. Нове будівництво куполу зовнішнього вольєру відділу приматів за адресою: пл. М.Леонтовича,1 у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
64.	Реконструкція системи газопостачання Миколаївського професійного ліцею по вул. Рекордна, 69 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Потребує проєктування
65.	Реконструкція електрокабельної мережі на території БУ ММР КІК «ДМ Казка» по вул. Декабристів, 38-а в м. Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2017-2026	Потребує проєктування Експ. звіт від 07.12.2017р. № 15-0668-17
66.	Реконструкція нежитлового приміщення по пров. Прорізному, 21/2 під дитячу музичну школу №6 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2016-2026	Потребує проєктування Експ. звіт від 20.12.2016р. № 15-0657-16
67.	Реконструкція елінгу №1 ДЮСШ №2 з надбудовою спортивного залу за адресою: вул. Спортивна,11 у м.Миколаєві. Коригування, в т. ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	140м ²	2015-2026	Експертний звіт ТОВ «Перша приватна експертиза» від 04.11.2020 № 11/11-10/20/А
68.	Реконструкція адміністративно-побутових будівель та спортивного майданчику стадіону «Юність» за адресою: вул. Погранична,15 у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1,8466 га	2020-2026	Потребує проєктування
69.	Нове будівництво каналізаційної мережі по вул. Першотравневій в м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
70.	Нове будівництво водопроводу в мкр. Тернівка (вул. Східна, вул. Димитрова, вул. Димова, вул. Степова, вул. Надпрудна) , в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
71.	Нове будівництво каналізаційної мережі в мкр. Ялти по вул. 1 Наскрізна та вул. 3 Ялтинська, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
72.	Реконструкція легкоатлетичного манежу Миколаївської спеціалізованої ДЮСШ олімпійського резерву з легкої атлетики за адресою: м. Миколаїв, вул. Спортивна, 1, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування

73.	Реконструкція трамвайних колій на переїзді пр. Богоявленський – вул. Космонатів у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
74.	Реконструкція системи централізованого забезпечення киснем та заміни її на 2-х рівневу з встановленням промислового кисневого концентратора в КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» за адресою: м.Миколаїв, вул.Корабелів,14В, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
75.	Реконструкція сімейної амбулаторії № 3 КНП ММР «ЦПМСД №5» за адресою: м. Миколаїв, вул. Чкалова,78, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
76.	Реконструкція приміщення за адресою: вул. Дачна, 5/1 КНП ММР «ЦПМСД № 6», в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
77.	Реконструкція будівлі КНП ММР «ЦПМСД №3» під квартири для медичних працівників за адресою: м. Миколаїв вул. Шосейна,119, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
78.	Реконструкція сімейної амбулаторії № 5 КНП ММР «ЦПМСД №1» за адресою: просп. Богоявленський, 6, м. Миколаїв, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Потребує проєктування
79.	Реконструкція будівлі рентгенкабінету під діагностичний центр з надбудовою 2-го поверху КНП ММР «Міська лікарня №5» за адресою: м.Миколаїв, просп. Богоявленський,336, в тому числі проектно- вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
80.	Реконструкція сімейної амбулаторії №1 КНП ММР «ЦПМСД №1» за адресою: м. Миколаїв вул. Знаменська,35, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2022-2026	Потребує проєктування
81.	Реставрація будівлі виконавчого комітету Миколаївської міської ради по вул. Адміральська, 20 у м. Миколаєві (заміна ліфта зав. №5483, реєстр №1999), в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проєктування
82.	Нове будівництво транспортної розв'язки в двох рівнях на перехресті проспекту Богоявленського з залізничною колією АТ «Укрзалізниця» перегону Прибузька-Жовтнева на 10км+653м на	1 об'єкт	2020-2026	Потребує проєктування

	проспекті Богоявленський в місті Миколаєві, в т.ч. ТЕО, ОВД, проектно-кошторисна документація та експертиза			
83.	Реконструкція тепломагістралі ПрАТ «Миколаївська ТЕЦ» на ділянці від ТК-15 до ТК-24 по вул. Московська в м. Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
84.	Нове будівництво палацу спорту за адресою: вул. Погранична,45 у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
85.	Реставрація фасаду виконавчого комітету Миколаївської міської ради по вул. Адміральська,20 у м. Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
86.	Реконструкція фізкультурно – оздоровчого комплексу з влаштуванням спортивного майданчику для гри в бейсбол, зі штучним покриттям за адресою: пр. Корабелів, 1-В в м.Миколаєві, в т.ч. проектно- вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2021-2026	Потребує проектування
87.	Реставрація Першої Української гімназії ім. М.Аркаса по вул. Нікольській, 34 в м. Миколаєві. Коригування, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2018-2030	Потребує проектування
88.	Нове будівництво захисного укриття дошкільного навчального закладу №22 за адресою: м.Миколаїв, вул. Шевченка, буд. 38, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
89.	Нове будівництво захисного укриття дошкільного навчального закладу №65 за адресою: м.Миколаїв, вул. Чайковського 24, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
90.	Нове будівництво захисного укриття заклад дошкільної освіти (ясла - садок) № 126 за адресою: м.Миколаїв, проспект Миру 64-Б, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
91.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївський ліцей імені Олега Ольжича Миколаївської міської ради за адресою: м.Миколаїв, вул.Айвазовського 8, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
92.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївський ліцей №3 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою:	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування

	м.Миколаїв, вул. Чкалова, 114, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза			
93.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївська гімназія №14 імені Героя Радянського Союзу Пшеніцина Г.О. Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Свободна, 38, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
94.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївська гімназія №33 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Океанівська, 12, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
95.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївська гімназія №35 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Морехідна, 10-А, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
96.	Нове будівництво захисного укриття Миколаївський лицей №42 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Електронна, 73, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
97.	Нове будівництво колумбарію з влаштуванням сектору для поховання на території Центрального міського кладовища (цвинтар в Інгульському районі) за адресою: Миколаївська область, м. Миколаїв, вул. Автомобільна, № 1-К, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
98.	Нове будівництво будинку культури за адресою: Миколаївська область, м. Миколаїв, пр.Богоявленський, 328, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
99.	Реконструкція з прибудовою критого переходу між будівлями головного корпусу і травматологічного пункту КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» за адресою: м.Миколаїв, вул. Корабелів, 14В, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи	1 об'єкт	2023-2026	Потребує проектування
100.	Реставрація пам'ятки архітектури національного значення "Офіцерське зібрання" за адресою: м.Миколаїв, вул. Артилерійська, 7, в т. ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2011-2026	ПКД від 16.03.2011, потребує коригування

101.	Реконструкція частини підвалу корпусу № 2 Миколаївського ліцею № 38 імені Володимира Дмитровича Чайки Миколаївської міської ради Миколаївської області для розміщення захисної споруди цивільного захисту по вул. Потьомкінська, 147А у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2024	потребує проектування
102.	Нове будівництво дитячого діагностичного центру з бомбосховищем та переходом до стаціонарного корпусу за адресою: місто Миколаїв, вул. Рюміна, 5, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2025	потребує проектування
103.	Нове будівництво місцевої системи гучного мовлення з оповіщенням про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій у місті Миколаїв, Миколаївська область, м. Миколаїв, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2024	потребує проектування
105.	Нове будівництво Миколаївського ліцею №51 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, пров.Парусний,3-а у м.Миколаєві, в т.ч. проектновишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2028	потребує проектування
106.	Реконструкція нежитлової будівлі під розміщення дитячого дошкільного закладу за адресою: м.Миколаїв, вул. Космонавтів, 144а, в т. ч. проектно – вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1592 м ²	2019-2024	Експертний звіт ТОВ «ЕКСПЕРТИЗА МВК» від 21.07.2020 №29922
107	КУ Миколаївський зоопарк. Нове будівництво літніх вольєрів «Острів звірів» за адресою: пл. М. Леонтовича, 1 у м.Миколаєві. Коригування, в т. ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1455,3 м ³	2017-2024	Експертний звіт філії ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 15.04.2020 №15-0065-20
108	Нове будівництво котельні ЗОШ №29 по вул.Ватутіна, 124 у м.Миколаєві, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза. Коригування	264 м ²	2016-2024	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» у Миколаївській області від 27.07.2018 №15-0207-18
109	Реконструкція приймального відділення КНП ММР «Міська лікарня швидкої медичної допомоги» за адресою: м. Миколаїв, вул. Корабелів, 14В. Коригування, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	83,31 м ²	2020-2024	Експертний звіт ТОВ «ПЕРША ПРИВАТНА ЕКСПЕРТИЗА» від 01.03.2021 № 12/217-03/21/А

110	Реставрація будівлі виконавчого комітету Миколаївської міської ради по вул. Адміральська, 20 у м. Миколаєві (заміна ліфта), в тому числі проектно-вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2019-2024	Експертний звіт ДП «Укрдержбудекспертиза» від 30.01.2020 № 15-0430-19
111	Реконструкція території рекреаційного призначення скверу «Бойової слави», роташованого по вул. Озерній (Червоних Майовщиків) у районі житлових будинків №№ 25-29, 35 в Заводському районі м. Миколаєва (Коригування), в т.ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Експертний звіт №ЕК-4274/08-21 від 24 вересня 2021р. Потребує коригування
112	Нове будівництво вуличних мереж водопостачання у мкр. Варварівка в м.Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Потребує коригування
113	Нове будівництво мереж водовідведення та напірного колектору у мкр. Варварівка в м.Миколаєві, у т.ч. розроблення ТЕО, проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2020-2026	Потребує проектування
114	Нове будівництво дороги від вул. Індустріальної до вул. Озерної в м.Миколаєві, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	0,6 км	2018-2026	Експертний звіт № 450/21Д від 13 грудня 2021р. Потребує коригування
115	Нове будівництво лікувально-діагностичного комплексу (кластерна лікарня) в м. Миколаєві, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
116	Нове будівництво реабілітаційного водно-оздоровчого комплексу з літнім майданчиком КНП ММР «Міська лікарня № 4» за адресою: м. Миколаїв, вул. Адмірала Макарова, 1, у тому числі проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
117	Реконструкція приймального відділення КНП ММР "Міська лікарня № 5" за адресою: м. Миколаїв, пр. Богоявленський, 336, у тому числі проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
118	Нове будівництво харчоблоку КНП ММР "Міська лікарня №5" за адресою: м. Миколаїв, пр. Богоявленський, 336, у тому числі проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
119	Нове будівництво сімейної амбулаторії №6 КНП ММР "ЦПМСД №6" за адресою: Велика Корениха, вул. Гарнізонна, 1в, у тому числі проектно - вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування

120	Реконструкція сімейної амбулаторії №1 КНП ММР "ЦПМСД №1" за адресою: м. Миколаїв, вул. Знам'янська, 35, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
121	Реконструкція центрального стадіону по вул.Спортивній, 1/1 в м.Миколаєві (легкоатлетичні доріжки), в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
122	Реконструкція приміщень адмінбудівлі легкоатлетичного манежу по вул. Спортивній, 1/1, в т.ч. проектно - вишукувальні роботи, коригування та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
123	Нове будівництво захисного укриття дошкільного навчального закладу №12 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Лазурна, 22, в тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
124	Нове будівництво протирадіаційного укриття закладу дошкільної освіти № 7 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.3-тя Слобідська, 151-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
125	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 12 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Лазурна, 22, в т.ч проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
126	Нове будівництво протирадіаційного укриття закладу дошкільної освіти № 23 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Генерала Карпенка, 1, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
127	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 37 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Театральна, 51-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
128	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 49 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Лазурна, 44, в т. ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування

129	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 78 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Курортна, 1, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
130	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 50 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Космонавтів, 56, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
131	Нове будівництво протирадіаційного укриття закладу дошкільної освіти № 51 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, пр.Центральний, 26-В, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
132	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 59 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Бузніка, 12А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
133	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 64 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Крилова, 7-Б, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
134	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 66 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Квітнева, 4, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
135	Нове будівництво протирадіаційного укриття закладу дошкільної освіти № 71 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Чайковського, 16, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	13 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
136	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 72 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, Мала Корениха, вул. Молдавська, 9, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	14 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
137	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 74 Миколаївської міської ради	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування

	Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Терасна, 12-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза			
138	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 82 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, пр.Богоявленський, 20-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
139	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 83 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, пр. Богоявленський, 8-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
140	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 84 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, проспект Героїв України, 57-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
141	Нове будівництво протирадіаційного укриття закладу дошкільної освіти № 87 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Привільна, 57, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
142	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 93 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, пр-т Богоявленський, 24/1, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
143	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 94 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Севастопільська, 43 А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
144	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 106 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, пр.Богоявленський, 297, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
145	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 110 Миколаївської міської ради	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування

	Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Рибна, 4, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза			
146	Нове будівництво протирадіаційного укриття закладу дошкільної освіти № 115 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Нікольська, 19, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
147	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 121 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Коротка, 24, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
148	Нове будівництво протирадіаційного укриття дошкільного навчального закладу № 125 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Океанівська, 6, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
149	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії № 43 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, проспект Богоявленський, 291, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
150	Нове будівництво протирадіаційного укриття початкової школи № 1 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Чайковського, 10а, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
151	Нове будівництво протирадіаційного укриття початкової школи № 2 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул. Південна, 51а, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
152	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївського ліцею №8 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, просп. Миру, 23-Г, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
153	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №10 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, просп. Богоявленський, 20б, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування

154	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №12 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.1 Екіпажна, 2, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
155	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №14 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Свободна, 38, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
156	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії № 16 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Христо Ботєва, 41, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
157	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №17 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Крилова, 12/6, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
158	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №18 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Дачна, 2, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
159	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №21 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Молдавська, 7, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
160	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №26 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Чайковського, 11-А, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
161	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №27 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.О.Янати, 70, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування
162	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №33 Миколаївської міської ради Миколаївської області за	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проектування

	адресою: м.Миколаїв, вул.Океанівська, 12, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза			
163	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївського ліцею "Академія дитячої творчості" Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Паркова, 36, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
164	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №44 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Знаменівська, 2/6, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
165	Нове будівництво протирадіаційного укриття Миколаївської гімназії №61 Миколаївської міської ради Миколаївської області за адресою: м.Миколаїв, вул.Матросова, 2, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
166	Реконструкція частини підвальних приміщень для розміщення захисної споруди цивільного захисту (укриття) дитячого навчального закладу №77 за адресою: м.Миколаїв, вул. Громадська, 48Б, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
167	Реконструкція частини підвальних приміщень для розміщення захисної споруди цивільного захисту (укриття) дитячого навчального закладу №103 за адресою: м.Миколаїв, вул. Океанівська, 43, в т.ч. проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування
168	Нове будівництво захисної споруди цивільного захисту на території ДЮСШ №2 за адресою: м. Миколаїв, вул. Спортивна, 11, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2023-2024	Потребує проєктування
169	Реконструкція палацу творчості учнів по вулиці Адміральська, 31 в м. Миколаєві, у тому числі проектно-вишукувальні роботи та експертиза	1 об'єкт	2024-2026	Потребує проєктування

*Найменування об'єктів та період реалізації є орієнтовними і можуть бути уточнені при перерозподілі видатків головними розпорядниками бюджетних коштів рішеннями виконкому Миколаївської міської ради